

aur: et solus draco audiens vocem eius timore confusus fugit in cauentia ibi abscondens. Cuius enim in se sit serpente veneno plenus non potest panthera odorem suauissimum ferre. Et ad populum panthera ipsa huiusmodi. Nam sicut panthera cetera animalia excidit in colote iuxta illud poetici dicitur. Et si alii panthera enim non est pulchrior alter. Ad decoratam rima varietate colorum et maculata: vix albarum gratum et flauae: vix dicitur esse. Ita et ipse adhuc in terris degenans decoratus variis virtutibus. Primo quidem albo colore puritatis et innocentiae: quod habetur Esa. liij. et i. Petri ij. Peccatum non fecit nec inuentus est dolus in ore eius. Secundo nigro humilitatis: psal. liij. humiliauit semetipsum formam serui accipiens. Tertio haereo stabilioris: quod habetur Ieri vii supra. factus est obediens patri vsque ad mortem: ecce eius constantia. Sicut ergo ipsa panthera vel ipse panthera: quod virtus bonum est) et speciositate et colore excellit cetera animalia: ita et christus excellit ceteros in formis virtutum suarum natura. primum virtus rationis et elegantem: nec aliquando productura est: quod adiuuans tenens David ait. Speciosus formae pietatis filius hominis. Dicitur postea panthera diligit omnia animalia praeter draconem. i. omnes homines tam bonos quam malos praeter diabolum: aliter tamen et aliter in bonis diligit naturam et gratiam: in malis autem diligit quidem naturam: sed odit in eis culpam similitudem psal. i. In-

quos odio habuit: quod omnes generaliter diligat: pariter sap. q. Diligit omnia que sunt: et nihil eorum odit que fecisti. Item Mar. v. Solem suum ortu facit super bonos et malos: et pluit super iustos et iniustos. Praeter ea si panthera postquam facta rursus approbatus indeorum et supplicij gentium cum crucifigentium tandem requiritur in spelunca sepulchri tribus diebus ibi dormiens somno mortis: sed post triduum euigilans per veram resurrectionem emittit vocem: quando patre ad eum clamante respondit. Surge gloria mea et surge psalterium et cythara. id est tu fili qui gloriam meam et maiestatem demonstrasti in terris et qui suscitatus fuisti in cruce nunc exiurus a mortuis. Respondit dicens. Surgeam dilectum. Tunc ad ex eum ore processit odor aromaticus supra modum suauis: quando eo descendente ad inferna ad eius imperium libera sunt sancti patres: qui suauitatem huius glorie percipientes eum in mundum: et de mundo in celum securi sunt. Vel dicitur clamor eius fuit illa vox quam perantur principibus inferni dicens. Attollite portas principes vestras et ele. pot. eter. et introibit rex glorie. Ad quam vocem gausi sunt sancti illi patres sed demones perterriti fugerunt in speluncam abissi infernalis. Vel dicitur: quod vox et odor suauis huius pantherae fuit gratiosa peccatorum inuitatio ad penitentiam cum aiebat. Penitentiam agite appropinquabit regnum celorum Matthei. liij.

Unde Luc. xv. legitur: quod erat ei appropinquantes publicani et peccatores: vix audirent illum. Item Joh. xv. dicitur quod in quadam die festo magno clamabat in templo dicens. Si quis litur veniat et ibat. In quibus verbis inuocabat omnes ad penitentiam: Item Matthei. xi. Venite ad me omnes qui laboratis: supple i peccatis et illis oneratis estis: venite inquit ad me illa dicitur: et ego reficiam vos. Nomen vox eius suauissimum odorem emittebat: quando appetens eo suum dicebat discipulos suos dicens. Venite pauperes spiritu: quonia ipotum est regnum celorum. Beati inter quoniam et. Matthei. v. Item mittitur sibi peccata sua. Luc. ce. xv. Item quando dicit Ieronimus. Hodie mecum eris in paradiso Luc. xxij. et humilissimo. Unde de hoc longe antea prophetae ait psal. lxxxv. Modabit super christum vocem suam virtutis. Nota tamen quod sicut et cetera animalia sequuntur pantheram sententiam eius odore praeter draconem: ita et ipse predicante in iudea et galilea eum sequentur simplices et deuoti. Dauides autem vipere pontifices et pharisaei qui salubrem eius doctrinam ex inuidia audire non poterant eum sequi: contenebant. Sic et adhuc hodie simplices et deuoti christiani sequuntur vocem christi: praedicantis in medio suis iustis praedicatoribus: quos abhorrent et contemnant dicitur pharisaei: nobilia superbi.

¶ Alter panthera significat

cat beatam virginem: propter frigiditatem suam panthera est animal dicitur ferocis color. Item habet hanc et valde suauem. Item cibum calidum emittit qualem recipit: vix dicitur Catholicon. Ita et beata virgo habuit virtutes et colora dixerunt virtutum. fuit quippe alba per virginatatem: nigra per humilitatem. Ca. i. Nigra fons aquae ad humilitatem: semel fons quod habet virtutem: flaua per fidem: colorantur: quod fides eius nunquam defecit: sicut neqz color flauus potest deleri. Propter ea psal. i. de ea loquens ait. Restitit regina a dextris eius in vestitu deaurato arcibus variis virtutum et gratiarum: habuit autem haec panthera habitum adeo suauem. i. humilitatem in se redolentem quomodo esset ex humilitate angelus. Cum de ancilla domini fiat mibi et. mor dei filius in ea incorporatus esset. Unde nunc dicitur potuit illi Ca. i. Nardus meus: de dicitur rem suam. i. humilitatem: mea voce expressa fuit adeo odifera: quod eius odor ascendit super omnes angelos et puenit vsque ad sedem in dextera dei patris. Item haec panthera talis emissa est dei filius: qualis concepit: scilicet per deum hanc itaqz panthera sicut ovis angelis diligant: ita omnes de uolunt catholice: soli heretici et odium eius odorem ferre non valentes. Unde dicitur et iustus et deuoti illud Cant. i. In odore venientium tuorum in: est virtutum tuarum curritur et virgo sanctissima.

¶ Trius liber dicitur sancti cristicarionis: sacramentis: is: qui quidem liber significat

est sigillus septem. i. eccle sacra-
mentis: q sunt numero septem
Unde sub septimo sigillo p qd i
religiosis sacramentis extre-
me vinctiois adhuc inuenim⁹
vnum magnum secretus quod
est rale.

Q **C** **I**psum sacramētū exte-
me vinctiois spiritūaliter for-
ficat et corroborat laborantem
in extremis: vt melius valeat
resistere rērationib⁹ et assu-
mō demōis. **I**ndū secretus ponit
D. S. i. i. sen. dist. xxii. q. i. ar.
h. q. i. in solitudine ad fecūdū vbi
dicit q hoc sacramētū tollit vbi-
litate quādā spūalē vt lectū
in homine ex pūorū cōmissis
peccatis redtamen iā remissis
quo ad culpā: qua quidē debili-
tate sublata non potest demon-
ia facilius inclinare humanā
mentē ad peccatū sicut pūis.
Indū autem secretus aperitur
duplici clauē.

R **C** **P**rimo quidē clauē signi-
ficatiue declaratiōis. **L**egitur
enī. i. Reg. xvi. q dñs precepit
samueli vt impleret cornu suū
oleo pgeretq in domū Iay: r
vngeret vnum de filijs suis in
regē isrl. **S**aule reprobatō p
pter peccata sua. **O**bediēs ira
q̄ voc dñi declinauit in domū
predicam: et vniēt **D**avid pa-
stroem ouium: vt regnaret sup
isrl: quo inuictō nō multo post
pugnauit cōtra **S**oliath gigan-
tēni potētissimū qui impugna-
bat israhel. **N**am ipse **D**avid: vt
habet cap. sequenti assumptio
cūmē lapidib⁹ de rotente cui
funda et baculo in manu venit
contra eū. **Q**uē cū sic appropin-
quante cōspiceret ipse **S**oliath
D. xii. et. **I**n quid ego canis sū

quia cū baculo venis ad me: h
accede ad me et dabo carnea
tas volatilis: celi: et bestias ter-
re. **A**d quez **D**avid. **T**u venis
ad me cū gladio: hasta et cly-
peo. **E**go autē venio ad te in no-
mine dñi exercitū: r dabit te
dñs hodie in manu mea. **Q**uē
factum est. **N**ā cū **p**hiliste⁹ ille
appropinquaret ad **D**avid fes-
simauerunt **D**avid puenire eū
et missa lato manu in pera su-
lit inde vna lapidē: funda ipi
lecti: pcellitq eū in frōte: quo
retrosūm cadēte **D**avid appo-
piano: accepto illius gladio p̄ci-
dit et caput: sicut **D**avid⁹ glo-
riolium et triumphus rediit ad po-
pulum domini.

A **D** p̄positum videndū est
quid significet samuel: qd **D**au-
id: qd **S**oliath. **S**amuel isrl⁹
interpretatur nominatus deo
significat quēlibet ecclesie mi-
nistru q d esse nominatus ap̄
deū: per rectam et sanctā men-
tionē: similiter apud homines
per analogiam famam. **D**avid
q̄ qui interpretatur manu fortis
significat quēlibet catholici
in extremis dimicantē q̄ de-
bet esse fortis manu. i. sancta
operatione vt nulli cedat rēra-
tionē neq vacet a colloquio di-
uinis et oratione **S**umpsit **S**i-
bi dat a dño exemplo beati **D**ar-
tini q d ad extremū vite deu-
tiffi: oculus a manibus in ces-
lum semper intentus inuictum
ab oratione spiritum non relax-
abat. **H**unc autem **D**avid imi-
git samuel cū sacerdos egrotās
it ad mortē cōfert sacramenta
vinctiois ad hūc s̄nēt regem
in israhel. i. in vltimo ystonis: vsq
celo loco sancto reprobat. i. lo-

et alitulus demonib⁹ q̄ in passio
hū⁹ mundi ad celum inuallat
lunt eū. **H**ic autē baculū valde
p̄metit⁹ demones aduērtē
regē: cū illo semel p̄fubuit de
uicti sunt et ideo nō audent ira-
faciliiter appropinquare: motū
it miphlonim⁹ sū p̄ hūc goliath
i. q̄ liber malignus spiritus accē-
dens ad tentandū ipsum mortē
tenē: r alonge cōspiciens ipsum
baculum crucis prope decidē-
tem despectur loquitur dicēs
Sundā ego canis: i. qm q̄ tu ve-
nis cū baculo pugnaturus con-
tra me. **A**t dō motiens de dei
maxima fīa: cōsidens auda-
cter de ei respondere. **T**u venis
ad me cū gladio: hasta: clypeo
i. cū maxima arrogantia: vt me
terreas: ego autē venio ad te in
noīe dñi exercitū: quali dicat
Ego q̄ dē nō cōfido in propria
virtute: q̄ dñs deē. p̄p̄ta virtus
fate: gloriātes quēdam modum
fate: humilitat p̄fido autē in fun-
da: r lapidē. i. in merito p̄ flos-
mā dñi: nō me est v̄ p̄i. **E**t adeo
mō ad te in homie dñi. i. in s̄n-
tu signi: facite vincturas in s̄n-
ceptione sacramentis extreme
vinctiois: ideo cōfido q̄ dñs
dabit te hodie inā meā. i. da-
bit mibi virtutē vt possim p̄e-
ualere contra omnes tentandū
meas: r versutias. **S**ic isrl⁹
signit⁹ motiens et in confesio-
ne domini perseverans hostes
superat antiquum.

A **S**ecundo istud secretus apē-
ritur clauē auocrotantē. p̄ba-
tionis. **N**ā dñs loquens d̄ d̄
tur. **I**n p̄fona cuiuslibet catho-
lici qui hoc sacramētum deu-
ter recepit dicit sic p̄. **L**xxviii.
In ueni dāuid seruū meū. i. quē

ruet a demonib⁹ q̄ in passio
hū⁹ mundi ad celum inuallat
lunt eū. **H**ic autē baculū valde
p̄metit⁹ demones aduērtē
regē: cū illo semel p̄fubuit de
uicti sunt et ideo nō audent ira-
faciliiter appropinquare: motū
it miphlonim⁹ sū p̄ hūc goliath
i. q̄ liber malignus spiritus accē-
dens ad tentandū ipsum mortē
tenē: r alonge cōspiciens ipsum
baculum crucis prope decidē-
tem despectur loquitur dicēs
Sundā ego canis: i. qm q̄ tu ve-
nis cū baculo pugnaturus con-
tra me. **A**t dō motiens de dei
maxima fīa: cōsidens auda-
cter de ei respondere. **T**u venis
ad me cū gladio: hasta: clypeo
i. cū maxima arrogantia: vt me
terreas: ego autē venio ad te in
noīe dñi exercitū: quali dicat
Ego q̄ dē nō cōfido in propria
virtute: q̄ dñs deē. p̄p̄ta virtus
fate: gloriātes quēdam modum
fate: humilitat p̄fido autē in fun-
da: r lapidē. i. in merito p̄ flos-
mā dñi: nō me est v̄ p̄i. **E**t adeo
mō ad te in homie dñi. i. in s̄n-
tu signi: facite vincturas in s̄n-
ceptione sacramentis extreme
vinctiois: ideo cōfido q̄ dñs
dabit te hodie inā meā. i. da-
bit mibi virtutē vt possim p̄e-
ualere contra omnes tentandū
meas: r versutias. **S**ic isrl⁹
signit⁹ motiens et in confesio-
ne domini perseverans hostes
superat antiquum.

A **S**ecundo istud secretus apē-
ritur clauē auocrotantē. p̄ba-
tionis. **N**ā dñs loquens d̄ d̄
tur. **I**n p̄fona cuiuslibet catho-
lici qui hoc sacramētum deu-
ter recepit dicit sic p̄. **L**xxviii.
In ueni dāuid seruū meū. i. quē

libet deuotū catholicū oleo sancto meo. i. sacramento extreme vniōnis cuius materia est oleū oliuāru ab Episcopo cōsecratū cali in oleū vniū eū: scz iterū q̄sam ⁊ miam sibi dādo de no uo vel prius augendo. Itē reliquias peccatorū remissio ad obēdo. Itē omniū quēdā in aia cōsuetudo. Et sic amodo vsq̄ ad vltē terminū manus mea. i. virtus ⁊ potestas mea q̄ magna ē et cōtra quā nihil pōt pualere. auilabitur ei: vt possit cunctā res resistere oib⁹ aduersariis suis: ad brachiū meū: q̄s idē significat sicut man⁹ i proposito confirmabit eū. i. conuertabit in sancto suo proposito ad eo q̄ in illi p̄ficiet inimic⁹. i. diabolus q̄ antihono. dicitur hominis inimicus: in eo tanq̄ si aperte diceret q̄ diabolus non poterit talem trahere in desperationē et filius iniquitatis qui idē q̄ inimic⁹: nō apponet nocere ei: amā mē ē in certu a corpore rapido ⁊ ad infernum trahēdo. Sz concidat a facie ipsius scz mortificatio. inimicos et⁹. i. quorūq̄ demones ibi accurrūt concidat. i. simul cadere faciā vt nō possint illi pualere q̄ rūdēs roburissimum sint ⁊ fortes: ⁊ tandem i certu aie illius a corpore: odietes cum supple demones in suam conuersā vt nō possint illi pcludere viā ascendēti in celum. Sed veritas mea qua promisi me temp propiciū peccatori penitētē sz illud Eccl. xvij. In quacuq̄ hora ingemuerit peccator omnimū quantū ē ⁊ ⁊ rāia mea q̄ libenter suscepit oē vere penitētēm erant sup. cōsplo quisq̄ sic fideliter ⁊ carbo

lice decedit. Et in noie meo. i. g virtute ⁊ potētia noie mei exaltabitur cōmū et⁹. id est spiritus eius quo de bellis uis aereas potestates illis resistēdo exaltabitur mō q̄ gloria celestis. Ecce quid prodest deuota huius sacramēti iustitio. Sed vltē q̄ maiori euicidatione ⁊ finali concōlitione huius materie dic inferuntur tres veritates.

S. C. Prima igit veritas. Melius est ceteris parib⁹ suscipere hoc sacramētū a meliori ministro q̄ ab eo qui lubaciter peccator. Patet sicinā forma huius sacramētī est oratio deprecatoria. Dicit emz sacerdos. per istam vniōnē et suam pūssimā miam uindictę tibi dñs q̄ qd deliquisti per uisum. In noie parit et filij ⁊ spiritus sancti amē. Tandē forinā repetens ad ures: ad nai eoz: sic de singulis sensib⁹ corporeis. Quam qdēs formas nobis tradidit beatus. Gregori⁹: ⁊ eā 2mūmter obleruat ecclesia. Licet aliam dederit ambrosius q̄ est indicatio: que talis ē. Anguo istos oculos In nomine patris ⁊ c. Ad sic ē ofo q̄ potestur a meliori ministro facili⁹ exauditur. Unde i. q. i. Ipsi sacerdotes dicat sic. Sacerdotes q̄lo dignos esse uerunt tanto facilius in necessitatib⁹ pro quib⁹ clamāt exaudītur: igitur.

T. C. Secunda veritas. Illi ualeat sacramētū qui catholice moritur inter manus inimicū: q̄mā nō iunctis singulis membris. hoc experisse tenet dñs: vt trus de paludē in. iij. sent. di. xvij. Et post eū dñs antio. in ij. parte sūme sue n. iij. pā

bet hec veritas. Nō talis fecit q̄ potuit. Insuper cum hoc applicatum est sibi hoc sacramētum sibi non ad singula membra que solent inungi: igitur talis recipiet totum effectū ipsius sacramētī.

U. C. Tertia veritas. Probabile fatio est angelos a deo p̄cualiter mitti ad eum qui deuo vt suscipit hoc sacramētum vt eum tuentur a malignis spiritibus: et tandem eius animam supposita condigne satisfactio: ne perducant ad celestem gloriam cum hymnis ⁊ laudibus. Ad quā gloria nos perducat q̄ in trinitate perfectā uiuat et regnat. Amen.

C. Explicit sermones de aduētū dñi: inuitati de secreta secretorum: editi per fratē Guillermū pepin: puē? Eboracē. octidimo fratru predicatoz. Anno dñi. M. cccc. x. Ad laudem gloriā: et honorē dñi nostri Jesu christi.

Q. E rogati habere videntur quisquis hoc nostrū opus scilicet legimus: querens nō sz p̄licite patenter feras. hoc enim igitur vt de multis inenitis et inereditis s̄ haud dubio nō eloquūz vtilitō. tibi carere. Sed abraesit dicit hec nostra eloquā ineredita tanq̄ infirmatitē p̄opte cōtū. Et enim si me examinais in nihil nenie nisi reuē humile ⁊ angustuz. Nēpe benignie meū uolūti si modo inter studiosos uolūti annuimere hys equidē docti nomen quidem aliud: quō alio peculiare nullū tam gram dicit conueniunt inuimē: maxie est eoz q̄ in literarum studijs sunt p̄cualiter: nihil noh solūm exploratim habeam: sed negnū in cotrice vidētis: sitz deamim⁹ vt dicā paucis) Socraticū sentētias repetēs: vt nihil mē seiretiam: nihil hoc ipm q̄ nihil me seire: itā: nihil hoc ipm q̄ nihil scil.

C. Tūlus ergo libelli p̄sententia est de secretis secretorum: quem idcirco tali uolūti uocabam: si p̄scribit: qm̄ in eo tractatū de dñica incarnatione: s̄ de sacramētis ecclesie xpāne. Que quidem uio inter cetera fidei orthodoxe mysteria secreto nomen nō inuēte sibi vē dicant.

Et quoniam occurrant aliqua festa tēpore aduentus succedunt similiter festa natalia: ideo pro mea mediocritate de eisdem aliquis in serere dignum dixi p̄m̄i operi. Que ergo sequuntur poterūt dialoco tertii libri qui dicitur sanctificationis sacramentalis: illo libro preremisso pro quolibet die festa.

De beato Andrea apostolo Sermo.

Videtur seruum meum et foris signarum si gillis se: p̄z Apo. ca. v. Terius liber quem vidit Johannes dicitur liber descriptionis historialis: quo nobis traditur et declaratur q̄ sancta fuerit vita et q̄ preciosa mox in conspectu dñi dñi apostoli Andree: cui⁹ hodie solētia celebrat plebs fidelis per mundum vniuersus. De cuius vocatione loquitur Augusti. epistola sc̄a ad volustianus. Ita dicens x̄p̄s Iesus petrum et Andream fratrem eius et alios per quos operat⁹ est salutem in medio terre: non de foto iustitiam sed de simplicitate piscatorum legitur assumpsisse. In hac enim sapientia huius mundi et legum vtriusq̄ loquacitas. Elegerunt enim non reges: non senatores: non philosophos: sed plebeios pauperes indoctos piscatores in eruditos libera-

bus disciplinis. Non perito gramatica: non armatos dyalectica: non inflatos rhetorica sed piscatores cum rethibus si dei hecille. Sed vt irremissam historiam aduerrendus q̄ predictus liber signatus est sigillis septem que sunt. Proficiendi auditas. Apollonius primas. Fraternalis caritas. Locutionis facilitas. Firmitas ficialitas. Peccantium coparilitas. Cruciatuum tollerabilitas.

Primum igitur sigillum dicitur proficiendi auditas. Nā ab ineunte etate inerat cordi huius apostoli desiderius proficiendi iua domini. Et ob hanc causam frequentare solebat predicacionem beati Johannis baptiste in deserto qui hanciam ostendebat cum dicebat. penitentias agite appropinquabit regnum celorum. Marth. iii. Item cum dicebat Joh. i. Ego vox clamantis in deserto: parate via domini sicut dicit Esaias propheta: scilicet. xl. c. Itē contra obstinatos peccatores qui per hanciam pie incedere nolebant clamabat ip̄e Johannes Marth. iii. di. O p̄genies viperarum quis docebit vos fugere a v̄tura ira. hec igitur et his similia aure non surda animaduertens beatus Andreas semel totus resolutus in lamentis propius accessit ad beatus Johannē: ad pedes suos se prosternens omni cū infantia petiuit eius discipuli fieri. Quo benigne ioculato sancto a Johāne recepto studuit q̄m potuit se illi cofors.

¶ Ad aliquem sanctorum conuertere. Sed qui sancti nisi apostolice inierit quos in multis pie eminebat Andreas qui deuota tur perit aliquem.

¶ **U**scitibus illis peccantium et errantium compatibilium et singulari nepe dei donis esse scire copant infirmitatibus aliorum et corpalibus ipsialibus. Ut et dicebat Paulus. Quis infirmatur et ego non infirmor. hoc autem domum habuit beatus Andreas ita vi merito dicere posset illud psal. Defectio reum me pro peccatis derelinquituribus lege tuam. Istud patuit quoniam fuit et laborauit per emendatione illius pauperis peccatis Nicolai de quo legitur in legenda Ioharidica quod accessit ad ipsum di. In die ecce iam. Ite. amniver meefunt in quibus semper luxurie deierunt: acceperit euangelii sancti Marthe orans dnm in uero michi conuenientia largiret. Sunt pro peccato fuerat statim ad opus solium reuertebat. Quada igitur vice copibus illic uoluit euangelium quod sume posterat ad lupanar proxi. Quo me isredicere modo clamauerit meretrix di. Egredere te egredere fener quia uideo super te dei magnalia. Quis eum audiret et super te renouit mecum habere dicta euangelium. Nunc ergo uir dei te de peccato uisum me salute itercedas. Quibus audis ista Andreas ualde obsequat uisidit possit se in orone et sic lachrymis et tenuis mirabilibus impetrat pro eo inuam dno. Na tandem facta est uox ad eum di. Obmutescendrea p fener: sed sicut te tenuis

nis pro eo assistit: sic et ipse se afflatur. Quod et fecit. Nam per mensis ieiunauit in pane et aqua: et sic spiritum deo omnia feliciter reddidit. Quo mortuo uenit uox ad Andream que dicebat. Per orationes tuas acquiescunt nichilum que perdidit. Ecce quomodo christi apostolus pietate et charitate ad peccatum plenus exiit. Tunc hoc fere alludit alia que in eadem legenda habetur uox de quodam Episcopo uero sancto cui apparuit deum in specie pulcherrime mulieris. Sed medio beati andree ad eoliberat est. Qui ergo temptatur a carne desinat ad hunc uirum dei recurrere et humiliter eius auxilium implorare: precipue autem ante omnia debent ad dnm recurrere: quia ut dicitur Sapient. ocrano. Nemo potest esse cotinuenti deus des: saluet ipsam conuenientiam.

¶ **U**scitibus illis uocatur cruciatum tollerabilitas. Commune enim et generale est omnibus amicitia dei multa aduersa et dura pati in presenti: sicut illud. ij. Th. iij. Omnes qui uolunt uiuere in xpo peccatione patientur. Item Act. xii. per multas tribulationes oportet nos introire in regnum dei. Et istud est quod predicat xpus suis aplos. Jo. xv. dicitis. Si me persecuti sunt supple uidei et mali sunt homines et vos persequantur. Item euang. e. xviij. In multis do de stura habebitis in me autem pace. Et profecto istud per martine fuit adimpletum in beato Andrea qui multos in deo cruciatu persequens est. Item

¶ **U**scitibus illis de fidei predicationem a de fensionem primo apud magnum fiam ciuitatem ligatus uolenter per pietatem ciuitatis praerit. Deum in captiua prouinciam phoenicem uenit in ciuitatem cui nomen parras cui presertim quidam romanus cui nomen egeas qui ob fidei predicationem fecit eum a torzibus fustibus cedi. Deinde uictus non proficeret fecit eum cruci affigi per transtusum tamet Cibus ad locum mortis uenisset fieri genibus in qua ciuitas genibus erat deuore adorauit dicens. Salue crux preciosa fisci pe discipulum cui pendit in te magister meus christus. Securus et gaudens uenio ad te ita tu exultas sciscipias me Amator enim tui semper fuit desiderauit te amplexi o bona crux. Accipe itaque me ad hominibus et redde me magistro meo ut per te me recipiat qui per te me redemit.

¶ **U**scitibus illis hoc docemur reuereri crucem in qua clig sit materia uel signum rememoratium dominice passionis. Sed querti potest cur beatus Andreas tantum gaudet cum ad crucis supplicium duceretur Responso et ardenti desiderio quod habebat discipuli et esse cum christo. Ut enim dicit Augustinus de uerbis domini sermo. nono. Omnia seua et immensa facita et prope nulla efficit amor et desiderium rei concupit. hoc autem declarat multiplex exemplo uirtute ob hominibus qui permittunt suam tybiam secari pro conferuanda uita ad

tempus. Item de milite qui multa sustinet ipe mercedis. Item de mercatoribus peragratis terras et maria cum maxima periculis et erumnis ipe lucri. Item de uenatoribus qui toto uino die abig cibo et poru curantur post predam quam etiam quondam non apprehendunt. Propter igitur ipem premissi beatus andreas uidebat gaudens ad mortem crucis. Qui cum uenisset ad locum supplicij uisus exultasse. Et continuo totos res eum cruci alligauerunt ut sic longiore cruciatum reciperet. Populus autem contra eum clamabat dicens. Iuno egeas sanguis sine causa datur. Nemo sanctus homines deo charum i sanctum iustum manum et eripum. Unde ad clamorem populi uoluit egeas eum de cruce deponere: sed non permisit apostolus di. se iam uideri regem suum christum in celis eum expectantem. Sicque biduo uiuentis pendente in cruce docendo populus. Unde eximilia comerti sunt ad fidem. Tandem ergo reddidit spiritum inter manus sanctorum angelorum. Egeas uero cum rediret in ciuitatem a demoniaris reptis coram omnibus miserabiliter exprauit. Waximilla uero uox eius que fuerat ad predicationem apostoli conuersa. tulit corpus a postoli et ipsam honorifice sepeluit. De cuius sepulchro autem quidam manna modicam et olei cum uisum non odore emanare. Quarta sit ad genitum mox imitar et xps in hoc quod crucifixus est: sicut in hoc fuit

pus meum immaculatus: vt nō confundar. Et rursus ab oratione faciens baptismum esse sacramentum maxime necessitas sū illud Johannis tertio. Nihil quō renatus fuerit ex aq̄ et spiritu sancto non potest intrare regnum. r. c. acceptū aquā et seipsum ibidem baptizauit: sū q̄ refert Dominus Anthonius florentinus in prima parte cron. r. vii. ca. 19. xv. Quod si quis potuerit velit dicere neminem posse se baptizare: sicut in cala vbi deest copia ministrī sufficere ad salutem habere baptismum in voto: prout pieuus habetur extra de baptismo. c. Debitum. Ad hoc dicimus: q̄ illud verum est de communitate et regulariter. Sed hoc nō obstat deus qui non alligauit virtutem in sacramento: et qui potest de illis ordinare prout vult: potuit et specialiter gratia et privilegio huic virgini cōmittere: vt seipsam baptizaret et videlicet i thermis quas in turri fieri fecerat. Quibꝫ peractis per amplius posuit omnē spem suam et fiduciam in domino. Et hoc significatam est per turrim illam materiam: que per turri elevationem versus celum spem ipsius virginis ad dominum de signabat.

¶ Ad aliat ad instar huius virginis debemus in presentē edificare turrim sancte spēs quam ascendere poterimus ad dominum. In cuius figura legitur Gen. r. q̄ filij hōe dixerūt aliter ad alterum. Venite edificemus nobis turrim: cuius culmen peringat vsq̄ ad celum. Applicatio est facilis.

¶ Tertium sigillum predicti libri dicitur feruens dei ductio. Quāuis enim fides et spes magna dona dei sint: maius tamē donū est charitas. vt habetur i. Cor. iiii. xii. Neq̄ enim pro sunt fides et spes: si charitas desit. Terte Apostolus supra sic inquit habuero omnem fidem: ita vt montes transferat: charitatem autem non habuero nihil sum. i. non proderit mihi ad vitam eternam. Et similes est de spe in ordine ad ipsam charitatem. Unde et Gregorius in quadam Omeita dicit sic. Quēadmodum multi rami arboris ex vna radice p̄deunt: sic multe virtutes ex vna charitate generantur. Beata igitur Barbara non solum decora fuit fide et spe: versuetam sine ra charitate et dilectione per quam indissolubiler adiecit sp̄suo suo Jesu christo: adeo q̄ neq̄ minus neq̄ reuerentius potuit ad eō dissolui: seu a confessione nominis sui cessare. Cuius de conformitate ad Apostolum Paulum Roma. v. cxi. scribentē dicere poterat. Cetera sum q̄ neq̄ mota neq̄ vitā: id est sit mota: mortis: aut amor vite potuit me separare a charitate dei que est in christo Iesu. hoc autem in effectu patuit quādo quidem patri redenti de curia imperatoria et interroganti cur tertiam fenestram in turri fieri iussisset. Constanter respondit id precepisse cementaria r̄sō ob reuerentiam sanctissimē trinitatis. Neq̄ iquit fides de patre et filio illuminat: doctum petrosus nisi alit̄ tertiam fenestram: id est fides de processio-

ne spiritus facti ab vtroq̄. Quo audio ex patre pater p̄re dolo re cernena eam christianam edificatam. Deinde resumptis verbis hortatur eam cum iachymis a tali proposito resistere: in mens ḡtus periculis a se omnem parentelam suam exponebat apud imperatorem: q̄ christianorum nomen valde exortus habebat: et immaniter vbiq̄ sequebatur. Deceueras enim omnes christicolos delere et terra. Sed hoc non permisit dominus: cui temp̄ est cura de sponsa sua ecclesia. Et vero christi sponsa omnia patri oblectamēta sp̄euit. Quod cum vidisset pater minus grauisimas subintulit predicens ḡtus supplicis eam faceret interiri si a tali proposito non resiliere. Sed neq̄ ob hoc in aliquo immutata est. Ecce q̄ feruens fuit: hec virgo sacratissima in amore sponsi sui christi: et q̄ conuicta in confessione sanctissime trinitatis. S3 procholor pauca voluit eam i tali dei amore sequi. Quinimo pleriq̄ potius obtemperare facta sunt male voluntati parentum: q̄ de inspirationibus et mandatis: cū tamen dicat christus. Mat. x. Qui amat patrem suum aut matrem suam plus q̄ me: vt scilicet propter eos contemnat sequi me et venire ad me. Ita exponit dñs hugo cardinalis. non est me dignus. Super quo dicit glo. ordina. q̄ post deum amandi sunt parentes: q̄ si veritas seruari non potest: odium in suos pietas autem ad deum habenda est. Et hoc est Beata Barbara: vt i m patuit.

¶ Quartum sigillum libri predicti b̄i reperantialis modestatio. Quāuis enim sint plures partes tam subiectue q̄ integras leas temperantie virtutis: ad p̄sentem tamē nō nisi de tribus distulerimus: que sunt humilitas: virginitas: abstinentia. primā itaq̄ temperantie partē que est humilitas assumpti pro indignitate mentis hec virgo glorioza. Gene re nō nobilitas multis est causa iure et superbie. Nas vt dicit Salustius. Cōmune malū nobilitatis est superbia. Cū detur em nobilitas q̄ a nobilitate obdura descendunt: per aliquos debere honorari et reputari. S3 ridiculosa est illa nobilitas que ex parte generis attendit: maxie cū eē eodē iuro facti sine nobiles et ignobiles: ex eisde partibus virtutis omnes p̄celleret hoc igitur diligenter p̄cedens beata Barbara. sp̄s ex nobilitate parētis. s̄m fecit fastus origine traxerit omnē t̄i humilitatis et simplicitatis fudit. Et stud est signū magne virtutis: vtz nō gloriari inter mīdanos honores. Cū de ea dicit postea: q̄ potuit transgredi: vtz per superbiam se seculi p̄pam: et non est transgressa. Eccl. xxi. Secūdo habuit secundā partē temperantie: que est virginitas: vt carnis integritas. Ut enim dicit Augustinus de sancta viduitate. Bona est pudicitia coniugalis: fed melior est continentia vidualis: optima autem castitas virginialis. Quod pendens beata Barbara voluit temperare seu castitē viuere suam virginitatē de dicano Iesu christo. Tertio b̄i

but aliam partem temperantie que est abstinencia. Nam sicut vidua q̄i delictis viuunt mortua est fm̄ sententiam. Ap̄toli. Ita etiam dicendum est de virgine. Unde de illis qui laice & opulenter viuunt dicitur in psal. q̄ p̄dit quasi ex adipe iniquitas eorū & transierunt in affectū cordis. & multas tentationes & illusiones patiuntur & frequenter de affectu cordis transierunt in opus externi. Quis animaduertens beata barbara carnē suā donabat ieiunij & abstinentie esse et potus Christi vastitudo corporis sui putretabat. Trez cunctio vrebatur ad carnem: vt ipsam subderet spiritui. Ecce quod seruauit reuerentiā virtutem.

¶ Quinrum sigillum dicitur pudentia respōsiō. Pudentia enim que est auriga altarū virtutum multum decorat & ornata habentem in verbis & respōsiō suis: cum silicet faciet & docet eum recte loqui. Nam vt habet p̄noteribimus. Qui modera sur labia sua pudētissimū est. Hanc autem virtutem pudentie p̄maxime habuit beata barbara: ideo non mirum si patrem suum doctorū ceterosq̄ catholicos fidei hostes contra ipsam insurgentes supauerit: qz vt dicit Augustinus in libro de singularitate clericorum. Quicumq̄ fuerit pudentia frustratur vniuersa contraria: vbi autē pudentia negligitur omnia cōtraria dominantur. Scz quo nā pacto hec virgo pudentiā suā ostēdit viderem? Nēpe multitudine beorum quos colebat pater suus reprobēdebat & cōdemnabat sic pudenter argu

mentando. Si sunt plures dī ergo habent plures voluntates et non necessariō conformes: q̄ p̄ hoc dōcēdare tam in volūto q̄ in modo volendi: et ita q̄ placitū vni displicēdit alteri. Cū igitur viderem? cogit & celestis vnus formēt moteri: et elemētia persisterē: sic de alijs manifeste apparet pluralitates deoq̄ esse impossibiles. Item impossibile est esse plura prima p̄ncipia simpliciter prima: ergo si sine simpliciter sequitur saltem q̄ inter eos est vnus summus & simpliciter primus: q̄ si sic i ergo aliq̄ non sunt dī: qz p̄ hoc nomē de signifiēti nobis quo maxime ep̄cōp̄ati non potest: & q̄ caret p̄ncipio tā sui esse q̄ sue durationis. Ceterum dī vestri p̄vros homines quandoq̄ sue ritē: sed post motū inter deos trāslati sūt. Sed quis sane mētis diceret hominem mortales & grauisimum peccatores: quales fuerunt quos hūc colit p̄ dīsa i posse in deū immortalem: immensum et infinitum transferrē p̄fecto non video. Aus dīte ergo queso quid de vobis et de dīsa vestris dicat psalm. Cōfundantur inquit omnes qui adocant scilicet et q̄ gloriant in simulacra suis. Et alibi. Omnes dī gentium demōnia dīs autem. Ille qui est vnus deus et vnus sine cōditō celos fecit: & hunc solū adoro. Cū q̄ tam pudenter loqueret beata Barbara cotam patre suo & multis alijs philosophis quos vocauerat pater non poterant resistere sapientie et spiritui loquebatur. Cū ergo vult impleta in hac virgine illa christi

promisso. Lucē. xxi. Dabo vobis os et sapientiam: cui nō poterunt resistere: contradicere omnes aduersarij vestri. Item psalmista. Diffusa est gratia labijs tuis. Vidēs itaq̄ pater ei? q̄ ipsam nec per se nec per alios superare possit tanq̄ si vnus arrepto gladio volūto eam occidere. Sed diuinit? adūta sūt in murus domus in qua hec agebantur et celsus: quis transiret illic? reingratū murus. Cū sic pater cum emise euasina non emi in se q̄ et obuios habuit duos pastores. Quos cū interrogasset si nam vidisset filiū suū. Primus officio mēditō eam a morte liberare voluit: alter vero digno locū in quo latēbat patri ostēdit: & mox ei? pecora in locustas cōuerfa sūt. Aduerre tamen q̄ non licuit illi pastori mentiri p̄o saluanda vita virginis barbare. Ita enī dicit Augustinus: & reccitatur. xxij. q̄. ij. Ne que. Cū sic pater immanissimus eam inuenisset crudelissime eā pertrahens ad domum rediit. Vane autem factio ipsam. Martiano p̄ncipi cunitatis tradida crucianda.

¶ Sextum sigillum vbi historie huius virginis dicitur insuperabilis fortitudo. Est enī fortitudo virtus motus q̄ armat hominē cōtra aduersū saltet q̄ potius vult pati mortem q̄ desistere a bono virtutis. Cū Ambrō. li. de offi. Non mediocri animi est fortitudo: que sola defendit ornamenta virtutū: q̄ i expiabili p̄ello aduersus omnia vicia decerat: luicita ad labores: fortis ad pericula. Hec ille. hanc autē virtutem fortitudi

nis habuit hec sanctissima & so insulitendo ditros cruciatu. ¶ Pro quo morandū q̄ cū beata barbara fuisset a patre tradita Martiano p̄ncipi illud ipse primo blanditijs emolliere cogit virgine ostēdēs q̄ clara esset patri tam em: & q̄ tristis eum reddebat propter notam factam quam tenebat. Item p̄ addebat q̄ ploro resistētes cōfessō christiano vni non oportere eam multa pati. Itē q̄ mi fereret p̄ncipū iudicis que q̄ maxima erat. Sed in nullo p̄o fecit factes diaboli: qz virgo i mobilis permansit: tometia de risis i premia calcatur. Cū q̄ videret p̄ses q̄ verbis non p̄fererent vult ad verbera. Nā ob honore quing plagas christi hec eius sponsa quing grātia tormentata sustinuit. Primus fuit flagellatio. Nam Darcia: vnus iussit eā spoliari et pedibus sursum versis ad trabem suspēdit p̄tinovirgis deide neruis taurnis corpus eius tenerunt vnde q̄s dicerp̄: ita vt a plantis pedis vsq̄ ad verticem capitis non esset in ea sanitas. Ipsa autem tanq̄ vnus cotam tōndēte se obmutuit et non aperuit os suus: s; omnia patientissime sustinuit propter amorem inpon sicut christi: et cogitans q̄ maior p̄o ea passus fuisset. Cū sic habebat i corde suo illud s̄vbr. A postoli h̄beo eorum diuocetimo. Recogitate eum qui talem aduersus semetipsum sustinuit a peccatorū? contradictionem vt non fatigēte. Secundu tot mentum fuit incarcerationis. Nā post tam fueras flagellationē tyrannus fecit eam in carcere

obscurissimum recludi. Sed ea orante ecce circa noctis medii sp̄s hic immenso lumine et apparetis dicit. Confortare filia mea et sponsa dilecta: iam enim magnam gaudium est in celoꝝ tua passio. Ne timeas: ego est temp̄ tecū sunt: tu semper mecum eris in celis. Quibus ita clamavit omnes plagas ei? et cō benedicens disparuit.

¶ Tertium tormentū fuit adustionis. Nam mane factus p̄ses videns eam sanas exclamavit dicens. O magna circa te deorum clemencia qui te sp̄us ingratarum misericorditer sanauerunt. At illa. Dñi tui ceci sunt et tui qui nullum beneficium pretere possunt: sed ip̄o sanam totum selem xp̄m qui solo sermone restituit vniuersis: et ille est qui me sanam fecit. Ad hec verba marianus furore et crudelitate repletus iussit eam in euileo suspendi: ut trerū corpusculum ip̄i vngulis ferreis discerperet. Iussit etiā ad latera ei? lamias ferri eam ardentes apponi: ut sic adureret ei? tenella caro. Cūq; sic cruciaretur cepit gaudere et dicere illi Romanorum. vij. Non sunt condigne passionis hui? temporis ad futurā gloriā que tē.

¶ Quartum tormentū fuit mīlliarū precisionis. p̄ses enim insaniens q̄ eā sperare nō potest: in torribus et tyranis ut mīllias eius paruulas (quæ tunc beata virgo erat tantum etatis duodecim annorum) absciderent. Ad quē ego. O dire tyranne non es confusus amputare in puella quod i matre sustulisti. Deinde eleuans in celum

oculis dixit. O domine celi et terrarū: mamillas a te postulabam quas propter te ad te p̄perdo: sed ip̄ero q̄ tandem generali omnium resurrectione illas relucens vt gemmas mihi restitues. Tu enim promissisti electis tuis q̄ capillus de capite eorū non peribit. Ecce enim p̄p̄ te mortificor tota die est: mara mihi supple ab istis pagans: sicut uox occasio. Et res men hec et p̄s maiora libenter patias: scien? q̄ non sunt cōdigne passionis huius temporis ad superuenturā gloriā que reuelabitur i nobis vt habetur Romanorum. vij.

¶ Quantum tormentum beate virginis fuit nuditas corporis. Nam dictus p̄ses ad maiore virginis consulatione fecit eam totam nudam circumferri p̄s uitate. vt esset in derisum o populo. At vero beata virgo i tuens in celis ait. O domine deus qui operis nubibus operi pauperulam carnē meā vt nō uideat ab istis ip̄is. Quo dicto mors affuit angelus de celo qui eam coopererit stola candida: simulq; abscissionis mīlliarum suscipi curante vulnera. Cūq; tyranus uideret eā sic vestium obstruxit et expauit. In se autē reuerfas dixit. hec multum magis aribus vacat: si eā diuitius tollerauerimus uiuere: destruet sectam nostrā. Tunc multū ydolatre fauente Marciano dixit. p̄de hāc maleficā que sus incantationibus ponitur sensus auferret. Et ecce continuo p̄ses dedit contrā eam sententiam mortis eam q̄ alter ip̄as superare non pot

est. Et sic patet de eius fortitudine: propter quod de ea dicit potest illud p̄uenerbiti. xxxi. Mulierem fortis quis inueniet salicet talē quæ est hec: que uincit nequit a tyranno.

¶ Septimum sigillum libri prophetiarum beate barbare dicitur iusticie desidio. Ad iusticiā enim fin? est omnis virtus: nec vis? ad mortem tueri hieꝝ catholica: fin? q̄ nobis p̄cedat. Et ecclesiastici quarto. pro iusticia agonizare: pro anima tua id est agones et pugnam sustine pro salute anime tue: et vis? ad mortē certa pro iusticia: siuple defendenda et tuēda. post q̄ ergo beata barbara varios agōes sustinuit pro iusticia: q̄ relachyristi ab ip̄o Marciano tandem ceruante pro ipsa iusticia vis? ad mortem quam sibi tulit: manumissus pater eius Dioscor? qui sus inquitare eā transmittit ad celos. Nam post latam a p̄sede mortis sententiam aduersus virginē Dioscorus obiit? q̄ esset caro sua a filia repletus furore cepit eam de cōspectu p̄sedis: et dixit eam ad locum decapitationis. Vigis euz virgo peruenisset fle uentibus et suspiciens in celum orauit dicens. O domine iesu xpi: eos fons pietatis: et miserere totidie tibi commendo spiritum meum: et ip̄um in pace recipe

Et p̄sista mihi famule tue hāc gratiam vt quicunq; memoriaz passiois mee fecerint: uelut ip̄i in omnibus necesse martibus suis subuenire: ac in extremis laborantibus confessionis sacramentum et suum sacrosanctum corpus largire: atq; in die iudicij

peccatis eorum propitiare. facta igitur oratione uenit vox de celo dicens. Veni dilecta mea et requiesce in regno meo. Quis enim populus fuit ip̄erasti. Qui enim tibi deuore seruient saluti fieri. O fructuosus huius virginis oratio. O q̄ magna spes dicit ei populo huius virginis de uoto. Quia enim melius est homini q̄ in fine habere peccatorum suorum remissionem: que nulli in presentē remittantur nisi manus miseram demergunt in profundum inferni? his igitur proactis parauit virgo collum gladio dicens illud. ij. Timothei quarto. Bonum certamen certauit: cursum consummavit: fidem seruauit. In reliquo reposita est m̄hi corona iusticie quā reddet tibi.

¶ Et his dictis ecce cruentus pater uino caput sacrum virginis neum amputauit icu. Sed nō euasit impium domini. Nā eo descendente de loco decapitationis: ecce ignis cecidit de celo super eum: et ipsum sic contraxit: ut nec puluis ei eo ultra apparuerit. potest ergo ad p̄positum dici: bello equissimo iudice celestis illud. Bona humilitas: sollicit spiritus: diococit ipsum demergendo in infernum: et hunc exaltat uidelet: est spiritus virginis barbare ibi ad celum gloriā uocā dō et introducendo.

¶ Inter autem penē infinitas passiois mee fecerint: uelut ip̄i in omnibus necesse martibus suis subuenire: ac in extremis laborantibus confessionis sacramentum et suum sacrosanctum corpus largire: atq; in die iudicij

In Colonia q̄ quidam latro p̄pter
furtum captus est: et ad
furcam eadē elenatus. Sed
quia male uiuendo: adhuc ta-
men reuerteratur hanc virgi-
nem / specialem orationem ad
eam omni die faciens: ideo mi-
ri non potuit quousq̄ ad sacra-
mentum eucharistie reciperet.
Nam cū post biduum a suspen-
dio suo quidam iter faceret an-
te parabulum audiuit eum la-
mētāntem. Quem interrogās
quomodo posset adhuc uiuere
respondit se nunq̄ posse exala-
re spiritum quousq̄ sacramen-
to eucharistie esset munus.
Cūq̄ viator ille venisset Colo-
niam nunciatur istud totius: q̄
nocturno tempore occulte ad fur-
cam venisset iterū eū lāca per-
forauit: nec tamen sic inuolup-
tuit. Quo audito scabim ciuitas
illis adueniunt: quem ad-
huc uiuentem viderunt. Qui-
bus cum dixisset non posse mo-
ri nisi prius percepto sacramen-
to altaris ipsium deponi iusse-
runt: et ad hospitalē leprosoſū
deportari. Tūc p̄cepta deuore
sacra eucharistia ipsi exalauit.
¶ Nota etiā exemplum de illo
mercatoꝝ deuoto ad hanc vir-
ginē. Quem cum latrones de-
capitassent caput / non cessant
clamare p̄ p̄fessioe quousq̄ ve-
nit facer dos: q̄ coniūgēs caput
cot̄p̄t̄ alter reuirit: ⁊ p̄fessus
est: atq̄ sacra cōmunionē p̄ce-
pta obtinuit in dño. Monet
ergo nobis dñs meritis huius
virginis sic obdumire in hora
mortis nostre. Amen.

¶ Sermo de beato
Nicolao cōfessore.

Ad illibus scriptis
tū⁹ et foris signa-
tus sigillis septē
Apo. v. Tertius
liber quem vidit
beatus Joānes dicitur liber de
scriptiōis hystoralis almi con-
fessiois xpi Nicolai patrōi cle-
ricoz. De quo quidem libro dicit
in r̄p̄m̄ate q̄ signatus est sigil-
lis septem. P̄mo quo norandum
q̄ in proposito per septem sigil-
la intelliguntur septē dona spi-
ritus sancti per que signata sunt
mens āgelica dñi Nicolai: de
quouidetur Esa. xl. c. p̄phetas
se dicens. R̄ ep̄it̄eser sup eum
spiritus dñi: spiritus sapientie
et intellectus: spiritus cōsiliū et
fortitudinis: spiritus scientie ⁊
pietatis: et replebit eum spiritus
timoris dñi. hec enim sunt
septem lucerne cādelabz. Eo
dñ. xxxv. he sunt septem sāpa-
des ardētes ante thronū. Apo-
cal. iij. v̄t̄m̄t̄ septem oculi i
lapide vno. sacha. iij. Tūc p̄ la-
pidem materiam solidam intel-
lige beatum Nicolau quē so-
lidum ⁊ firmū effecerunt ⁊ red-
diderunt septem dona spiritus
sancti. he sunt septē mulieres
que apprehenderunt viri vni
sacha. iij. Cir ista est beat⁹ Ni-
colaus. Septē mulieres septē
vni dona spiritus sancti qui dī-
cuntur mulieres q̄ demulcent
habentem. he igitur mulieres
sic apprehenderunt virum istū
q̄ cum nūq̄ relinquerunt. hec
igitur dona ordinabimus p̄ q̄
possum applicari ad v̄sā ⁊ mo-
receptus dñi Nicolai.

¶ Primum igitur donum dicit̄
donum fortitudinis. Differt au-
tem donū fortitudinis a fortitu-

neſm q̄ est p̄t⁹ cardinalis: in
hoc q̄ fortitudo virtus est cir-
ca arduum nature simp̄l̄r. i. ar-
dute: fortitudo nō donum ē cir-
ca arduū nature etiam ad iure
per gratiam: vt est relinquere
oia: vel enā in solita ieiunia fer-
uare. Et istū donū habuit bea-
tus Nicola⁹. In cui⁹ r̄t̄i signū
prima die natiuitatis sue cum
balnear̄etur iſte. i. pelu er-
ctus. Irē a deo fortis fuit q̄ ad
huc ad nutricio vbera p̄dēns
bis i hebdomada ieiunabar:
vt ipse tū semel die hora me-
ridiana vbera suggens sc̄t̄ez.
iij. et. vi. hoc em̄ donū eleua-
bat eū supra grām. Nā ⁊ oib⁹
rite baptizatis datur grā: q̄p̄
tū non datur hoc dei donū vt
et sic abſtineā. Post q̄ dicit̄
re b̄s Nicol. illud p̄. Spes
mea sup. in deo fuit ab vberib⁹
m̄fis mee. hoc aut donus fuit
illi datus p̄o illis duobus dieb⁹
ob specialē reuerentiaz: eo sc̄z
q̄ x̄p̄a v̄ditus fuerit feria. iij.
oculis aūt feria. vi. p̄p̄tea
in primitiua ecclesia illi duo di-
es erant i maxima reuerentia
et xp̄iani fe multū affligebant
in illis. Unde de eō. di. iij. Je-
iunia. Dicitur q̄ ieiunia quar-
te ⁊ septe ferie sunt ab oib⁹ ob-
seruata nisi gradus necessitas
fuerit: q̄ feria. iij. iudicia tra-
dere dñs cogitauerit: feria. vi.
crucifix⁹ est saluator. Qui er-
go illis dieb⁹ non ieiunauerit
datur cum tradere tradere sal-
uatorē: et cl̄ crucifix⁹: q̄ cru-
cifigere. i. crucifix⁹ non cōpari.
Dicit t̄h. glo. i. b̄d̄ez q̄ hoc fuit
necessitas i primitiua ecclesia
hodie nō est cōsiliū. Vel forte
istud intelligit̄ de illis qui ad

hoc voto vel p̄nā sunt astricti
p̄fecto graues pctōies de-
bēt multū timere de pelle sua
⁊ erubescere audientes q̄ brūa
Nicolai⁹ adhuc paruuus et in
nocēns multo ieiunio macera-
bat coz⁹. Ip̄i vero non solum
negligit̄ ieiunia predictaz feri-
arū: s̄ neq̄ obseruāt ea que
p̄cipit̄ ecclia: vt ipse ieiunia
quatuor p̄m̄ certaz vigiliaz
quadragēime ⁊ h̄m̄i. Sed di-
cut allegat̄es excusatores in
pctis q̄ ieiunare esset minus bo-
nus q̄ p̄t̄ homo facere. Istos
ita potissime cōparādo ip̄m̄ iei-
unū ad alias p̄fectas factio-
nis que sunt oratio et elemoſy-
na: eo q̄ tam oratio q̄ elemoſy-
na quodāmodo continēt ieiun-
ium: p̄t̄or pulchre v̄dunt
bis i Thomas. dist. vi. quart
sententiaz. ⁊ h̄c r̄d̄ p̄p̄tea se-
quuntur q̄ trāsgredies ieiunij
quod est de p̄cepto non pec-
cet mortaliter tāq̄ continens
ecclesie auctoritatē: maxime
cū dicit x̄p̄s Luc. i. Qui vos
audit me audit: et q̄ vos sper-
nit me spernit. Beat⁹ itaq̄ Ni-
colaus surget in iudicio cui⁹ ge-
neratione ista pessima: v̄z su-
losolum et condēnabit eas: q̄
egit penitentiam et ieiunauit
adhuc paruus ⁊ innocēs. Ip̄i
autē gradū ⁊ fortes facti iei-
uniaz ab ecclia p̄cepta sine causa
trāgressi sunt. Si itaq̄ beat⁹
Nicolanus in tenens etate car-
nē suā r̄n̄s domauit: q̄ cre-
dendū est fecisse postq̄ adiri-
lem deuenit etate: h̄c ist̄ p̄-
modulo suo imitari debent iu-
uenes: et si non in toto i saltem
in parte: quia scriptū ē T̄ren.
iij. Bonum est iuipio cum porta

uerit fugum donum ab adole
scentia sua.

¶ Secundum donum quo sigil
lata sunt membra beati Nicolai
bz donum intellectus. Est autē
donum intellectus q̄a intelligēti sa
lubres significatiōes signorum
naturalium positio. Ad qd̄
facit q̄ dominus dicit pulis q̄
rentibus vt edificet eis para
bolam. Adhuc inquit veruos si
ne intellectu estis. 2d̄a thet.
xv. ¶ Credebant enim mysticus
quod erat propter dictum. Uel
vt dicit beatus Thomas. 2. 2.
q. 1. v. art. 1. h. 2. Intellectus
est donum quod dicitur
ad hoc q̄ prompte et facili
ter sequatur instinctum spiritus
sancti mouens eum ad ap
prehensionem seu inquisitionē
specularium veritatis. hoc au
tem donum intellectus habuit
se se professus est beatus Nico
laus de quo canit ecclesia. Ec
clesie sanctorum frequentans lina
na sacro pectore cōdebant
dara. Jam enim forte legerat
illud proverbijs. ix. Beatus
qui audit me et qui vigilat ad
foces meas quoridie. Accipit
autem ad hoc faciendum ex
plus a salute nostro: de quo
dicit quedam glo. super 2d̄a thet.
q̄ ingressus vrbem iesus
templum adit datus forma re
ligionis vt quocūq̄ iunx dno
dom in otandis adeam. ¶ Sic
itaq̄ fecit beatus nicolaus rē
q̄ verus chasti discipulus cul
torum certus. Non preteribat
ergo sermo quem non audiret
sciens q̄ qui ex deo est verba
dei audit. Nec simul et hora
canonica cui non interesset: xpi
sui vero vix missam integram

die festo audunt. Cuius tamen
precipiarum de consecra. dist. 1.
missas distas die dominico
cularibus toras audire specia
li ordine precipimus. Itaq̄ an
te benedictionem sacerdotis
egredi populus non presumat.
¶ Et fecit ad episcopo publi
ce confinandur. Item habet
tur. ca. sequenti. Cum ad cele
brandas.

¶ Tercium donum quo fuit sigil
lata mens beati nicolai fuit do
num scientie. Scientia autem
doni sc̄i quōdā est h̄anarū
rerum cognitio saluberrime si
de de feruens. Uel secundum
alios scientia donū est lumen
hoiem dirigens in actione vel
homo vult impialum. Nā sc̄m
Augu. super Cor. xii. Sapientia
ista est in contemplatione eterno
rum. Scientia vero in actione
temporalibus. Aliq̄ vero volūt q̄
scientia donum sit cognitio pra
ctica boni et mali. Sed quocūq̄
q̄ modo sumatur sc̄m constan
ter potest q̄ beatus nicolaus fuit
isto dono dotatus. Sciuit enim
sapienter declinare a malo et
facere bonum. Nam cū adhuc
esset puerulus alioquin iuuē
num denitabat lasciuia et les
uitatis sciens q̄ qui tengetur
pice inq̄nabit ab ea. Eccl. xii.
Item sc̄m ad temporalia bene
cognouit q̄ sc̄m res caducitas
munde transiuit et periculo
se ad q̄ tractandū ad instar spi
narum. Unde et saluator eas
comparat spinis pungentibus
Luce. xii. Ne ergo iste spine
multiplicate suffocaret bonum
semen gr̄e et dicitur amovis in
code suo. propositū eas extr
pare et se penitus euellere in

hunc modū. Nā cū post mortē
paris maris qui de nobilita
ribus et diuitiibus cultas pa
dere que est in grecia erant
vnicus heres multoties erant
miser: cogitauit aut non libi
remere nec p̄dige aut ad hu
mannū factū expendere prout
multi facere solent: sed ad dei
honorē et pauper subleua
men propositū ea distribuere
Nam cum audisset quedam
nobis dicitur ciuitatis propter
inopiam velle tres filias suas
exponere turpitudinē: quis il
le tanq̄ pudice nullo pacto cō
sentiret: sed cū lachrymis dicit
cerent patri potius velle nū
q̄ ducere sponsum q̄ sic dicitur
occurrit tante inopie beatus
nicolaus noctis silentio beatus
proiciens per fenestras domi
diuersis vicibus burfas tres
plenas auro et clam recedens.
¶ Illimo tamen a viro cognitus
est: sed rogauit nemini dices
ret. De eo itaq̄ dicit potest il
lud psal. Dispersit dedit pau
peribus iustitia eius manet in
seculum seculi. Nota signum.
¶ Primo enim dispersit: id est in
diuersas partes sparsit: quia
non tantum illi nobili subuenit
verum etiam multis alijs. Unde
de eo dicitur q̄ erat valde
compatiēti et super afflictos
sua gestās viscera. Item dedit
pau peribus sine spe mercedis terrene
cōtra auaros et vifirarios. Sed
quid dedit. Certe de meliori
quā aurum. Item dedit discre
te et prudenter quia pauper
ibus supple filibus bonis et
castis non quidem ad eas cor
rumpendū vult diuites lu
tuosos. Item dedit de proprio

non de alieno contra multos q̄
faciunt: vt vulgo dicitur: de co
rio alieno largas corrigias.
Item dedit inuita non post mo
tem: Item dedit propter hono
rem dei non propter fauorem
mendi. Et ob eas res iusticia
eius manet in seculum seculi
quia in memoria eterna erit in
flus. potest itaq̄ merito dici d
collud Job. xxxi. Ab infanzia
fecit creauerat miserare.
¶ Quartum donum sigillano
gloriosam animam diu nico
lai fuit donum sapientie. Est
autem sapientia donum sc̄m
d. 1. xii. q. 1. v. art. 1. h. 2. habi
tus perfectens intellectum ad
hoc q̄ prompte et facili ter in
sequatur instinctum seu motū
spiritus sancti ad hoc q̄ possit
recte iudicare speculatiue de
veritate appetens peritel
lectū de qua dicitur inquirēbas
Uel vt alijs placet sapie donus
spiritus sancti est cognitio eter
norum. Cū Augu. ii. libro de
trinitate c. 11. c. Est inquit sapie
tie et sciencie recta distinctio.
Ita vt ad sapientiam pertinēat
eternarum rerum cognitio in
tellectualis: ad scientiam vero
temporalium rerum cognitio
rationalis. Uel aliter. Sapientia
est cognitio eternorum cuius
suauitate habita. Propterea
sapientia dicitur quasi sapida
scientia: sicut illud Eccl. xii. xii.
Spiritus meus super mel bu
cis. Unde talem sapientiaz ha
bent vtri contemplatiui qui cō
temporando eterna et celestia
in illis summe delectantur: sicut
q̄ inquit psalmista. Quas ma
gnas inquit ad dominum multi
tudo dulcedinis tue dñe quas

absc. t. te. hanc igitur sapientiam habuit b. nico. qd speris inuadi et carnis oblectamentis ioli deo p mentis eleuatione et cōtemplationem iugiter inhēbar. Ita vt dicere possit cum aplo phulip. iij. Nostra cōuersatio in celis est. Item illis Job. vij. Suspendium elegit anima mea. i. contemplatione celestium et eternorum. hec enim est melior pars q̄ non auferit per mortis sed hic incipit et in celo perficitur. Nōne quēso hic nicolaus valde seruens erat in contemplanone q̄ qdē ad huc laicus omni sibi vite diuinis iterat. officijs etiam clericos proueniendū q̄ paruit in hoc q̄ reuelatum est eandem sancto viro illam debere assumi in pastorem ecclesie. Wirrensis qui mane facto prius appareret an fores istius ecclesie. Māne igit factū hic nicolaus prius inuentus est. Unde et dicere poterat illud psal. Māne astabo tibi supple domino meo laudes tibi. p modulo meo decantaturus. Nōne deniq̄ hic sanctus par laus se ostendit habere donum sapientie: quando quidem de diuinis et aliusimilia rebus disputauit. Quibus nonnulli affirmant eum fuisse mediocriter litteratē. Sed esse ita loquēdo de scientia acquisita: nō tamē nulli de fuit doctor intrinsecus qui docuit eum de omnibus potissime necēssarijs ad fidem. De eo nempe refert dominus Anthon. ff. p. cro. sue. r. c. li. §. v. post Jacobi de colimna q̄ interfuert Niceno concilio. vbi post multas disputationes tandem insurgens contra

arrūs dogmatizantē patres in diuinis maiorē filiorū spiritum sanctū minorē viros: dedit ille egregiam alā pā cotam omnibus prius illic cōgregarijs. Ob eam rem fin grecos fuit ad tē pus mirra pastoralis priuatus. Propter quod ap̄ eos depingitur sine mirra ad caput sed ipsius mirram depingit ad pedes. Citrum autem in hoc opere peccauerit necne diffinire non audeo quia non lego. Non est tamen necesse eum excusare omnia s peccatorum propter scandalum datus: r̄ q̄ iudex non erat nec legis ciuiliū minister: r̄ q̄ pastoralē dignitatem hoc nō decebat. In hoc itaq̄ poruit esse siml moysi ille qui egypti iurgante cū hebreis occidens mortaliter peccauit. Similiter et petrus peccatus malcū seruum pontificis. v̄ tamē excusantur a tanto propter prius affectum licet non viq̄z quāz recum. Ita in proposito. Nihilominus pro reuerentia tantū viri potest pbabiliter dici hoc ipsum fecisse ex speciali motione spiritus sancti: et sic non peccasse.

¶ Quinō sigillum fuit donus timoris. pro quo notandum q̄ donū timoris est spiritualis fuga mali ne perdat homo quod amat. Unde prouerb. xiiij. Sa piens timet et declinat a malo: videlicet culpe. Item eiusdez. xij. Pro timore dñi declinat omnia a malo. Inud autem donum timoris fuit in b. nico. q̄ paruit in hoc q̄ quasi violentē tractus est ad summum sacerdotij gradū sciens q̄ p̄o gradus altior tanto casus periculi

iosior. Legerat forte illud verbum Criso. q̄ recitatur disti. xi. vlti quicquid desiderauerit parua sit in terra: inueniet consolationē in celo nec inter seruos xpi computabitur q̄ de priuatiu eracran erit. S3 obicit multi ambitiosi querentes excursionem in peccatis et dicētes q̄ quod episcoporum desire rat bonum opus desiderat: propt̄ habetur. viij. q. i. S3 diligenter attendant quod ibides subditur. Episcopus nomen est operis non honoris. Episcop⁹ enim grecum nomen est q̄ lati ne super intendens dicitur: vt intelligat non se episcop⁹ qui preesse dilexerit: non prodesse. Decidi. Tunc ergo laudabiliter quis episcopatum desiderat quandoquidem ipsum desiderat vt prosit et non vt presit: vt dicit glo. ibides. Sed q̄ hoc et laudabilis cum: pfecto hac tempestate omnes q̄ runt que sua sunt et non que sua christi. Querunt siquidem in ecclesia sublimari vt honorentur: dicitur timentur: pascitur. De quibus non incongrue dicit potest illud quod olim dicitur est a christo de scribis et phariseis. Matt̄. vij. vigesimo tertio. Amant prima recubit: i. centis ecce gulostas: et prima cathedras in sinagogis: ecce ambitio: et salutationes in foro: ecce vite dissolutio: quia non debent prelati seculari terrene et etiam mundania scilicet p̄o habitare. Sequitur: et vocari ad hominibus rabbi: ecce vanagloria. Unde Crisostomus sup̄ Math. iij. Vocari volit rabbi non esse: nomen appetunt of

ficiam negligunt. Talis autem non fuit beatus nicolaus cuius electio fuit valde commendabilis ex multis. Primo quidem ex parte modi quia premissa oratione pro inuocanda puritate sancti gratia, Nam electores tua nocte que diem peccet fuit electio orationi vacauit hūc exemplo christi qui electus tua apostolos ascendit in montem orare. Luce. vi. Exemplo etiam apostolorum qui electus r̄ marbiam in fortes in de orationem p̄ miserunt ad donum Act. i. Secundo ex parte dirigētis electionem: quia fuit electus diuinis reuelatio. Nā clericis orantibus vox de celo lapsa fuit vt eligerent nicolaum: quia scriptum est. Debie. v. q̄ memo debet sibi assumere bonum: sed qui vocatur a deo tanq̄ Aaron. De illis autem qui sic assumuntur ad pontificatum potest verificari illud Joh. i. Non ex sanguinibus nec ex voluntate carnis: nec ex volūate viri: sed ex deo nati sunt. Sed procholos: multi prelati moderni merito dicere possunt illud Amos. vi. In fortitudine assumptimus nobis cotina. id est mirram pastoralē in qua sunt duo cornua. De quibus etiam potest dicere dñs illud Osee. viij. Ip̄i regnauerūt et non ex me. Et hec est causa quare moderni prelati non clarent mirra culis sicut in primitiua ecclesia.

¶ Tertio dicta electio fuit cōmendabilis ex parte eligētis qui omnes vnanimiter optauerunt in quandam sanctum virum qui exclamauit nicolaus

mirrhee ciuitatis epm. Ad cuius uocem cler' simili et yulgus prosiliunt dei laudem et cordis leticiam. Nec immerito: q' vt habetur puerb. xxvij In exaltatione iustorum multa gloria est. Item eiusdem. xi. In bonis iustoz exaltabitur ciuitas. Et nota in bonis. i. in meritis et operibus sanctis. Sed de ces hanc electionem uicariam pro ipso beatus Nicolaus ad huc laicus assumpserit in epm maxime cum dicitur disti. lxi. ca. Item laici q' laici non sunt in epas eligendi: sed per linguos ordines prius sunt probandi. possunt tamē postulari laici in epas vt dicit glo. ibidem. Responsio. Illud decretum intelligitur regulariter: quoniam obstat de? qui nō asringitur decretis consilio eccliesiē pōt aliter disponere: p' uult: maxime cū intueat corda singulorū et cognoscit merita hominū.

¶ Quarto fuit eadem electio cominēdabilis et parte electi qui cū quadā contritiōe assumpsit: et dicitur. Quid facitis uiri patres. Ego enim nec literas noui nisi emittentiam que in epō requiritur qui parat' esse debet reddere rōnē omni pōtenti de ea que ipō ē fide i. spe: vt habetur. i. petri. ii. Item nec in sacris ordinibus sum constitutus: et per eō equo ad electionē inhabitabilis: fm q' immediate supra dicitur est. Sed nō obstat eius renū epalem dignitatem assecutus est: q' dō fiebat istud et erat mirabile in oculis oim intuentiū. Unde sic dicere possunt illud pō. Exaltatus humi-

latus sum et conturbatus: sed quare conturbatus. Certe q' enuocati a dño ad cathedra glorie et honore quandoq' turpiter conuertunt: sicut patuit de Saule et multis alijs. Item q' scriptum est Ecclesie. iij. q'ro magna es humilia te in omni bus et coram deo inuenies gratiam homo supple amā si primus quom per superā biam.

¶ Sextum sigillum fuit donum pietatis. Est autem pietas donum idem q' misericordia fm aliquos. Unde Gregorius super illud Job. i. Jbaueris illi opera tū. dicit q' pietas donū opera misericordie docet. Alij uero uolunt q' pietas donum imporet reuerentiam rerum sacrarum et diuinarum. Alij autem ponunt duplicem misericordiam unam que respicit spiritualē que respicit corporalem necessitatem et indigentiam eiusdem ptinam appellat pietatem. Secundam uero dicunt pōt esse uirtutem misericordie. Et de his duobus dicit Gregorius exponens illud uerbum apostoli. i. Thimoth. iij. pietas ad omnia uirtus est: q' omnia summa discipline christiane immiserit cordis et pietate consistit. hoc autem donum abundantissime habuit beatus Nicolaus. fuit enim pius erga peccatores eorum salutem toto studio procurando et a peccatis eorum uocando. Sciebat enīq' uicinos mādantē deus de proximo suo vt habetur Eccle. xviij. Unde p' suam pietatem et sapientiam

extirpsit superstitionem diabolus quam pro des colebat populus exercens quosdam ritus gentilium sub quadam a bove illi consecrata. Quod tenebat uir dei Nicolaus ab ipso prescidi mandauit: sic superstitiosum extirpsit. fuit enim pius erga necessitates corporales hominum sicut patuit de mari uij. Et hinc. primo quidem si decepta nauis frumentū sibi commissione q' totum inuenirent quod ad propria peruenirent: quod et rei probauit euentus. Dignū uero fuit q' ad preces huiusmodi p'phetie. xx. panes adeo multiplicauerunt vt inde centum homines pascerentur et ad hoc ex eis superesset vt legatur iij. Reg. iij. Sed iste sanctus mirabilis uir: quia cum accepisset dicrum frumentū a nauis: nihil tamen eis de fuit de mensura. Insuper frumentum acceptum adeo suis precibus augeri imperauit: vt populo sue regionis fame laboranti sufficeret tam pro victu duorum ferme annorum q' pro semine. Et ce quomodo per suam pietatem subuenit spiritualiter cor potaliter bonis uis.

¶ Septimum sigillum quo sigillata fuit mēs nicolai dicitur donum consilij. pro quo notandum fm beatum Thō. iij. sententiam. xxxiij. articulo secundo q' donum consilij est quo homo accipit hoc quod agēdis est quasi per certitudinē a spiritu sancto edoctus supra humanū modū. Vel aliter. Donum consilij est quo homo dirigitur in agēdis et casendis: non per inquisitio nem rationis naturalis: sed q'

consilio accepto a spiritu sancto. Vel dic q' donum consilij est q' spiritus sanctus? dicitur nos in omnibus per que ordinamur in his non uire ceteris: sicut sint de necessitate salutis sicut non: prout declarat Sanctus Thō. sicum duo secunde q. l. j. art. iij. Tunc ergo recte quā consiliatur euz facit tria que tangit philo. iij. Et hinc. primo quidem si deponit fines sibi prestatuā. Non enim est consilium de principio aut ad fine. Secundo si media accommoda ad finem inueniat Tertio si tempus conueniens consilio assumat. hec autē tria fuerunt in beato Nicolao. Preteritū: quidem sibi debuit firmari: sicut deus non diuinas temporales non mundiales honores: non hominum uoluptates: non diuini sculi per charitatem iugiter inherere: quis vt dicit hierony. in epistola ad Theodotum monachum. Preteritū seru? christi nihil aliud q' christum habere: aut hie christum aliud habet perfectum non est. Item media congruentia ad pueritiam in uirtutibus natiuam inquisitū a muenti q' mētā fuerunt. Primum quidem uelut mulierum uirato: quas uelut pestem fugiebat: eo quod habebat Ecclesiastici xij. De vestimentis procedit tinea: et a muliere inquiras uiri. Secundum fuit mundi despectio. Unde de eo dicitur q' glouam mēdi speuit cum oblectationibus suis. Tertium fuit modesta conuersatio. Unde dicitur. de eo quod omnibus amabilem se exhibuit. ¶ Item tempus

pertes. Et ideo facta mater ecclesie vii. p̄seret immaculata de genitrice virginē Mariā in sua benedicta cōceptione de parentib⁹ originali peccato infecta tāq̄ purissimum rose florem de ramiis p̄nosia nullā cōtra vitē peccati spinas; suppet for amoy nomine de solis floribus facti mentionē dicens. Et sicut dies vtrū circūdabant eam flores rosarum ⁊ lilia contuam fluxu.

¶ Quanto ipsa dei genitrix virgo maria cōparat sei predicto capitulo oliuē dicēs. Quasi oliua speciosa in cāpis; suppet sui. Dabet enim oliua amaritudinē in radice; sed habet dulcedinē in fructu. Sic ⁊ radices dignissime fructus marie de quibus habetur Mat. i. cap. Liber generationis iesu christi filii David filii Abrahā ⁊c. fuit enim neq̄ singulari anare per originalem culpam; sed fructus rasilium radicem; id est virgo mariahabuit omnem dulcedinē ⁊ gratiā in sua benedicta cōceptione. Ideo vocat se oliuam speciosam in cāpis. i. in vtrāq̄ ecclesia. p̄mo nāq̄ fuit oliua speciosa in campo vtri beate Anne marrie sue per sacrificacionem. Deinde in campo huius mundi per vite sanctimoniam. Demū nunc in campo ecclesie triumphantis ipsa est multum decora et speciosa per glorificationem. Unde psal. Astut regina. i. vgo maria a dextris regis in vestitu deaurato. i. copiose glorificata vi pie creditur; circūflecta varietate; id est q̄ duplici dore; v. g. glititā; clarytate; impassibilitate; subtilis

tatis. Unde ipsa p̄t dicere illis ps̄. Ego sicut oliua fructifera in domo dei suppet sui. Nunq̄ ista oliua vtrū valde fructifera in domo dei. i. in ecclesia militante quandoquidem nobis artu; lit illum benedictum fructum i. sui vite Jesum xpm̄. Item nūquid et modum ista oliua est valde fructifera in domo dei. i. ecclesia triumphantē quandoq̄ non cessat tibi orare. p̄ salute omnium nostrōrum. Ecce quomodo maris cōuenienter vocat se oliuā. ¶ Sermo pparat se platano cōtra subdit. Et quasi platanus exaltata sum iuxta aquā in plateis. Unde aduertendum q̄ platanus nomen arboris est. Et sic a platos græce quod est latum v̄ amplum latine; q̄ de facto dicitur arbor ampla est et lata tā ramiis q̄ folijs; ideo merito designat virginem Mariam q̄ est tam ampla exalta v̄ omne possit abscōdere ab arborē solire dei. Ideo illi cant ecclesia dicens. Sub taum presidij confugim⁹ sancta dei genitrix; nostras deprecationes ne despicias in necessitatib⁹ nostris. Ita ergo platanus fuit valde exaltata sup ceteros Ade filios et filias iuxta quam; scz gratie et sacrificacionis in sua cōceptōe. Sed vbi exaltata fuit. Certe i plateis; id est in ecclesia militante et triumphantē; in quib⁹ plateis dantur deo laudes de ipse sanctissima cōceptiōe. Et hoc est q̄ canit ecclesia in introitu missæ hodiernæ. Gaudeam⁹ omnes in domino diem festum ⁊c. Sequitur de cuius cōceptiōe gaudent angeli ⁊ collaudāt filium dei. De qua cōceptiōe

possumus dicere q̄ in consimilitudine eius naturitate dicit deus ser̄. Neq̄ enim festis laudibus concepta honoraretur si non sancta conciperetur.

¶ Sermo Octauo ⁊ Nono cōparat se vnguentis valde odoriferis; cui dicit. Sicut cinamo mum et balsamum aroniatias odorē dedi; q̄i mirra electa dedi suauitatem odoris. Quē admodū ergo hec tria sunt maxime redolentia et cōtra egritudines corporum proficua; ita ⁊ Marie cōceptio tam odorifera fuit v̄q̄ ad nare dei ⁊ factōrum angelorum ascenderit. Unde ad hoc propolitus potest dicere illud Cant. ij. Dum effert rex in accubitu suo nardus; ita dedit odorē suus; per nardum autem arborē paruam; scz odoriferā significat hanc marie quem habuit in sua cōceptiōe. Tūc enim fuit parua q̄ tate molis; s̄ magna q̄ tate virtutis et redolentie singularis. Itē hec cōceptio deuote ac colentib⁹ est valde proficua contra egritudines anime. Unde Sirtus quart⁹ dedit cōsimiles indulgentias vere colentibus hoc festum quales collate sūt ad Urbano. iij. in festo corporis christi.

¶ Decimo et vltimo sacratissima cōparat se viti dicēs vbi supra. Ego quasi vitis fructificans suauitatem odoris. Cuius enim dum floret hanc virtutem habet q̄ solo odore suo aut expellit aut extinguit buffones et serpentes. Ita et hec virgo sanctissima in sua itemerata cōceptiōe tantū redoleuit p̄ ois carissimum abundantiam ⁊ s̄

camoniam q̄ in ea penitus extinctum fuit venenum serpentis antiqui; quod in ceteros homines quodammodo transfudit; videlicet peccatum originale a quo penit⁹ p̄seruata fuit et spe cialissimo dei dono q̄ nemmaliter in natis quidē mulierū crederetur esse donatum. Noli tamē intelligere predictū virus sic ita esse fuisse extirpatum quasi p̄tius eam inferret; sed quia infestis erit nisi p̄seruata et p̄uulgata fuisset. Ecce quomodo ipsa Maria quasi vitis fructificauit i. fructum fecit in sua cōceptiōe. Ne. Sed quale fructū fecit: certe suauitatem odoris. Nos autem cum concipimur sumus q̄i virus illius quo facit fructū amarum ⁊ agrete; ⁊ iō fructū sanctum non suauitatem odoris; sed abominacionem fetoris; sed horros adeo ⁊ minus abhorribiles deo ⁊ angelis eius.

¶ Quartum sigillum cōceptiōnis virginis; videlicet simoniam propheticam ⁊ ducem inimiferio testimonium p̄hibent prophete. Et quidē ipe David qui fuit eximius p̄p̄etarum ps̄. ix. factio ad p̄positu loquitur dicens. Queretur peccatum illius; scz virginis marie in sua cōceptiōe; et non inuenietur. Sed vbi queretur. Certe in triplici lege. s̄ nature; scz prure et gratie.

¶ P̄mo quidē p̄t queri peccatum originale in virgine Maria sim legem nature sic arguēdo. Quē admodum Adam acciperat iusticiā originale p̄ se et tota posteritate sua; sic p̄terdidit per peccatum suū p̄ se et vniuersā posteritate sua.

Sermo

Secū est sic q̄ virgo maria fuit de potentate ade r̄sq̄ ei⁹ filia fm̄ feminale r̄ationem ab eo descendens: ergo debuit p̄uari iusticia originali r̄ per consequens cum originali peccato concipi.

¶ Secundo potest in ea queri peccati originale fm̄ legē scripte in sic arguēdo. Ubicūq̄ legitur uetus loquitur de peccato sicut solum exiit r̄ps̄ propheterat in lege nullā faciēs mentionē de h̄yie Maria ut est illud eccl̄iasticū vii. Virum de nulle vniūm reperit: mulierem ex oibus non inueni. Item in psal. Omnes declinauerunt simul in utilia facti sunt: non est qui faciat bonum non est v̄s ad v̄nū sc̄z xp̄m fm̄ gio. inter x. Ubi aut scriptura loquit ita vniuer saliter et sine distinctione: nec nos distinguere debemus. Et nota q̄ hic capio legē scriptā p̄ se extendit ad prophetas.

¶ Tertio pot̄ queri peccatum originale in virgine maria fm̄ legem ḡse. Paulus enim Rom. iij. dicit q̄ omnes peccauerunt r̄ egēt ḡtia det. i. iustificacione p̄ quam de⁹ apparer̄ ḡtiosus. Itē iudē. v. Per vniūm hominē in peccatum in hunc mundum intravit: et per peccatum motus erit in omnes homines motus p̄trāsit in quo omnes peccauerunt. Ecce quomodo triplici via sci legē pot̄ queri peccati originale in virgine Maria. s̄ reuera hodie loquendum est v̄ plures: et presertim vbi sapientes reputantur. Quempe hāc peccate in alia facultate theologice paritens null⁹ admittit ad cetū doctoz̄ nisi p̄a⁹ p̄fessit.

to iuramento de dogmatizādo xp̄iferā Mariā ad originalia de fuisse exp̄te: q̄b̄ ip̄e p̄fittit q̄ v̄is indignus tanto cetui amiserat. Ob eam rē partē istam r̄uendo et ad p̄oposituū redēdo dico q̄ vbiq̄z̄ q̄ratur origi nale peccatum virginis ḡtiosio se non potest veraciter ibi inueniri: nec euidenter concludi ex h̄yis que adducta sunt ex triplici lege.

¶ Ad primū igitur argumentum p̄ lege nature dico q̄ et si Adam peccando demeritone p̄didit iusticiam originale s̄ s̄dam r̄ virtutes p̄ se r̄ suo nō tamen aliquid diuinā niam et pietatē qui potuerit vniūm vel plures eximere a perditio ne r̄ati boni. Et potest dari et plura de patre offendēte regni maiestates q̄ p̄pter hoc meret̄ mortē r̄ exhereditacionē quo ad filios suos. R̄ et tamen pot̄ vniūm vel pluribus filioz̄ suoz̄ facere niam r̄ restituere hereditate paternam. Ita in p̄oposito.

¶ Ad sc̄m de lege scripta dico non in primis q̄ v̄ colter dicitur non est regula t̄ta generalis q̄ in aliquo casu participari nō potiat̄ exceptionem. Preterea dico q̄ p̄dicte auctoritates si que sunt similes debent pie intelligi: v̄s de cōi lege sine v̄nū sed non semp de facto. Post s̄me illa. Oēs declinauerūt. Ad illā autes que est salomōis dicitur de L̄pta q̄ sensus est. Virum de nulle vniūm reperit sc̄z famē et v̄rū colum reperit ex oib⁹ nō inueni. Et nota. Ad q̄d sic q̄ nulla fuerit talis: sed q̄ pauissime fuerit talis: sicut dicitur. q̄ nullus est in sermōe

De cōceptione virginis Marie. Fol. cccxx.

seu in foto: vbi tantū pauca sūt. potest etiam dici q̄ solus christus fuit impeccabilis per naturam Maria aut̄ fuit impeccabilis per gratiam: r̄ per hoc solū possunt multa argumenta. Vel dic q̄ vir vnus de mille reperit est christus q̄ solus potuit redimere humanum genus mulierem ex omnib⁹ nō inueni que sc̄z possit tantum opus persgere: neq̄ etiā beata virgo v̄nū. Ad tertiu de lege gratie satis patet ex dictis. Bene enim cōcludunt dicte auctoritates q̄ beata virgo contraxisset originale peccati si non fuisset p̄seruata r̄ sp̄ali⁹ p̄uilegiata. ¶ Quintum sigillū p̄bās sanctam fuisse conceptionem virginis marie Et testimoniu sacrorum doctoz̄ ab ecclesia approbatoz̄. In primis neq̄ beat⁹ Ambrosius in sermone q̄dā de b̄a virgine loquens dixit sic. Hec ē virgini qua nec nodus originalis nec cortex venialis culpe fuit. Item secundo beatus Augustinus in libro de natura et gratia dixit sic. Cū de peccatis agit nullā potius volo questionem de b̄a nīa r̄e facere que excepta si omnes sancti et sancte cū hic vniueri interrogati fuissent virum sine peccato esset: omnes vna voce clamassent. Si dixerim⁹ q̄ peccati non habemus nomen potestatum⁹ r̄ veritatem nobis nō est. Itē tertio Hieronymus. Nullū inquit dubiu est de matre d̄i q̄ nullus debuit esse q̄ de peccato redargui non posset cū hoc fuisset ad improperius sūū sui. Itē idem ad eulochiu. Quis d̄iq̄ potestari lingua carnis d̄iq̄ est a laude genitricis. Itē idē

Hieronymus. Ceteris inquit virginibus p̄ partes prestatur gratia marie verosē totā infundit ḡse plentifulitudo q̄ fuit in christo. Itē aliter r̄ alit⁹ in x̄po fuit plentifulitudo ḡse s̄q̄ h̄oie p̄sonaliter diffusim: in maria h̄o v̄t in templo singulariter cōsecrato. Vel aliter x̄po fuit plentifulitudo ḡse sicut in capite infuse in maria virgo sicut in collo tranfusus dente. Vel ille. Item quarto deuotus Bernardus in quodam sermone de nauitate eiusdē virginis inquit incipit de gaudis ad gaudia dixit q̄ caro virginis et adam sumpta maculas ad eum admisit. Item idem in ser. De eadem nauitate. P̄s̄to inquit q̄ copiosio: sanctificacionis gratia in ipsam descendit que non solum eius sanctificaret: out̄: sed r̄ vitam ipsi⁹ ab omni peccato demumpsit inuēnerit conseruaret. Itē hoc venerabilis Anselmus in libro de conceptu virginis. c. xviij. dixit sic. Deussit v̄ cōceptio illi⁹ h̄oie et matre fieret purissima tāta puritate qua sub deo nequit maior: intellegi debet de⁹ parer̄ vniuersū suū qui cū de corde suo genuit equalem sibi t̄ta dare disponebat v̄ etiā naturalis atq̄ v̄ r̄ idem dei patris r̄ virginis filius sub sanctaliter esset. Item idem Anselmus in libro de euardio mundane salutis dixit sic. Si de⁹ sententia esset v̄t inter sp̄ina a sp̄itū et romē occupatur illiū simul et romē non potuit h̄oc facere filius matris: v̄ sequitur plane inquit potuit et v̄s luit q̄ v̄ voluit fecit. Similiter idem Anselmus in epistola ad eoe p̄topos anglie scribit di. Non

puto inquit verum amator vir-
ginitatis qui celebrare respuit fe-
stum sue conceptionis. Itē. vi.
Ricardus de sancto victore in
sermone qui incipit Nondum
erā ababyllū dicit sic. Nō decuit
vt caro marie quicūq; foret ob-
noxia culpe non dei sapientie
indignum credim⁹ vt quam ad-
lucem gentium destinauit pmi-
catis tenebris sineret involuere.
Nec erit ingratus pprie ma-
tri qui carnis matrisq; honore
precepit exhibere. Sunt et alie
multe aueritates hoc idē pro-
bantes. sed de multis hec pau-
ca sufficiant.

¶ Sermon sigillum dicitur testimo-
nium infidelium et potissime il-
lius reprobatissimi viri macho-
meti: referē enim magister Ni-
colaus de vira q in libro allo-
quan qui est aurenticus apud
sarracenos dicit ehozea q au-
diuit nunciū dei dicentem.
Nullus de filiis adaz nascitur
quem non targar sathan et ideo
pioratociferans et eius tactu
preter mariam et filium eius.
Si ergo impurus et sacrilegus
ille apostata machometus hāc
reuerentiam exhibet immacu-
late virgini ipsam eximar ab
illo gñali filiozū adam oppo-
bitio: multo fortius nos catholi-
ci hoc sentire debem⁹: magni
enim est habere testimoniū ab
his q foris sunt. Sed dicit for-
tassis quispiam nos impertinent
allegare dictum tam sceleratū
viri in confirmationem sātē ve-
ritatis maxime cum dicat Au-
gustinus. lib. de vera religione
q non est religio a philo. que-
renda. Unde igitur ratio non
meam sed eiusdem Augu. sen-

sententiā libro. ij. de doctrina xpi
stiana loquena de doctrina phi-
lo. dicit. loq. q si qua vera phi-
lo. dicitur ab eis sunt tanq; ab in-
iustis possessiozibus in vltim nos-
trum vendicanda. Unde in sē-
nturam huius legitur Exod. xij.
q filii israel spoliauerunt egypti-
os quando ab eis exierunt.
Ubi p egyptios qui interpretat̃
tur tenebrosi significantur om-
nes illi qui non habent lumē fidei:
per filios autem israel qui
interpretantur videntes signifi-
cantur xpiani qui vident deū
per fidem in presenti. Vt ergo
recte possit spoliare quotquot
non credant in xpm sctum ad
id qd vult deum: qd potest fa-
cere ad vlt. possit: fm q scrip-
tum est. ptoner. ij. q sapien-
tia nūit ad ancillas vt vocaret
eos ad arcem. tūde Beda et
recitatur di. xxxv. Turbat di-
cit q filia qua inueniatur vtilia
in secularibus libris. i. in libris
gentium vt dicit ibi glo. quasi
vna sumere licet et huiusmodi
vtilia que in eis inueniunt: ad
vltim sacre eruditionis deuoti
vertant. hec ibi.

¶ Septimū sigillum per quod
sigillatur veritas et puritas in
incolatione conceptionis dei gen-
tricis marie dicitur testimoniū
legis imperialiū fm quas tā
augustus q augusta legib⁹ fo-
lū sunt et privilegia. Modos
sic est q xps summus augustus
vtote rex regum et dñs domi-
nantium: fuit a lege originalis
peccati solut⁹ et liber: ergo etiā
et augusta fuit imperatrix ma-
ria. Item scribit in digestis no-
uo; de verborum et rerum signi-
ficacione q princeps bona con-

cedendū videtur etiam obliga-
tiones cedere. Modos sic ē q
do minus concessit maximo lo-
no ipsi beatissime virginis vtro-
te q esset mater filii sui q con-
sciperet et parer et filium suū
cum integritate virginum q
huiusmodi. Sequitur ergo q
illam inuenerat in obligatione
concedere et debuerit per quam
omnes filij et filie adam obnox-
ij sunt culpe originali. Et sic
pater intantum vtz q beatissi-
ma dei genitrix maria fuit a la-
be originalis culpe imode p-
seruata. Cuius precibus nobis
donec ielus xps gratia in p̃en-
sit et gloriam in futuro. Amen.

¶ Sermo secundus de eadez
conceptione.

Ad librum scriptū
intus et foris si-
gnatum sigillis
septē Apoca. v.
Tertius liber qui
vidit beatus Joh. dicit liber
conceptionis virginis marie. De quo
dicitur in apoc. q signatum
est sigillis septē. Vbi p septem
sigilla intelliguntur septē illi
versus q habent psal. lxxviii.
qui incipit. Magna etā. et. et.
Dic aut psalm q nūide et distē-
ter dicitur tor⁹ et exponit de
conceptione a laude purissime
virginis marie. put illi⁹
patē pot in deductioe eiusdē.
¶ Primum igitur sigillum est p
mus veritas huius psalmi q sic
incipit. fundamenta etā et
p̃to quo notandū q regius p
pheta dauid in spiritu prophē-
tico preuidens xp̃tere marie
conceptionem cōparat eā ciui-
tati sicut patet ibi. Gloria dei
etā sunt et. In primo igitur si-

gillo loquitur de constructione
huius ciuitatis cum premitur
dicens. fundamenta eius in
montibus sanctis iacob fuerunt
sanctissimi illi patriarcho: re-
ge: duces: et prophete: et ge-
rum origine descendit ipsa vir-
go maris: quales fuerūt abra-
ham: ysaac: iacob: dauid: ioa-
chim et stules: de quibus pla-
no habetur. Mar. i. Liber ge-
nerationis iesu xpi filij dauid
et. Itē Lu. iii. factū est cū ba-
ptizaretur ois populus et iesu
baptizato et. horuz rti fundas
mentoz multitudine peccato-
res sicut dauid salomon et si-
miles. Sed et hoc non debet
vitar virgo maria a fatis et se-
luis eius xps virari deberet q
ex eisdem per eā descendit
nis aliter et aliter propterea
August. et rector ibi. Unde
cūq; dr q vndicūq; hoies na-
scant: si patris filium non seccā-
tur huius et salui erunt. Se-
mē eni hoies et qualicūq; hoie
dei creatura ē: eo male vtrū
lib. et. Itē. c. secūdi qd in vlti-
mū de Criso. Nūq; de vltis
erubescamus parentis sem-
plectamur vtrū. Et sū em-
matrē habet fornicacione pol-
lutam vel quolibet huiusmodi
de decore fordidatam. nihil itē
de eius aueritate suscabatur
aut crimine pollueret. Et post
panca. Non est inuict Criso.
omnino de vtrū nec de vltio
parentū aut laudandis aliq;
sue viruperandis nemo vere
ide aut obcurus aut clarus. ē.
de ille. Unde in vltio die
decē distinctiones adducitur

multa exempla de multis qui de
 iniquo cotu geniti fuerunt et
 tamen adeo virtuos. exiterit qd
 ad summum presulatum su-
 blimati sunt. sicut Osius papa
 qui fuit filius stephani subdia-
 con. Jre domus. pa. fuit filius
 locundi presbyteri de tirulo sa-
 scole. Jre agapitus papa
 fuit filius godiam presby. Jre
 Theodorus papa fuit filius
 Theodori episcopi de ciuitate
 hierosolyma et sic de multis
 alijs. Non itaqz inficitur con-
 ceptio dei generitris il ex pec-
 caroribz. pcessit cuius et il fun-
 damenta aliquas et remora vir-
 nosa fuerunt p culpam: nihil
 minus propinque montes san-
 cti fuerunt qles exiterit. Joa-
 chin et anna de sbz de ihero.
 qz erant ambo iulli apud deus
 vacantes elemosinis: teimqz
 obsecrationibus et sanctis ope-
 ribus. Et de istis duobus mon-
 tibus pbr intelligi illud psal.
 Suscipiant mōtes pacem ppro-
 a. suscipiant Joachim et anna
 per viam generationis huius
 et mariam que data est huic
 iustō a deo parevnt esset me-
 dum pacis p o peccatoribus
 apud ipsum deum. Jre de istis
 duobus montibus potest intel-
 ligi illud verbum eiusde psal.
 Rigans montes de superiori-
 bus suis. Tunc enim rigavit de
 montes de superioribz suis qd
 miraculose dedit cōceptū bea-
 te anne sterili ex antiquo ma-
 rito. Jam enim virgō proceffe-
 rant in debus suis et dicit hic
 ronymus. Uel dic q fundamē-
 ta huius ciuitatis dei fuerunt
 in montibus sanctis id est fue-
 runt montes sancti vt pote pio

fundā humilitas ardens chari-
 tas: fides iustitias: spei sublimi-
 tas et humilitas. Sequitur.
 Diligit dominus portas sy. su.
 o. r. l. p. o. m. i. e. l. e. c. t. u. a. h. u. i. u. s.
 mittendum est qz virgo maria
 merito potest dici syon. Syon
 enim hebraice: latine interpre-
 tatur ipecaula: quia ad litteras
 syon mons est in hierosales eg-
 quo de longe venientes contē-
 plari possunt insuper olim in il-
 lo monte erat castro munitissi-
 mū quo potestebatur ciuitas.
 Ad propositum syon recte
 significat beatam virginem
 quia a löge speculata est sicut
 pater luce. i. cum dicit. Ecce
 erit hoc scz qz concepti dei filium
 beatam me dicit omnes gene-
 rationes. Nonne etiam bene
 dicitur specula quando quēdē
 semper tenet rectam fidem.
 Unde illi cant ecclesia. Gaude
 virgo maria cunctas hereses
 sola interemisti. Jre bene
 dicitur syon quia data est nos-
 bis in ruamē et refugiu cōtra
 aduersarium nostrum demo-
 nem. propter quod canim? ei
 dicentes. Sub tuum presidiū
 confugim? sancta dei genitrix.
 Huius aures syon porte dupl-
 ces fuerunt: scilicet interiores
 et exteriores. Interiores qdes
 fuerunt intellectus: memoria
 euvoluntas. Nam intellectus
 rāqz prima porta aperit se do-
 mino cum cogitat quis de sua
 salute et de motum emēdatio-
 nis: atqz peccatorum confessio-
 ne. Deinde voluntas se aperit
 domino cum voluntate vult
 ad rectitudinem Tandē autē
 memoria rāqz tertia porta se

domino aperte eius ipsius bene-
 ficia recollit. Et sic p tale mo-
 dum ingreditur dominus i ani-
 mas nostras. Vñ hie ait Apo-
 c. ii. Si quis mihi aperuerit
 intrabo. c. Jtas igitur interio-
 res portas syon id est virginis
 marie diligit dominus sup oia
 t. i. idem plures portas ino-
 reas aliam virginum que hic
 appellantur Jacob eo qz iuctā-
 tur contra carnem. Dilexit ita
 qz dominus portam intellectus
 huius syon: quia semper rectū
 habuit iudicium tam practicu
 qz speculatiuum: tam in mo-
 ribus qz in fide. Jre dilexit
 portam voluntatis eius qz lem-
 per illi aperta fuit per confor-
 mitatem: nulli alteri paruit.
 Jtem dilexit portas sue memo-
 rie: quia beneficio suorum
 illa nequa qz in memō: exiuit.
 Unde et dicebat grās agens
 dño luce. i. Magnificat anima
 mea dñm: quia fecit mihi ma-
 gna q potēs est i scrm hōem
 et. Exteriores pō potest hui?
 syon fuerit tres sensus coip-
 res: vtz aures: os: oculi: que d-
 feret porte fuerit mundo clau-
 sētē dō sole aperte. Aures
 nō pē et? que erāt clauē cōtra
 mōdi sit spiritus: qñ angelus in-
 stituitur ei: ad ea aperte sūt sa-
 lutanoni eius. Jtem os ipsius
 quod clausum erat contra ver-
 ba viciosa et ociosa aperta est
 quando angelus respōdit dicens
 Quomodo fiet ist qm. c. Jre
 oculi eius que clausi erāt con-
 tra locū vanitatis aperti sūt
 ad contemplandum pssimum
 dominum in cruce pendētē et vi-
 centem. Mulier ecce filius tu?
 Johan. xix. Unde de vna quas

qz harum portarū potēs sigit
 latinū intelligi illud Eze. xliii.
 porta hec clausa erit et non
 aperiet: scz ad vira: peccata
 qñ dñs dñs israel ingressus
 est per ea. Jtas igitur portas
 exteriores beate virginis dili-
 git dñs sup oia tabernacula
 iob. i. pliqz copiosa et sensus
 quaruūqz aliam virginum:
 eo qz ea tabernacula. i. corpo-
 ra nōqz sic secura sunt quō se
 pe trībūt per insulatus libidinis
 nūm venialiter peccando. S; non
 sic trībūant tabernaculū
 huius virginis: marie cū i se-
 bus eius discretione fuerit ab ea
 totaliter ablatas fomes pecca-
 ti qui erat pnis ligatus.
 ¶ Scdm quillū continet illūm
 vñm sequentem. Gloriosa die-
 cta sunt de te ciuitas dei. Vbi
 aduertendus qz virgo maria
 hic appellatur ciuitas dei: et
 quidem recte. Cunctas eniz di-
 citur quasi ciuitū vnitas. Nam
 sm Jldoz ciuitas est concors
 hōim multitudine societas vin-
 culo adunata. Beata igit ma-
 ria merito hic appellatur ciuitas
 dei: eo qz in ea fuit vnio et con-
 cordia cūm i. vñm et sensuali
 ratio. Jd est in ea rebellat
 sensualitas cōtra rōnem: sicut
 in paulo qui cor. vii. dicebat
 Vtdeo aliam legem i membris
 meis respiciam: tēn legē mentis
 mee. et ea ruitā ē me i lege pec-
 cati. i. inclinātem et trahētē
 me ad peccatū actuale. De cetē
 est legē in ob dñs i Adam
 rōne conceptū aduersus spm: et
 spiritus aduersus carnes. De
 cetē sibi inimicē aduersantur.
 Gal. v. Non sic obī fuit in vir-
 gine maria: in qua nullo pas-

Et sensualitas insultabat con-
 tra rationem: quoniam ratio im-
 perabat in ea: sensualitas ob-
 tenebrabat spiritum sanctum: et ve-
 nitur. propterea ipsa merito
 pressurabatur per archa noe
 in qua aialia quatuordecim a na-
 tura ferocia: pacifice tamen sub
 eodem commoventur tecto.
 Unde eidem dicere possumus
 illud psal. posuit supple deus
 fines tuos pacem. Et notanter
 vocatur maria ciuitas dei: quia
 in ea solus deus habitauit per
 gratiam et tandem per carnis as-
 sumptionem: nisi aut aduersari
 re poterat post filium suum
 Ioh. xij. Venit princeps mun-
 di huius: et in me non habet
 quicquam.
 ¶ De hac itaq; ciuitate glo-
 riosa dicta sunt.
 ¶ Tum per patriarchas sub
 figuris et enigmatibus.
 ¶ Tum per prophetas sub pre-
 conijis et promissionibus.
 ¶ Tum per gentiles et sybillas
 subuaticis et sybillis.
 ¶ De prima parte 2 cor. ij.
 vbi legitur quod uospe vidit ru-
 bum ardente in non coburentem
 per quod significatur inuola-
 ta virginitas marie non obsta-
 te per eam transiret dei filius:
 qui est ignis lucens sed non com-
 burnens. Tres alia figura de ea
 deditur eidem 2 cor. vii.
 vbi dicitur quod nubes ignea du-
 cebat filios israel: per desertum
 versus terras promissionis: que
 ipsos pregebat ab eius so-
 lio: et tandem perduxit eos usq;
 ad petra oceb: vbi silentibus
 data est aqua latissima.
 ¶ Ad propositum, Nubes si-

gnificat virginem Mariam: que
 ter suo exemplo nobis pandit
 iter versus celum. Nunquid na-
 besis a potestati sibi deuotus
 ab ardore solis ire dei. Tandem
 auctus precibus et meritis
 dicitur eos usq; ad illud que est pe-
 tra. i. usq; ad filium suum gloriose
 regnante in celis: et ibi dabit
 eis aqua latissima contra ardorem
 omni aduersitatis quam antea
 passi sunt in presenti. Tres de ea
 deditur ista figura in eodem
 2 cor. c. xxv. vbi dicitur: quod
 in templo domini semper debebat lu-
 cerna ardere: et nisi debebat
 extingui.

¶ Ad propositum, Lucerna est
 virgo maria que non extinguitur
 sed conseruatur lumen dis-
 tans gratie suus meritis in cor-
 dibus fidelibus: prebet etiam omni-
 bus salutis videre nec est ra-
 cis per peccata cuius non ve-
 lit libenter offendere: dum no-
 do ad ea tota fiducia recurrit
 de ea scriptum est Proverbs.
 xxxi. q. non extinguatur in no-
 ce lucerna eius. Et nota quod di-
 citur in nocte. per noctem enim in-
 telligitur peccati filius peccator
 apud quem non extinguitur neq;
 retrahit totaliter lucerna ma-
 rie. i. eius auxilium modo eam
 inuocauerit. Unde Bernardus
 in quodam sermone. Ille solus o-
 virgo beata tuas laudes silet
 at qui re adleter inuocata sen-
 ferit vniuersi in suis necessitati-
 bus defuisse. Specialiter autem
 de constructione huius ciui-
 tatis id est conceptione marie
 videtur ista figura legitur Iudi. i.
 vi. vbi dicitur: quod Sedec posuit
 vellum in area de mandato domini.

Quo facto descendit ros de ce-
 lo super ipsum vellus: terra ex
 omni parte manente sicca.

¶ Ad propositum, Area est
 vterus beatissime Anne. Vellus
 virgo maria. Ros gratia
 spiritus sancti: que cum tanta
 plenitudine in eam descendit
 quod vellus totaliter mundum red-
 didit. Et hoc est quod dic. pe.
 Descendet sicut pluuia in vellus.
 Ecce quomodo gloriosa di-
 cta sunt de virgine maria sub
 figuris. ¶ Secundo gloriosa di-
 cta sunt de hac ciuitate dei per
 prophetas: vbi est illud Esai.
 vii. Ecce virgo concipiet et
 et eundem. Et egredietur virgo
 de radice iesse. Fiet hieremie.
 xxxi. Nouum facies dominus
 super terram femina circumda-
 bu virum. Item Cass. iij. Co-
 sta pulchra est et c.

¶ Tertio gloriosa dicta sunt
 de hac sanctissima ciuitate per
 sybillas: sicut expresse patet de
 illa que erat Rome tempore na-
 tuitatis christi: quod Crauano im-
 perator offendit in celo circulo
 aureo circa solem: et in medio
 circuli vidit pulcherrimam pue-
 ram in gremio gestantem. Sicut
 penes infinita alia gloriosa di-
 cta de hac dei ciuitate: quod beati-
 sari causa missa facio.

¶ Tertio sigillum coprehendit il-
 lum verus. Admodum ero Raab
 et Ba. c. Ita sunt verba vir-
 ginitatis marie: in quibus dat maxi-
 mam speem fiduciam miseris pec-
 catoribus ad eam redire volentem
 duo. ¶ Primum est declaratio
 notanda quod per Raab dicitur mere-
 trix illa de qua Iosue d. legitur:
 quod cum ipse Iosue misisset duos
 exploratores ad considerandum

ciuitatem hierico: illuc perue-
 nientes ingressi sunt domum mu-
 lteri meretricis: in nomine Raab
 apud quam que erit: intelligit adul-
 teri: fornicatores ac ceteri vici-
 tibus carnalibus: plurimum per ba-
 bilonem ab eis que confusio inter-
 pretatur: intelligunt generaliter o-
 mnes peccatores qui sunt in confusio-
 nis: Et de vniuersis dicit hic bea-
 ta maria. 2 pet. i. et sic ad ma-
 ferendum ad punitum dicit Raab
 et Sablon: quod prius scientes
 bus me. Et secundum aliam li-
 teram: scientiam me: vbi scilicet qui
 me noverunt inde debet gloriari.
 Quod ergo vult habere ma-
 ria aduicem: aduicem debet
 puniri: non tamen et nole-
 ant speculatiores: magis ex re
 et pacencie: considerandum quate-
 ni pietatis: clementie: que pu-
 ritatis et mundicie: que prepu-
 dum auctoritatis et potentie
 ipsa enim est que dicit Ecclia.
 xxxii. Transiite ad me omnes
 qui concupiscitis me: sup. hono-
 rare: et a generationibus meis
 adimplem. i. operibus meis
 q. d. qui volunt me honorare: stu-
 deant me imitari. hoc est enim
 vera veneratio: scilicet ipsius
 imitatio. ¶ Si beatus virgo reco-
 detur miserorum peccatorum: si
 si famularum: et promagis re-
 cordari censenda est iustorum
 et electorum.

¶ Quartum sigillum libri con-
 ceptionis virginis claudit huius
 sum sequentem: in quo dicitur
 Ecce aliam gentem: et rix: popu-
 lus ethiops: hi fuerunt illi. In
 precedentiibus versu ipsa virgo
 marie profetata est: habere
 in mente idelebili carnales
 homines et eos qui sunt in con-

fusione peccatorū ne desperet
 dūmodo eam cognoscant p de
 norum famulatum: et a pecca
 ris suis respiciant. In hoc ve
 ro loquimur generalius p̄sal.
 defugio et specialiter p̄reccio
 ne virginis marie dicens. Ec
 ce: idest in patriu apparer
 alienigene: idest peccatores:
 qui per peccatum erant profu
 si et alienati: a deo et tyus. i.
 peccatores qui sunt in angus
 tia penitēte: et qui pius fue
 rant in angustia viciorum. Ty
 rus ei angustia interpretatur.
 Et populus ethiopum: idest il
 li quos denigravit peccatus re
 cundū illud Treñ. iij. Deni
 grata est sup carbones facies
 eorum. h̄i fuerūt illic. i. in p̄re
 cione et saluagardia beatissi
 me v̄ginis: sicut pulli sub alio
 galline: ne sc̄s milu? ille infer
 nalis eos rapiat et secū i aby
 ssu p̄rahāt. Vel illic in me
 moria beate virginis dūmodo
 penitēte velint. Nec quidem
 erūt illi in trāitu et iaptum
 sed sine fine. Unde ip̄met di.
 Ecclia. xxiij. Memoria mea i
 generatione seculoz. i. memor
 erō scientiū me in p̄peru t̄p
 et loco eius auxiliū ferendo t̄p
 iuiva q̄ in morte.
 ¶ Quin̄ sigillū est v̄r̄sus se
 quens in quo subditur. Nūq̄
 syon dicit homo: i. homo nat̄
 est in ea: et ipe fundavit eā al
 tissim̄. Ubi p̄ syon synagoga i
 deoz designatur. Et est hic lo
 syon datus casus. h̄ō aut̄ loq̄
 tur dicit syō est aliq̄s de p̄phe
 tis. Unde est aliq̄s doctor euāge
 licus. Est ergo sensus. Nūq̄d
 aliq̄s p̄pheta: vel doctor seu p̄
 dicator euāgelicus poterit p̄

suadere efficaciter ipsi syō: id
 est synagoge iudeozum. Nūq̄d
 quod sequitur: videlicet q̄ ho
 mo natus est in ea: scilicet cur
 tare dei: que marie dicitur: et
 tamen ipse idem homo fundav
 it hanc civitatem: quasi dicit.
 q̄ hoc non capit synagoga: qui
 imo tanq̄ impossibile repu
 tar. Quis inquit hoc syon vis
 dūrnq̄ artificem edificare p̄
 num domum: aut v̄nq̄ydidit re
 gem fabricare palatium et de
 mum ibidem nasci? Sed quia
 istud sit apud homines impos
 sibile: non tamen est impossi
 ble apud deum apud quem nū
 q̄d est impossibile: et verbū. Que
 enim impossibilia sunt apud ho
 mines: possibilia sunt et facilia
 apud deum. Unde Gen. xvij.
 Nūq̄d deo quicq̄ ē difficile
 Ipse em̄ est de quo solo dicitur
 in p̄sal. Dixit: et facta sunt: mā
 dauit: et creata sunt. Sc̄m ta
 men aliā et aliam naturam dei
 filius natus est in virgine Ma
 ria: eaz fundasse dicitur. Nā
 fm̄ humanitates fm̄ quam est
 posteros matris natus est in ea
 et tempore: sed fm̄ diuinitates
 fm̄ quam est coeternus patri
 fundavit eam. P̄uerbio. ij.
 Sapientia edificavit sibi domū.
 Et ideo norant̄ d̄. Et ipse fū
 davit eam altissimus: id est fm̄
 fundavit: fm̄ quam est altis
 simus. Non autem fm̄ humani
 tatem dicitur altissimus. Quia
 immo fm̄ eam minoratus est
 paulominus ab angelis. v̄i has
 berit v̄tre. d̄. hoc tamen in v̄
 sterium non capit dicit syon.
 Ideo cant̄ ecclesia. Et facta ē
 civitas: synagoga: a mem̄it nūq̄d
 tamen desinit esse ceca. Si non

suo varius cre dat vel geniti
 bus libylinus veribus h̄c p̄te
 dicta: infelix proferat h̄c et vel
 tera: cur dūna beris gens mi
 sera. Quem v̄o et littera: nas
 tum cōsidera: ip̄m genuit p̄uer
 pera. Sed protecto adhuc in ce
 citate sua manet p̄c syon: bene
 quidem confiteri christi diu
 nitatem fm̄ q̄ filius dei est: sed
 negat eius humanitatem. Et
 hoc est quod dicitur Roma. xj.
 Cecras ex parte cōtingit in is
 rael. Et norā q̄ dicit ex p̄re: q̄
 v̄t dicitū est syō bene confitetur
 christi diuinitatē: sed negat eū
 esse hominē. Sed tamē ab hac
 cecitate tandē curabitur: i. per
 rectam fidē illuminabitur ip̄a
 syon. Ideo Paulus post q̄ p̄re
 mitit q̄ cecras ex parte cōtin
 git in isrl: statim subiungit: dos
 nec plenitudo ḡritum intraret
 i. intraverit: i. si omnis israel
 solus heret. i. fier. Potanter
 autem d̄ in hoc sigillo: q̄ homo
 natus est in ea: sc̄s virgine ma
 ria: q̄m ipse christus ab instan
 ti conceptionis sue fuit homo p̄
 factus: q̄ v̄t haberet diem.
 P̄r. Mulier circumdedit tunc
 virum. Et ideo istud mysteriū
 propter sui honoratē admirat̄
 Salomon p̄uerbio. xj. enu
 meratis tribus ibi difficultibus
 ad cognoscendum tandem dicit
 esse vinū quartus quod pe
 nit̄ ignorabat: scilicet v̄ia ado
 lescentis in adolefcentia. id ē
 christum hominem in v̄tero vi
 r̄gine. Unde istud quartus ip̄a
 virgo: mater ostendit esse ve
 rissimū cū di. Eccl. xxij. Que
 creavit me requieuit in taber
 naculo meo. i. in v̄tero meo. J̄re
 notanter dicit: ipse fundavit

eam altissimus: q̄ filius ex par
 te diuinitatis fundavit mat̄rē
 suam trinitus modis. P̄mo qui
 deo ante finem ortum in sanctis
 partur̄ est: p̄ prophetia fm̄ q̄
 expositū est in primo sigillo hu
 ius sermōnis. Secundo funda
 ur eam in sua conceptione sup
 solidum fundamentum grati
 rum et virtutum. P̄uerbio. ij.
 Sapientia edificavit sibi domū.
 id est copas et animam marie
 ad inhabitandum tempore cō
 sruo. Sequitur exordium colu
 nas septē: sc̄s ad p̄ficiendū istā
 domū: que sunt septē dona spi
 ritu sancti. Vel columnę septe
 sunt quattuor: virtutes cardina
 les et tres theologicę. In cū
 figura legitur. iij. Reg. v. q̄ rex
 Salomō precepit operari ut
 tollerent lapides grandes: las
 pides preciosos in fundamentis
 num̄ cēpti. i. virtutes emittētes
 in fundatiōe beate marie: i. sua
 cōceptione. Nec mirū: quia v̄
 habet. i. parat. xij. Nec hos
 mini paratū habitari. h̄s deo.
 Tercio fundavit eam. i. firmavit
 in sua vita v̄t non caderet p̄
 peccatum mortale: aut q̄
 cūq̄ titubaret seu vacillaret p̄
 veniale. Ecce quomodo altissi
 mus firmiter firmus: i. firmis
 mus: dicitur fundasse hanc dos
 suam v̄citatatem.
 ¶ Quartum sigillum est v̄r̄sus
 sequens in quo subditur. Dñs
 narrabit scripturis p̄p̄hoz
 et p̄cipiū h̄oz: q̄ fuerint in ea.
 Quē em̄ regius p̄pheta David
 p̄miserat immediate supra de
 b̄tā virgine: q̄ h̄ō sc̄s p̄p̄o natus
 in ea: tamen ipse fundavit eā
 altissim̄. Ideo n̄ istud incredū
 bile apparet: subdit hic s̄dele

De hoc testamento dicens. **D**ñs narrabit in scrip. pop. r. pncipi. Pro quo notandum q̄ in propolis per populos possunt intelligi. St. xij. minores prophete: quales fuerunt. Amos. Zacharias. Sophonias. et reliqui. per principes vero maiores prophete: vt ipse. Ezechias. Hieremias. et ceteri. Et hi omnes conueniunt in laudem virginis marie: si sit qui perferendum dicta conueniunt posse suggere nati de petra: et oileum de iaco durissimo. Si ergo velit scire magnalia **M**arie legat scripturas populorū r. pncipum horum qui fuerunt in eam supple. vniuersales r. non cōtra eam: vt heretici scilicet. Sed ne credatur q̄ quicquid dixerunt prophete de **M**aria quasi somnando aut proprio sensu locuti sint: ideo notanter dicit psalm. q̄ dñs narrabit in scripturis. c. Nam vt dicitur. u. Perit primo. Non voluntate humana allata est aliquādo. p̄phetia: sed spiritus sancto inspirati locuti sunt sancti dei homines. Vel per populos in proposito possunt intelligi prophete gentiles. Per principes autem prophete de iudea. **D**ñs ergo narrat egregia merita et laudes virginis in scripturis. populorum: vt ipse in libro Job qui fuit gentilis. Item quia fuit syllibus veribus predicta. Itē etiam pncipi: id est in libris prophetarū de iudea: sicut patet in **E**saia in plurib⁹ passib⁹. Item in Hieremia r. huiusmodi. Vel dicit per populos possunt intelligi prophete vniuersales. Per principes vero apostoli et sancti noui testamenti: qui om-

nes conueniunt in laude virginis. Vel forte populi sunt minores doctores theologici: pncipes vero maiores: vt ipse Augustinus. Hiero. c. q̄ fuerunt omnes vniuersales in laude virginis. In quorum scripturis et dictis dominus loqui eis videtur ad utilitatem ecclesie: sicut narrat virtutes sue in temeritate matris: r. puritatem sue in uoluntate conceptionis. Nec iam in deum tantum gloriam debent: sed totum attribuerē diuine bonitati. **M**erito deniq̄ moderni debent inuēpere contra antiquos doctores p̄ ut faciunt nonnulli scilicet volentes se apparere cum nihil sint: qui etiam non erubescunt ponere in celum os suum. In temeritate iudicantes antiquos doctores hereticos et inimicos virginis sacratissime: pro eo q̄ probabunt scripserunt ipsam in origini nulli fuisse conceptam. Quando enim mos erat sic sentire: tunc peccatum non erat: alio quomodo de **M**aria. factus: quomodo Anselmi sanctus: qui in lib. cur de? homo hoc idem tenet quos modo **S**eda sanctus. quibus est iter in Omei. super **M**issus. Item. Quis beatus **T**ho. de Aquino sanctus. Quis beatus Bonan. sanctus. Et pleriq̄ alii: quos commemorat dñs **R**odericus de **L**ico de laudib⁹ sancto r. feritū. qui ibi de hac materia testatur digesse loquitur: non quidem in sacra cunctis fratris: cui nomen est **J**ohannes de lapide: cui p̄ sancturitate status sui nimium videtur laxasse ciuitate que cum hoc palchra est et munda. Sic famuli debet virginis debent multum letari. Cum qua

se primum sermonem hui⁹ dicit. Sed forte dicit quipiam in cōtra rrum. Et quo dominus non narravit aperit r scripturis hui⁹ apum. i. antiquos doctores ecclesie ipsam virginem fuisse immunem ad originali uiderunt q̄ neq̄ minus hoc narrare vos lun scripturis populorum. In moderniorū doctores. Sed ardeat talis hanc esse consuetudinem ecclie r fides catholice vt Indies pfictar: qui p̄ latuerunt prodant ad lucē. **M**erito ergo sigillatim possum⁹ post benedictū xpm dicere ad deū patrem illud **L**. r. Cōsitate nabi pater celi r terre: qm abscondisti heca sapientibus q̄ p̄dendū et reuelasti ea puillis. i. modernis doctores.

In Septimū sigillū claudit virtutū xpm pdicit psalm: ubi dicitur letantur oim habitatores est in te. **O** Felix r iocunda clausura hui⁹ p̄fat. q̄ sicut letantur c. q. d. **O**mnis sacratissima merito debemus habitare in te: id est fecit semper per deuotam familiaritatem: quia omnes qui habitant in te iocundi sunt et vere letantur. Et hoc propter tria p̄pter quae solent habitatores in aliqua ciuitate gaudere et letari. Primo quidem letantur homines quando sunt in forti r bene munita ciuitate: tunc enim sunt securi ad aduersarios. Infirma autem sunt semper timidi. Secundo letantur quando sunt in ciuitate bene opulenta et repleta bonis. Tercio letantur quādo sunt in maxima ciuitate que cum hoc palchra est et munda. Sic famuli debet virginis debent multum letari. Cum qua

est turris fortissima et inextinguibilis: et terribilis inimicis: vt castrosum acies ordinata: vt habetur Cant. vi. vnde **B**ern. Non tantum timent hostes visibiles castrosum multitudine: magis quātum aere portantes **M**ariae inuocationem. Cum quis ipse sit est opulenta et referta omni genere bonorum spiritualium. Vnde angelus **S**abuel in signum huius vocatur eam gratia plenam **L**. r. Item de hoc ipse membat testimonium **E**cclia. xxiij. dicens. In me omnis gratia vite r virtutis: in me ois spes ad me qui concupiscitis me. r. c. Cum quis est maxima r lassissima per charitatis amplitudinem. Qm em amplecti solum in se est. Propterea illi cantet ecclesia. Sub tuis presidium cōstitimus. d. s. g. r. c. Ecce quomodo habitatio oim in virgine maria est sicut letantum. Propter quod merito possumus illi dicere illud **J**udi. xv. Tu gloria hierim: tu gloria iherusalem: tu honorificentia populi nostri: que fecisti virilitatem: et confortatum est cor iusti: eo q̄ castramet amauerit. r. c. Illam igit deprecemur vt suis intercessionibus peruenire possumus ad illam celestem ciuitatem vt ubi omnium habitatio illic letetur sine fine.

¶ Sermo de beato Thoma aplo.

In libro scripturarū r. fons signa nati scilicet septē **P**ocalip. v. ¶ Tertius liber quem vidit **J**ohes de liber vite ap̄tlica cōmunes vniuersalium r

est malus q̄ h̄ ex corde dimittimus peccata. Sic idem Aug. et recitatur dist. xlv. Due ind̄ sunt elemosyne vna cordis alta pecunie. Elemosyna cordis est dimittere et a quo leuis es que multo maior est q̄ elemosyna corporis. habet illi. hanc aut̄ in sermocordiam habere beat⁹. qui ex corde indulget ei quia alia p̄a sibi dedit in nuptiis neq; s̄ Aug. versimile est eum vltimo nes expostulasse a dño vr dictio est. Item valde misericors fuit in remittendo iniurias verba les simul ⁊ reales seu corporales quas ab infidelib⁹ ⁊ r̄p̄am̄is perpeffus est. fuit enim cū alius apostolus dux ⁊ flagellat⁹ vr legitur in actib⁹ aploz. v. c. Sic fuit iniuste incarceratus a rege indie eo q̄ in vltis pauperum distribuit thesaur⁹ dñs sibi relinquerat cum ab bellis terat ad palatum magnifici cōstruendū. Unde tamen gloriose et honorifice liberatus est: sc̄s medio reficiatioris fratris ipsius regio. h̄c enim reulit fratris regio q̄ mirabile palatii viderat in alto seculo q̄ illi fecerat xpi apostolus dicens se ad hoc resuscitatur vr si illud vendere vellent liber illud cōparat et. Quo audito rex iussit apostolum redire de carcere: et ad pedes eius proouoluit⁹ vna manu petiuit de iniuria sibi illata. Deinde in superiorē Ind̄iā apostolus pergens cum verbis saluatio p̄dicaret a rege terre illius tent⁹ in ardente fornacem. p̄terest: put scribit dñs Anthon⁹ in prima p̄e sue cronice. Sed et per gratia inde illius ep̄as iussit tr̄nū puerorū

Daniel. ij. h̄c legitur ⁊ h̄is similia perpeffus est tormēta: s̄ per tempus remisit offendenti bus eum.

C Moratior h̄c istruimur ex corde remittere omnes iniuriā suo offensam si velimus deū nobis esse p̄cipuē ne nobis i extreme iudicio inopereatur illud Mar. xvij. Serue ne q̄s de vultū dimisit tibi qm̄ rogasti me. Nonne ergo oportuit et te ⁊ c. **C** Sextum sigillum est certus genus operum pietatis ⁊ misericordie: ⁊ est supportare omnes r̄pos suos ip̄fectos. Scire enim supportare tempore loco eos qui ex infirmitate peccant magna elemosina est: ⁊ non paruum dei donus: de quo Ro. xv. Debem⁹ inquit paulus nos firmiores infirmitates aliorū potare. Sic Sal. vi. Alter alteri⁹ onera portate ⁊ sic adimplebitis legē xpi q̄ sc̄s p̄cipit multas charitatis impendere e. hoc aut̄ p̄figuratus est. ij. R̄. v. ubi dicitur q̄ salomon posuit in fundamento templi s̄p̄ p̄ides grandis p̄ciosos ⁊ quadratos. **A**pplicatio est facillima.

C Ad propositū beat⁹ tho. exiit h̄c hoc genus pietatis et elemosyne spiritūal̄ erga eos q̄s ad c̄p̄itū fides traxit eos benigne ⁊ cū omni mansuetudine sua idololatria renouacō. sicut patuit cum eo p̄dicante in superiorē Ind̄ia multos ad fidē xpi conuertit. Ubi primum mulierē quādam ecclā nomine s̄urice sicut corpore tibi et mente illuminata. Quo vltio nigdonia vror̄ carit̄i cognati regis ad fidē conuersa est et per eā regina fides similiter suscepit. Ex hoc igitur

causa reuehementer indignatus. consilio ipsius carit̄i in fornacem ardentē ap̄tin miti fecit vr dicitur est. Ceterū fideles ad fidē de nouo conuersos tan q̄ infirmos supportare solebat animaduertens q̄ ⁊ ipse infirmus in hac parte fuerat: sicut patuit cum discipulis dicitur⁹ s̄ dñm relinquitur vidiſſe credere noluit: sed dixit. Nisi videro ro in manib⁹ ei⁹ fixuram clauorum ⁊ mirram digitū meū in loco clauorum et mitā manū meā in latus eius non credam. Jo. xx. In hoc autem facta motu salter peccant: q̄ sicut dicit Criso. Sicut simpliciter ⁊ cito credere facitatis ⁊ leuitatis est iuxta illud Ecclē. xix. Qui cito credit leuis corde est. Iuxta modum circumſcrutari ⁊ multas inuestigare grossissimamēſis est. Dicitur ergo peccauit. Tum quia non creditur quando credere debuit: q̄ per dies octo in infidelitate gmanſit: qui si fide descendisset paulatim dānatus fuisset. Tum quia non creditur quib⁹ credere debuit. sapia veracib⁹ testib⁹ dicentib⁹ vidimus dñs. Tum q̄ non creditur quomodo credere debuit. Nā cum fides sit de inuisibilib⁹: inrupter errant qui experientia habere voluit. Nisi videro ⁊ c. hoc tamen ex specialit̄i dispensatione p̄missum est. s̄ ad vilitate futuroz xpianoz. An glo. or. Non casit sed diuina dispositione defuit Thomas ⁊ audita non creditur. An palpābile ei dñs p̄buit: ei⁹ dubitatione: ⁊ facta sibi p̄batione nulli relinquitur iā dubitare. Itēz Siego in Omelia.

Egit namq; miro modo diuina clemētia vr discipulis dubitandū magistro suouolentia palparē carnis: in nobis vulnera sanaret infidelitatis. plus enim nobis Thome infidelitas ad fidem q̄ fides credentium distat palatum posuit: quia cum ille ad fidem palpādo ducitur: nostra iuuenis q̄ dubitatione postposita in fide solidatur. Sic q̄ p̄ discipulum post resurrectionem suam dubitare permisit: nec tamen in dubitatioe deseruit sicut ante natiuitate suam habere mariam sponsam voluit: qui tamen ad eius nuptias non pertinet. Nam ita factus est discipulus dubitans et palparis testis vere resurrectionis: sicut sp̄sū matris fuerat cultus integerrime virginis iustis. h̄c ille.

C Septimum sigillum est septimum genus operum misericordie spirituales: quod est orare pro omnibus fm̄ illud Jaco. v. Orate pro inuicem vr saluemini. hanc enim misericordiam impendebat romanis apostolus paulus fm̄ q̄ ad eos scribit dicens. Fratres memoziam vestram semper facio in orationibus meis. hoc enī gen⁹ pietatis exhibuit multis. beatus conuersatione eozaz quib⁹ p̄dicabatur verbum saluatis necesse pro c̄ſuratae suspitionis eozum. Unde de eo legitur. q̄ cū rex superioris in die vidisset oratillas euasisset de fornace ardentē. nam fecit eum duct ad simulachrum solis vr adorare eum. Apostolus autem christi gēb⁹ flexio ait clara voce. Ec

ce ad oro non solum nec metal-
lum; non simulachrum; sed dñz
mei solum circum in cui? nos-
trum precipio tibi demon q̄ i eo
latus vt inde egressus simula-
chrum comminans. Quod cum
sacrum fuisse pontifices tēpl
mugitum oderunt de commu-
nitate dei sui. Et mox vnus ex
ipsis accipiens gladium vel lā-
eam transtulerat a postolo-
lum dicens Ego vltiscar iniu-
riam dei mei. Sicq̄ christi apo-
stolus p̄ fide gloriose occubuit.
Cuius corpus honorifice sepul-
ture traditus est a christiani-
s qui tibi aderant ⁊ quos supra p̄
dicatione ad fidem traxerat.
Postmodum autem predicus
corp̄ in edissam ciuitate trās-
latum est in qua ciuitate nullus
iudeus; nullus paganus; nullus
hereticus viuere potest; aut ri-
tannus aliquid vt nocere: tum
meritis gloriosissimi thome. Im-
propter presentia epistole quas
saluator manu scripsit ⁊ Aba-
gare leproso multo: que in dicta
ciuitate honorifice cōseruatur.
Quod autem nonnulli ferunt
beatum Thomam in translatu
brē Marie nō assuisse ⁊ demum
uenire ad apostolos de hoc
dubitate possim: ob fuisse cō-
corpore et anima assumpta: et
quod ob hoc ipsi dederit et cin-
gulum suum in testimoniu? hu-
ius apocryphum est s̄m domi-
num Antonium florentinum
in prima parte cronice sue. Jp̄
igitur deprecemur: ⁊.

¶ Sermo in die nas-
cuntis domini.

Ubi librum scri-
ptum intras ⁊ for-
tis signatum sis
gillis septem.
Apocalip. 7.
¶ Cuius liber que vidit be-
atus Joh̄s, dicitur liber natura
tis gaudialis. De hoc subditur
in tēmate q̄ signatus est sigi-
lo septem. De quo autem libro
porest intelligi illud Esaię. viij.
Sume tibi librum grandem et
scribe i eo filio hominis. Vici-
tur liber grandis personam sis-
li q̄ dei significat in quo quidem
libro s̄cōsa p̄destinati inscri-
pti s̄m illud psal. In libro tuo
omnes scribentur. Ecce quomo-
do est grandis. Sed postq̄ ab
eterno fuit liber iste script⁹? Nis-
lo dicitur philip. ij. Qui cō
scriptus est. filio hois. Et hoc ē
quod dicitur philip. ij. Qui cō
in forma dei esset: ecce filius dī
imitans seu dei habitum inuen-
tus est vt homo: ecce filius hos-
minis. Non autem dicitur est
q̄ scriptus s̄m liber iste filio an-
geli sed hominis: quia angelos
nōq̄ apprehendit: sed s̄m
Abrahe apprehendit: s̄m bte. ij.
Istus etiam librum describit be-
atus Joh̄s. in thēmate vi. Quis
scriptus est intras et foras. Int⁹
quidem s̄m aut diuinitatem
que intra conspisculum latuit.
Abacuc. iij. Vbi abscondita est
fortitudo eius. Item esaię que
dragelimo quinto. Vere tu es
dens absconditus: venis israel
saluato: s̄m vero scrip⁹? est
s̄m aut diuinitatem in qua
apparet benigna diuinitas. ⁊
Sed quis aut qualis ego tans-
illus qui aggredior aperire se
p̄tem signacula libri hui⁹? x̄as

ime cum dicit Joh̄s Apoca-
lip. v. te angelus fortem vidisse
q̄ clamabat voce magna di-
cēs. Quis est dignus aperire
libros: et foluere signacula ei⁹?
q̄. d. Quis digne pot̄ referare
mysterium incarnationis filij
dei: Quasi diceret. Nullus: ni-
si ipse ag⁹? q̄ occisus est. Isteo
sequitur. Et nemo poterat: i celo
quo ad angelos: neq̄ in terra
quo ad hoies: neq̄ sub terra
ram: quo ad p̄phetas in limbo
exhites: aperire libros. i. plane
referare t̄m mysteriū. vñ Esai-
lij. S̄cōtationem ei⁹? q̄s enarras
libros. Absit q̄ vt hoc p̄sumam
q̄s neq̄ angelus neq̄ p̄pheta
arrentare p̄sumpserit. Veritas
men p̄ modulo meo s̄m mysteri-
um alōge cōspicēs s̄m per
suadere conabor. p̄ fundamentum
ad adducendo illud Esaię. iij.
Apprehēdit septem mulieres
virūm. Gloia interij. xpm. in
die illa. i. die natiuitatis p̄-
dicti viri. Sed que septem mu-
lieres. p̄fecto septem sunt
artes liberales q̄ quouomodo
do apprehēderūt ⁊ in naua
v̄sū dicta natiuitatē: nō quide
probando: sed potius v̄sū q̄
suadendo. Sed quoniam pas-
ctovideamus inductue.

¶ Prima igitur mulier vt ab
alioz et nobilito incipiamus
est astrologia que v̄satur ar-
ca cōtēplationem corp̄ cele-
stij: vt pote astroz planetaruz
et h̄mō. Ipe a s̄m mulier appre-
hendit v̄sū eq̄m in sua naua.
Ite d̄vidit supra cōsum nas-
ture noctem dñice natiuitatis
verti in lucē diei. Sic enim lon-
ge ante p̄figuratus ag⁹? p̄phe-
tari fuerat. De figura quidez
scribitur Exo. xij. Vbi d̄ q̄ cō
filij israel exierit de egypto do-
m̄ ostendebat ei⁹ iā tēpore
noctis per columnā ignis que
faciebat sup̄ castra eoz lucere
Jdem habet Nūe. ix. Ad pio-
positum filij israel ambulātes
per desertum designat multi-
tudinem hoim ambulātes in
deserto hui⁹ mundi: quibus xpo
nascere qui est lux vera appar-
uit lux de celo: in signū q̄ ipse
venebat in carne ad illumina-
dum oēm hoim venientem in
h̄c mūdū: et ad pellēdū mo-
stem peccati et ignorantie.
Curram aut̄ ista illuminatio noctis
fuerit inuerialis: vel s̄m ap-
paruerit sup̄ terrā inde. Incer-
num habemus: sicut et de tene-
bris que factum hōia passio-
nis xpi. potest s̄m probabiliter
dicta dicitur illustrationem nos-
tus s̄m apparuit sup̄ terram
inde: vbi t̄m fides xpi venturi
vigeat: et non apud alias na-
tiones. In huius aut̄ figura le-
gim⁹? Exo. x. q̄ facte sunt te-
nebre horribiles in uerua terra
Egypti: adeo q̄ tribus die-
bus nemo vidit fratrem suum
nec mouit se de loco i quo erat.
Ubi cum t̄m erant filij is-
rael lux erat. Applicatio e fa-
cili. Unde d̄ p̄ter. vij. Iudeis
nona lux oiri visa est. Secun-
do dicta illuminatio propheta
ta fuerat per psal. dicentem.
Suo crepit dies illuminabitur.
Item Esai. ix. populus qui am-
bulabat in tenebris vidit lucē
magnam. i. christum: qui di-
ego sum lux mundi. Joh. vij.
Sequitur. habitantibus in re-
sione vmbre mortis id est in im-

borbi estymda / lux orta est eis.
Terribilis eius est & licuit mū-
dus copulatur licuitur / est
chrisus nascere: terra: uia etiā
et limbus patrum ad eōm con-
solationē scōm illud psal. Lux
orta est incho: et rectis corde le-
ticia.

¶ Secūda mulier est musica:
quae considerat de tono et har-
monia in cantu. Hec autē mu-
lier appropinquat uirum / id est
suo modo cognouit christi nati-
uitatem dum audiuit angelo-
rū suā: & iudiciali melodiarū
sanctis et dicentium. Gloria
in altissimis deo et terra pat-
ribus bone uoluntatis. Luc. ii.
Quod aures sequitur in isto
hymno dicitur phylarius con-
posuisse. propterea de conse-
crist. in nocte sancta. dicit papa
Thelephos: q̄ nocte sancta na-
tuitatis dñi saluatoris missas
celebrent presbyteri: et hyn-
nū angelicū in illis sollempner
decantent: qm̄ in eadem nocte
ab angelo pastoribus est nūm-
ciatus: et subito facta est cum
angelo inuitatio dñm et dicē-
tium. Gloria in excelsis. &c. Re-
liqua dō r̄pibus missarū cele-
brationes ante horam diei ter-
ciam minime sunt celebrande.
Quō si queras cur potius hac
die licet sacerdotibus tres mis-
sas celebrare q̄ alia dieb⁹ fe-
stiuis. Ad hoc respondet glo-
sa sup dicto cap. q̄ idē tres mis-
se r̄alidē celebrant vt triplex
lex exprimitur. Nam qm̄ que-
rā die celebrā significat temp-
pus ante legē: qm̄ eramus i te-
nebris. Scōdā die fecit signifi-
cat ip̄a in lege q̄ nondū ple-

na agnitio dei hē. af. Tertia
autē die significat ip̄a grē: qm̄
iā plena cognitio de deo hētur
th per fidē r̄m. An versus. No-
cte puor: suo luce sequō: in lus
ce superna. Sub No: sub da-
uid: iud: cruce sacra nota. Fas
de sententia habetur in glo. ex
tra de celebra. missa. &c. Conus
luti. De gaudio itaq; & trip-
do uiaud die potest intelligi
illis psal. Hec dies quam fecit
dñs & cultem⁹ et letemur i ea.
An si signi hui⁹. i. Regū. iud. q̄
cū filiū isrl̄ pugnarēt aduersus
philisteos: et uiderēt non posse
p̄pugnari⁹ illis resistere pre-
sunt multitudine: dixerūt ad in-
uicē. Afferat⁹: ad nos archā
dñi de eorum: et ueniat in medi-
um nostrū: vt saluet nos de manu
inimicorum nōstrū. Cūq; alla-
ta fuisset archa in castra uocis
feratus est omnis israel clamo-
re grandi et peronuit terra.
Phylisim ergo hec audientes
et archam dñm in castra be-
thooum aduenisse intelligen-
tes dixerūt. Uenit hodie de⁹
in castra heb̄eorum. Et ges-
muert dicentes. Ne nobis. Non
ei fuit sc̄ia exultatio hēri aut
indigniterris. ¶ Ad proposi-
tū. Archa est xpi humanitas:
quae uocatur archa sanctifica-
tōis dei. Phylisim qui in-
terprentur cadentes significat
demones: q̄ ceciderūt de celo
empyreo. Di itaq; phylisim
olim p̄lato dicitur contra mūn-
dū illū mirabiliter: sed audien-
tes angelo: similiter et pasto-
res in aduētu huius archē ex-
ultatis timuerunt ualde nec e-
tunc aut sunt a gredi hoies
suis tentationibus et illusioni-

bus sicut prius. Et hoc est qd
dic. psalmista. Exurgat deus
supple de uero. Virgineo: & di-
spenat inimici eius: et fugiat
q̄ oderit eā & facie eius: sicut
deficit fumus deficiant. &c.
¶ Tertia mulier est Arismet-
tica q̄ considerat de numeris.
Hec autē mulier p̄ sua capaci-
tate apphēdit uirū. xpi nati-
uitate dñs cl̄ angelo dicente
pastoribus. Et angelus uobis
gaudium magnus. &c. audiuit
multitudinem altorum angelo-
rum cum eo gaudentium & di-
cētū. Gloria in altissimis. &c. Luc. ii.
Quō si queras quō angeli: qui
sunt sp̄ales substantie possunt
formare uoces: quae nō nisi cu-
organis corpore formati pos-
sunt. Ad hoc faciliū patet res-
ponso maxime si dicam⁹ eos
in corporibus assumptis appo-
tulisse sicut uicq; po uerūt. Ce-
terum uia uirtute naturali po-
tuerit causare in aere resonā-
tiā seu armoniā quandā. Ut
quid oēs angeli illic affuerint
uicū exhibentes suo creatori
tamē habebamus. Possunt
tamen pie optari: q̄ sicut in
creacione noua regis omnes pro-
ceres et magnates regni illi
assunt congratulantes honori
regis. Ita in proposito rege re-
sp̄e primū hodie in terra nota:
tota illa curia celestis suo focie
fas angelorum in Bethlem
uenti laudes decantata suo cre-
ator: q̄ si non omēs salte ma-
ma pars illi affuit. Sed queri-
tur. Cur angelus dixit pastor-
bus. Et angelus uobis gaudium.
&c. Responso. Quia christus ue-
nit in mundum p̄pter homines:
et nō p̄pter angelos: sicut in illis

hebre. ii. Semē Abrahāe apphē-
dit angelos. &c. Propterea
Leo papa in sermone hui⁹ dicit
di. sic. Angelos & christiane con-
gnitatem tuam: et diuine con-
focis factus nature: non in ve-
terem uilitatem negoliter con-
uersione redire: memto cur⁹
capitis et cuius corpis sis mē-
bium. Remittesere q̄ erut⁹ de
potestate tenebarū translat⁹
eis in dei lumē et regnū. Nō
diabolus itē seruatur subhi-
cere: q̄ precium tuum sanguis
christi est id ueritate te iudica-
bit q̄ m̄ia te redemit. Hec ille.
Ecce quare dicit angelus pa-
storibus euangelizolo. &c. Pro-
p̄terea subdit. Quibus natus
est sal. &c. Sup hoc autē p̄t mo-
ueri tria dubia. Primū est qua-
re hēc natiuitas pot⁹ nunc isa-
ra ē angeli⁹ q̄ p̄ alique sc̄m
pphetiam: qualis erat ip̄e Sy-
memon s̄r et Anna. p̄phetissa.
R̄sio. Primo propter rei ma-
gnitudinē q̄ vt dic. Seruatiō.
Quid maius auditū mūdus
q̄ uerbū factū factū est & ba-
ptisatū in nobis. Scō propter
isotū angelorū aliquid uilitate
nem. Nam ip̄a nascēdo i mundū
meruit repationē r̄māz pal-
le suum. Ipe est teste psal. in fi-
ne i ioy. Iudicabit in nationis
bus. i. natiōes oēs i plebis rui-
nas. sup. angelos electos assu-
mēdo ad ordinē eorū. Tertio
pp̄t enim significacionē. Ange-
lus nōis idē q̄ nūc⁹. Ipe autē
xp̄o ueniente in hōc mundū ad
nūciatū nobis uoluntatem dei
p̄p̄i uia salutaris i repomissio-
nē celestis hereditatis & hmo-
iūcōmētē uoluit p̄ angelū suū
nūciatū nūciari. Sc̄m du-

erit illi q̄ vt canit ecclesia an apo-
stolos regia celestia possidere
meruit: ad patris dexterā si-
lū videre. Et Bas. in sermone
hujus diei. Declarus (inquit)
atq̄ blata dei victus ip̄s dei ad
stadiū certaminis prius exiit
et tantā victorie adeptus est glo-
riā vt p̄m acciperet coronas.
Viles xpi fidelis signifer mar-
tyrū foris: post christum mar-
tyrū merui principatū: cum
ad crucis peruentū signa p̄tiori
de celo mirat palma. hec ille.
Ut autē cōgruam ip̄m librum
hystoriale martyriū a passionis
eiusdem gloriosissimū Stephanū
oidiri valeam? fundamentū su-
mam ex libro Geneleosū. ca.
xxi. ubi legit q̄ Labā assump-
tis fratrib? suis persecutus est
Jacob dieb? septē: eādem cō-
prehensus ē in mōte Galaad
ubi ad propoliū per Laban
a fratre suo intelligitur il-
li iudei qui surrexerū de syna-
goga liberthorū. Crenesimū:
& Alexandrinorū: & corā q̄ erās
& Cilicia et Bāa disputantes
cum Stephano qui per Jacob
designatur. Sed videtes q̄ nō
poterant resistere sapie & sp̄i
qui loquebat per os ipsius per-
secuti sunt eū septē diebus. i. se-
ptē modis qui designatur pse-
ptē sigilla de aut? loquitur Jo-
hānes in themate. Et eādē cō-
prehēditur eū in mōte galaad
id est in mōte caluarie. Ut est:
Act. vi. iudei eiecerūt eū extra
ciuitatem lapidantes. Verisimē
est autē q̄ ip̄m eiecerūt per illā
portā que dicit ad montē cal-
uarie vbi crucifixus est dñs: de
quo bt̄ heb. xli. q̄ extra portā
passus est. Vbi enī erat locus in

quo malefeci puniebantur. Et
quā beatus Stephanus esset in
nocentissim? vt pote plen? Bas.
et ipsissimo ibi tñ eum lapidi-
bus obuerunt vbi p̄tus magis
strum suum xpm a gnis sine ma-
cula crucifixerant ad maiorem
eiusdem contumeliam.

¶ Primo igitur die persecuti
sunt iudei beatorum Stephanus
per vā spinam inuidentie fra-
trū charitatis. Vbi notandū
q̄ inuidia conuenienter d̄ via
spinosa: q̄ sic spine p̄sunt &
cruentare faciunt hominē: ita
et inuidia pungit hominē: ita
ip̄tus inu. d̄. propterea dicit
Dierio in quadam ep̄la q̄ inui-
dia est spinum sui actoris motus
dar. Et Hugo de sancto victo-
re. Inuidia (inquit) est in suum
auctorem reitpocia: & de bonis
alterius tabescentis animi cru-
ciatus. Unde dicit Statianus
de pe. dist. ii. Si q̄ semel. q̄ p̄
ma causa inuidia nascitur in in-
teritibus n̄ medullis. i. in corde
et hoc est tristitia quā omnis con-
cipit ex felicitate alteri. Ecce
quō inuidia bene comparat spi-
nis. Qualiter autem ip̄s iudei
persecuti sunt primo die beatus
Stephanus videamus. Legitur
enī Act. vi. q̄ cum post ascensio-
nem dñi apli viderent litem or-
tam inter conuersos et iudaos
mō & ex gentilibus: eos sc̄q̄ vt
dico gentiliū despicerent in
quodāmodo ministerio: aut quis
deputabantur ad officia vilia
aut forte quā plūs ceteris gra-
uitabantur in quodāmodo mini-
sterio: sicut etiā hodie in cōgre-
gationibus religiosorum perso-
nā fieri solet. Vno dicente q̄
sota sarcina domus humeris s̄

so imponitur. Alio vero q̄ plus
ceteris conuenitur: & hmo. his
igitur auditis querelis dixit
apostoli non esse dignum relin-
quere verbum dei: & ministrare
mentis. Et ideo inquit. Esti-
gite vobis viros septem iustos
et bonos qui prefērat vobis:
et murmur vestrum cessare ve-
diant. Nos autem orationē et p̄-
dicandū vacabimus. Et electus
ergo septem viros bonos testimo-
niū: quorum p̄nuerunt sunt be-
atus Stephanus ad quem dis-
fidentes querēle referēbatur:
quos statim sua prudentia ter-
minabat: & omnes ad pacem &
mutuam charitatem de facili
inducebat. hec ex actibus apo-
stolorū. In quibus verbis nota
sunt notanda p̄uiformati-
one nostra.

¶ Primum est q̄ non est mirū
si in congregatione quāvis
cōg. etiam sancta interdum in-
surgant aliqua parua iurgia &
controuerſiam: maxime cum in illā
la nouella plantata ecclesie p̄-
mitte talia p̄gerent. De hoc
vide decretum Augusti. distin.
lvi. quantū videtur.

¶ Secundū notandum est q̄ tas-
lis controuerſia orta est occa-
sione mulierum. Nam diaboli
qui per mulierem seduxerat vi-
rum: per mulieres etiam labo-
rauit euellere nouellas planta-
tiones ecclesie: quibus in uacu-
tate sua sed dei gratia non p̄-
ualuit humus: quia inuenit re-
sistentem sibi beatum Step-
hanum: vel verus in eo spiritum
sanctum.

¶ Tertium est q̄ precipue ec-
clesie preselati & viri literati nō
debent se multum occupare in

minimis negotiis aut rebus et
terribus: sed viros bonos: et
qui sint boni testimonij in talibus
curis & officiis presertim de-
bent. Maxime cum dicit Aps
i. Thimo. si q̄ nemo militans
debet implicari se negotiis: scilicet
libus vt. c. Item. i. c. vi. Se-
cularia (inquit idem Paulus)
iudicia si habet: verus contemp-
tibilis qui sunt in ecclesia illos cō-
stituit ad iudicandum. Sed
p̄choloas hoc respētat multū
in belis cōstitutū reuera cō-
tēpibiles personas et officia
riosis: non qui oderit auariciā
et qui munit spernā: sed qui
bene scilicet implere mansueti-
sua et subtili ingenio extorque
re pecuniam a barbaris: id est
a pauperibus et simplicibus.
Contra tales autem ministros
impio loquitur dñs Michee.
ii. dicens. Audite principes dei
cob & duces domus israel. Nū-
quid non vestrum est scire iudi-
cium qui odio habetis bonum
et diligitis malum: qui violens
ter tollitis pelles eorum desus
per eis: et carnes eorum desus
per ossibus eorum: qui comed-
unt carnem populi mei: & pol-
lem eorum desus per excoriat
rum: et ossa eorum confregit
et conderunt sicut in lebetē:
et quasi carnem in medio olle.
Tunc clamabunt ad dominū
et non exaudiet eos: et abscon-
det faciem suam ab eis in illo
tempore: scilicet post mortem. Mis-
debunt quidem tales inquit mi-
nistri et eorū dñi facies: sed ter-
ribilium in die iudicii: sed nō fa-
ciem illam plenam gratiarum
in die preselati & viri literati nō
spicere. Talis autem ministri

non fuit beatus Stephanus: ideo videtur meruit christi stantem a dextera dei patris. De quo subditur in predicto sermo capitulo Actuum apostolorum qd erat plenus gratia et fortitudo. Hanc quidem quo ad deum, fortitudinem vero quo ad tyrannum vel tyrannos. Vel gratia spiritus sancti et fortitudinis fides et dicitur gloriose. Vel dicitur fuit plenus gratia gratia data quo ad diuina verbi gratia. Quod patet: quia non poterat resistere sapientia iudeorum sapientie et spiritui qui locubatur supple per os eius. Item fuit plenus fortitudinis quo ad tollerantiam aduersorum. Et hec fuit prima causa inuidie iudeorum contra eum. In cuius figura legitur Genes. xxxij. qd fratres Joseph videtes qd a patre plus cuncto filio amaretur oderant eum: nec poterant et quicqz pacifice loqui: et ex tali inuidia propofuerunt eum occidere. Applicatio est facilis. Subditur etiam alia causa huius inuidie: quia scilicet ipse Stephanus faciebat prodigia et signa magna in populo. Differet autem prodigia et signa sicut superius e inferius. Omne enim prodigium est signum: sed non conuertitur. prodigium enim dicitur illud opus quod a solo dei fieri potest: sicut est suscitatio mortui: illuminatio ceci: et huiusmodi. Signum vero dicitur opus illud quod sine se per naturam fieri potest sed non firmatum ad modum. Verbi gratia qd fabricatus sine tur naturalis est: sed qd subditio et sine medicamine miraculosum est. Beatus

ergo Stephanus et prodigia faciebat quia mortuos suscitasse creditur et ceteros illum habisse. Item et signa quia egrotos subleuauit in nomine domini sanabat. Et ecce ergo quadriples causa fuit occasio inuidie iudeorum aduersus beatum Stephanum.

Secundo de peccatis sunt iudei beati stephanum priam obsecrati sophistica disputatio nis. Nec mireris si vocati disputationem sophisticam viam obsecrati maxime cum sophista natus fallere suum respondentem et ad errorem inducere. De qua via potest intelligi illud Psalmi. Via illorum tenebre et lubricum et angelus demum sequens eos. Tertia dicitur de via per qua ambulat sophista. primo enim dicitur qd est res nebrosa: qd plena fallacia et deceptione. Secundo qd est lubrica: qd de facili facit hominem rueri per uiam gloriam. Tertio qd angelus demum persequitur tales sophisticas et presertim qui suis cautelis nititur subvertere veritatem fidei catholice: sicut patuit de Arrio cuius insensum a cessando euacua sunt Nota est de Piero. qd fuit ante ipse tribulatus tracto et ibi grauer peribulus eo qd nimis affecteretur doctrinae gentilitium de quo habetur distinctio. xxxvij. legimus. Qualiter autem ipse iudei secuti sunt beatum stephanum hanc viam in medio pferamus. Dicit enim Act. vi. qd surrexerunt quidam genera hominum inuicem disputaturi cum eo: sed non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebatur.

Primum igitur quod disputauerunt contra beatum stephanum fuerunt libertini qui uoluerunt eum deducere ad meam inopinabilem sic arguentes. Tunc respondens dicitur ad meam inopinabilem quado aliquid asserit quod est contra opinionem omnium vel plurium vel paucorum tamen sapientium. Sed tu predicat deum esse et unum. Quod autem esse eadem res numero sit tria et una est contra communem opinionem et maxime sapientum. Nisi enim aristoteles aut aliquis antiquorum philosophorum hoc asseruit. Et perierat sacra scriptura dicit. Audi israel dominus unus est. Deuter. ij. Dominus ante dicit dominus deus: tuus unus est: igitur deducit et ad metha inopinabilem. Hec cum audisset beatus stephanus petiit locum respondendi et silentio fieri. Quibus coactis ab aduersariis benignitate rationis eorum saluam. Qui inquit yerei sapientes. Nonne prophetae Nonne dauid in psalmo confitetur trinitatem personarum in diuinis cum unitate essentie cuiusqz. Hinc dicitur nos deus deus noster benedictus nos deus: ecce trinitas in personis. Et metuunt eum omnes finis terre. Et hinc simile postulum ostendere in rebus naturalibus potest sine in sole qui id numero existens habet qd sit et luceat. qd calidat. Huiusmodi in diuinis predicat libertini non poterunt resistere sapientie et spiritui qui loquebatur. Secundo comparauerunt disputaturi contra beatum stephanum et yereies inter quos acu-

tor aggressus est capiti certantibus uolens deducere dei arbiter ad metha falli sic arguendo. Tunc respondens dicitur ad metha falli qd coecidit viarum mentio: aliquid manifeste fallium. Sed tu es puillimod. Nonne est cassis derrahere legi nostre dicitur eam non esse tempore obitanda? yereie qd non tenetur amplius circueire et puillos suos. hoc autem est manifeste fallium maxime cum concilio data sit prius in scriptura: yereie yereie habet Gene. xviij. Item yereie oia legalia cessatis se et non sit yera opus immolare agni paschalis: hoc autem est manifeste fallium maxime cum preceperit nobis dominus Exo. xij. qd ob memoriam liberacionis patrum nostrorum de egypto debemus celebrare dies facti pasche coedendo prima die azymorum agni paschalem in generationibus nostris cultu sempiterno. Sed ad hec nature et pfunde respondit beatus stephanus negando innotem. Et ad probationem dicit qd oia in figuris continebat: in deis ante christi aduentum et morte. Adueniente autem ueritate debet cessare figura: ideo. i. c. qd ubi cultus iure ritus perpetuo fuisse datam circacionem si militet et uimolacionem agni paschalis. Uter inquit autem se aut in eminentiori. Ad baptismum eminentissime contineat: circumcisio. Similiter et ipse in alia aliquid presertim est agnus paschalis. Sic fit stat in termino dico inquit stephanus qd aliquid presertim contineat dupliciter. primo modo simpliciter: et sic neqz circucisio neqz ritus oblationis ag-

ni pascha neq; cetera legalia fuerunt data riu perpetuo q; pstat q; non durabunt post hac vira. Secundo modo aliquid potest dici pperui sim qd lex p lo quo tempore r q; diu talis stat durat sicut loquitur dicit b'forti edificio q; imperpetuum durabit. I. l'ogo repose. Et ad hunc finem cetero inquit perpetuitas legalis v'ro: sed ex hoc nihil cõtra me v' cõstat. Supari sicut igitur crenentes v'pore nõ va lentes resistere sapientie r sp'ritui qui loquebat. Tertio igit coparuerunt illi magni doctores q; erant de alexãdria. pro quo aduertendũ q; illi de q; noq; sinagogas de quib' hic fit mentio non erant gentiles: sed iudei habitantes tamen inter gentiles a t'pore captiuitatis babilonice q; stricidõs l'oge distaret a iherusalimis frequenter tamen illi cõueniebant tanq; pegrini uo tenerentur t'peli et festiuitus legis. Inter eos vero alexãdri ni videntes q; priores disputatores q; cephabo fuissent cõsultib' vici psumperunt et ipsi cum eo disputare qui locuti sũt p vna v' sol' cõsultus videret si suparet. Si vero suparet et victores viderent. Voluit autẽ illi dicere beatum Stephanũ ad meram redargutiois sic arguendo. Tunc respondens bu citur ad metã redargutiois q; scz consequenter concedit v' argumenecum q; prius negauerit vel eõrario. Sed tu es huiusmodi. Nam in principio disputatiois viderabis multum cõtenere moysen q; pphetas: vt p amplius exaltares magistrum tuum q; iustũ. Tunc autẽ mul-

tum eos magni facis signanter Abraham Isaac Jacob Ioseph Moysen Josue Dauid r salomonem. De hoc vide totũ vñ. c. actũ apostolorũ. Ecce quõs deductus eos ad meram redargutiois. Sed impetrato spacio r respondendibus Stephanus dixit se nunq; aliquid dixisse aduersus Moysen aut pphetas q; eos semp honorasse. Cõsequenter retorsit argumẽtum eorũ cõtra eos more gladii holiast' q; q; prophetaũ fuerat in psalmo. Gladi' eorũ intrat in corda ipsoz. O dura inquit ceruice r incircũcisi cordibus r auribus vos semper sp'ritui sancto resistitis sicut r patres vestri. Quom pphetarum non sunt pfecti patres vestri. Nõne occiderunt eos qui pñiciabãt de aduentu iusti. i. filij dei cui' vos pditores r homicide fuist' ptenentes ed crucifigist' barrabaz dimisti. Qui accepistis legem d' dispositionem angelozũ r nõ custodistis eã. Actu. viij. Cõq; dicit alexãdri non haberent qd illi responderent aut vltra opponerent tanq; insipientes dissequabatur cotidib' ius et stridebat dõs in eum. Sicq; cũ rubore et loco recesserunt Quarto in loco comparauerunt illi iudei de sinagoga ellic' inter quos vnus audiat ceteris aggressus est stomachare beatum Stephanum volens eũ ducere ad merãz solocismũ sic arguendo. Tunc inquit ille respondens deditur ad merãz solocismũ q; iter respõdẽ dum barbarice loquitur r incõgrue: fed tu es hmoi. Quõ ent scilicet literas qui nõq; didicist

stias. propterea non tibi cura p'predicatiois cõmissa est sicut petro et alijs sed tantum cura circa frequens ministerium domus quod est vili officij r ab indoctis exerceri potest. Ad quez beat' stephan' . O sophista magne qui nullã arbitrarã scitã aut doctrinã nisi que hiano la bore acquiri potest. In hoc pfecto falleris. Est enim sp'rituãl' actus doctor intrinsecus qui docet fideles de omnib' ad salutẽ necessariã. Nempe mag' meus lesus xps dixit. Non vos estis q; loquimini: sed sp'us patri vestri qui loquitur in vobis Math. x. Item ipse fecit nobis promissionem di. Dabo vobis os r sapientiam cui non poterunt resistere et contradicere oes aduersarij vestri Luce. xxi. Sermo itaq; meus r predicatio mea cõsistit non in persuasõib' humane sapientie verbis: sed in ostensione sp'ritus et virtut' vt fides nra nõ sit in sapientia hominum: s; in virtute dei vt b'f. i. Corin. ii. Itẽ in eodẽ ca. versus finẽ. Loquuntur non in doctis humane sapientie verbiis: sed in doctrina sp'ritus sp'rituãl' p'phalia cõparantes. Sed animalis hominis qualis tu es et tui similes non percipit ea que sunt sp'itus dei: et ideo nõ mirum si nõ capis pfunda mysteria orthodoxe fidei. Quanto conuenientius aduersus beatum stephanũ in dei q; venerant ab a'ias v'q; iherusalem volentes eum dicere ad merãz nugarionis. Inter quos punicionem iniit diuillus es disputacionem aduersus eum sic arguendo. Tunc respondens deditur ad merãz nugarionis

quando idem pluries repetit. Sed tu es hmoi. Nam aliquando vocas magistrum tuum deum aliquando dei filium. alioq; xps in quib' verbis et noib' idẽ repetiturus est. Ad hoc impetrato spacio loquendi. Respondit beatus Stephanus q; istud nomẽ deus aliquid enest essentialiter si cutibi. In principio creauit deus cõti et terram q; aliq; personãl'iter sicut eũ de in symbo lo si det fideles de omni deo lumine de lumine: deũ verũ de deo vero . xps aut nomen est suppositi diuinitatis habentis humanitatem vnã. Et sic patet q; in dictis meis nulla est nugario q; per se inuitulis eiusdem repetit. q; cum ita videntur r pfunde respondent. r beatus Stephanus ad singula non habebat vltra aduersarij veritatis qd cõtra eũ faceret. propter qd ex magno despectu r inuidia frades bant denitibus in eum. Ecce iõ sa disputato quã secundo die habuerunt predicti iudei contra stephanum.

¶ Tertio die perfectus fuit deũm stepha. per viã scã dalofam iniuste accusatus ita vt dicere potuerit illud psal. Iura d'et scãdalum poluerit mihi. pro quo notandum q; falsã accusatio recte vocatur via scãdalofa. Nam sicut in via scãdalofa sunt miltia que faciit ce pitare homines transcurrere r quandoq; in terrã cadere Ita et ecclesia in ista quandoq; est causa q; innocens patit miltia r in terram quandoq; cadit per morte: sicut patuit de beato stephano aduersus quez sur reperit qd dã falli testes qui de

p̄suerunt contra eum corā p̄s
 cipibꝫ sacerdotum q̄ audierat
 eum dicentē verba blasphemie
 in moysen ⁊ deū. In moysen q̄
 dem q̄ nouā uide reteri p̄tere
 bat per quod yr dicebant dero
 gabat moysē. In deum vero sc̄p̄
 pare q̄ dicebat x̄p̄s illi equa
 lem. Deinde submisit alios
 testes qua aperit? mētā sūt p̄
 p̄tūm. Dixerūt enī. Homo iste
 non cessat loqui uerba aduersus
 locū sanctorū ⁊ legem. Audistis
 mus enī eū dicentē qm̄ iustus nau
 zaren? destruet locū istū ⁊ nu
 tabit traditōes quas tradidit
 nobis moyses Acē. vii. In hac
 iḡt falsa accusatione inuitas
 est Stephan⁹ x̄p̄s: q̄ uterq̄ fal
 so scular? est. Propterea dicit
 de illis falsis testibus dicit
 p̄s illud p̄salmitē. Nec via
 illorum scandalum ipsiō. Nam
 aperte mentiendo seip̄os scan
 dalizabāt. Sequitur et postea
 in ore suo complacuerunt. Nam
 eaus inducens eos ad ferdū
 falsum testimonium cōtra x̄p̄m
 fuit quia sic uoluerunt captiui
 re beniuolentiam maiorū legis
 et ore mentiendo illis p̄placere.
 O perueri testes: nonne in
 lege uestra scriptum est Exod
 i. ⁊ Deuter. v. Non loqueris
 contra proximum tuum falsum
 testimonium: Non legis illis
 p̄uocare. x. Testis falsus non
 erit ipunit⁹ ⁊ q̄ mendacia loq̄
 tur non effugiet: supple penam
 saltum in futurum. Nec q̄ dem in
 suria: q̄ ut dicit illud dōs testis
 falsus offendit tres p̄sonas ad
 minus. scilicet deum quem i tes
 tem suū mendacū adducit ⁊ p̄
 seruum quando eos periuat: vbi
 autem simpliciter inuentur ad

huc deus offendit et illi iniuria
 tur quia ueritatem eius p̄p̄o
 se amittit. Secundo offendit
 iudicem cui ueritatem occultat
 quaz tempore et loco dicere de
 bere presertim vbi obseruato
 dine iuris interrogatur. Ter
 tio offendit reum quem falsita
 te sua damnificat: Unde etiam
 plerq̄ uidem? tales falsos re
 p̄tes ⁊ periuos tribulari in pre
 senti siue in corpore siue in re
 bus sc̄cūdis. Ergo dicitur
 est q̄ testis falsus non erit im
 punitus. Unde etiā iura p̄sigit
 ⁊ taxant talibꝫ penas sicut pa
 tet. vigesimasecūda questione
 quinta. si quis periuauerit vbi
 dixit Selasius papa q̄ si quis
 periuauerit et alios sciens non
 periuurum dixerit. quoz dragin
 ta dies peniteat in pane era
 qua. et septe sequentes annos
 et nunq̄ sit sine penitentis sa
 licet terriori v̄ dicit glosa: quia
 de tali periuo semper dolere
 debet in corde suo. Item p̄ter
 hoc tales incurunt infamiam:
 sicut patet vbi sup̄. cap. si quis
 conuictus. Vbi dicitur q̄ tales
 ad omni testimonio sunt remo
 uendū: et sim legem infamia no
 tandū. Itē consimilem penam i
 currunt illi qui alios inducunt
 testimonio ad ferendū falsū
 testimonium sicut patet in p̄e
 dicto cap. si quis periuauerit
 Et dicit hoc tales vsq̄ ad exi
 tum vite. i. vsq̄ ad mortem cō
 municare non debent: vt habe
 tur in dicto cap. si quis conu
 ctus. Timeant ergo homines
 falsum testimonium aduersus
 p̄x̄i. di. si uellint penam uitare
 saltum eternam: attendē: eo il
 lud Job decimo sexto. Ecce ite

lo restis meus.
 ¶ Quarto de persecuti sunt p̄
 s̄i in dei beatum stephanum
 per viam iustosam odiose mali
 tie. Vbi aduertendum q̄ odii
 proximi conuenienter potest di
 ci vi lutoia: quia sicut vi luto
 sia maculat pedes corporis: sic et
 odium maculat ⁊ inficit affect⁹
 mentis q̄ sunt quā. pedes au
 me. De hac autem via p̄t illi
 ligi illud. l. Reg. xxi. p̄tro via
 huc polluta est. Itē sicut homo
 immertus luto non nisi difficul
 ter inde se eripit seu retrahit.
 ita et qui semel concepit odium
 contra proximum non nisi dei p̄
 ciali munere ⁊ gratia inde libe
 ratur. Propterea e p̄salmita in
 persona saluum odientium dice
 bar ad dominum. Saluum me
 fac deus quoniam intrauerunt
 aque: sicut odii fraterum vsq̄
 ad animā meam inq̄sus sum in
 limo profundū: et in profun
 do limi: sim altam literam. Ec
 ce quomodo odium fraterum
 morte luti impedit affectum ho
 minis ne inde exeat. Et iō Au
 gu. lib. de diffinitionibꝫ dicit q̄
 odii est ver? ira et plumb⁹ cas
 sis collecta disturmo tempore p̄
 seuerans. per hanc iraq̄ vias
 p̄secuti sunt iudei malignitate
 pleni beatum stephanum. Eius
 hēpe odio habebant. Tum pri
 mo quia eos rep̄ehendebat v̄
 duritia cordis sui ostēdēs q̄o
 semper fuerunt rebelles ⁊ du
 ri dei amici ⁊ famulis. Sicut
 patuit de eia qui quem medium
 fecerant. De hieremia quē
 excauerant. De filio dei
 quem crucifigi procurauerunt.
 hanc etiam malignitatem eis
 imp̄operabat christus. Mar.

vigesimotertio, dicens. h̄i Km
 h̄i Km que occidis prophetas:
 ⁊ lapidas eos qui a remissi sūt
 ⁊ c. Tum secundo quia vias s̄c̄
 tam et irrep̄ehensibilem du
 cebat que eis displicebat. Ubi ⁊
 de ipsa dicere poterat illud
 p̄sal. Sermo inuocis odii circum
 dederunt me et expugnauerūt
 me gratis. i. sine causa. Propt̄
 ea de ipsiō conueni poterat
 ad dominum dicendo illud p̄s.
 Respice inuocis meos: supple
 iudeos quoniam multiplicati
 sunt: vt p̄tore de quinq̄ synago
 gis congregati: et odio iniquo
 oderunt me. Odii enim iniqui
 est cū quis odit aliu? erg illa p̄e
 et causa: p̄ter quā merito eis
 deberet diligere. Ad odium dei
 rationabiliter debebant dilige
 re beatum stephanum p̄o eo
 q̄ ipsos rep̄ehendebat de im
 piofatis suis: et tamen ex hac cā
 eum odio habebant. Ideo bene
 dicit de eis: q̄ odio iniquo ode
 runt eum. Tū tertio quā in signis
 sanctitatis et interioris purita
 tis facies ipsius stephani re
 splendebat mirum in modum.
 Unde Ac. f. vi. b̄ q̄ cū iurū: er
 tur eū oēs qui sedebāt in consi
 lio viderunt faciem eius tanq̄
 splendentem: hoc p̄te fulgore
 apparuit ipoz iudeoz maior
 malitia q̄ repressi non fuerūt
 ita. Signo mirabili ⁊ malignitate
 sua. Signo autē tum similes mali
 iudices v̄ aduocati: qui cogna
 ta ueritate non propterea deū
 sunt partem aduersam fouere
 p̄i iraq̄ iudei tanq̄ indurati
 in malitia sua uio tam imp̄en
 do splendēte v̄ de merito con

nerit debuerant inde deterioro facti sunt: quod oculis egriso odiosa est lux: quod puris est amabilis: ut dicit Augustinus.

¶ Hoc uidei perforti sunt malitiosum uidei perfortiaryrie. Sese phanum per uia (subterreaneas auricularis oburationis. Vbi aduertentur quod oburatio auris cognue uocat uia (subterreanea: quod sicut ambulantes per uia (subterreaneas non audiunt nec audiuntur ab his qui sunt desuper terram. Ita et illi quod oburat aureas suas alios non audiunt: eo quod sonus non potest in eis penetrare otiana et arterias sensus auditus. Per hac itaque uia psecuti sunt ipsi iudei beatorum stephanus. Nepe cum esset plenus spiritu sancto et intendens in celum dixisset. Ecce uideo celos apertos et lesum stantem a dextris uirtutis dei. Illi male dicitur rebalsi contumertur aureas suas: ne eos audirent que blasphemum reparabat potissime in hoc quod dicebat: lesum stare a dextris dei patris tanquam ille equalis: quem tamen minorum credebant et parum creaturam. Sed uirtus bene ponderarent duplices in christo naturam: de qua duplicitate loquitur Athanasius in Symbolo dicens: Equalis patri secundum diuinitatem minor: patre secundum humanitatem. Circa hunc autem textum possunt moueri aliquae questiones. Prima talis est. Quis dignus seu capax esset uidere celos apertos et illic introire. Responso. Ille qui plenus est spiritu sancto et hoc notatur cum premitur. Stephanus plenus spiritu sancto. sicut et gratia spiritu sancti. Deinde

de sequit. Uldis gloriis dei. et. Sed dices. Ergo pauci saluati sunt: quod pauci habent plenitudinem spiritus sancti et gratie. Responso. Et reuerteris uerum est quod pauci saluati uantur: quia ut habetur dicitur. Vbi. Terra est uia que ducit ad uitam: et pauci amulant per eam. Terra autem et spatioiosa: que ducit ad perditionem. et. Multissimi uero quorocot saluati sunt habent quoadmodum plenitudinem gratie ipsi sancti: saltem plenitudinem sufficientem: si non abundantem: ut qualis habuerit apostolus similiter et stephanus: qui forte non fuit minoris meriti: nec similiter excellente: quia et habuit uirgo maria. Nec demum effluens: que fluunt omnia carismata gratiarum et uirtutum. secundum illud Job. I. de plenitudine eius nos omnes accepimus.

¶ Secunda questio est. Quomodo beatus stephanus adhibuit in terris degens potuit uidere gloriam dei. Responso. hoc potuit esse dupliciter. Primum quod est duplex genus uisionis. uidelicet corporalis et spiritualis seu mentalis. Si ergo sit questio de uisione corporali: tunc dicitur beatus stephanus uidisse gloriam dei: ut forte uidit in apertura celorum quandam mirabilem claritatem sicut contingit in chouracione in qua uidetur et apparet diuisio celis suis aperte: huius celum tunc non diuiditur: sed potius aer. Multominus in passione beati stephani potuit miraculose celum diuidi: ita ut uiderent usque ad locum empyreum: ubi est celus beatorum. In cuius rei signum et stabere se sic uidere

lesum stantem a dextris uirtutis dei. Constat autem quod corpus christi singulorum tunc erat in celo. Si uero sit questio de uisione mentali: tunc place potuit uidere gloriam dei: si uidet diuinitatem. Et illud conuenit tenetur. hoc autem factum est rationabiliter uel scilicet tribulatus carnis: scilicet uel subterre: di. glo. Inter. Cuius. Beda: et recitatur in glo. ad. di. quod est concordandi martyris patiens: celi panditur: et ne hoc lapidandi: intera tridetur deus homo crucifixus apper in gloria. Item ides Beda. Quidam electi: ad huc in hac uita uiderent mundato oculo cordis uiderent meruerunt glorias dei: uel hic stephanus: et paulus ad tertius celum raptus. fuerunt et alii: quod est spiritualissima dei gratia derunt gloriam dei: ad huc in carne mortali degentes: ut Jacob: quod dicit Gen. xxxi. Uldis dnm facie ad facie et salua facta est aia mea. Itē Moyse: quod dicit Numeri. xii. quod palam non per enginam uidebat deum. Item Job: qui. xi. cap. dicebat ad dominum. Audiuo auris audiui te: nunc autem oculis meis uider te. Itē Iaias: quod. vi. c. dicit. Uldis dnm fide uentes: sup. uide: et excelsum et eleuatum: et plena erat omnis terra maiestatem eius. et. Aliquit tamen uolunt quod ille uisionis in ueteri testamento habebat per angelum bonum in persona dnm. Et Tertius questio est. Quare beatus stephanus uide potuit lesum stantem a dextris uirtutis dei: quod sedentem. Responso. hoc potest significare quod paratus erat illi auxilium ferre. Cuius fiat pator et auxilium

ferre indigent. unde di. glo. inter. quod stare pugnatis uel ad uincantur est. Per hoc autem designatur quod ipse christus patus est auxilium ferre cultibus in tribulatione constituto: dnm ad ipsum deuote et fudicialiter recurrat. Ipse enim est qui dicit de quo loquitur tribulatio. Cum ipso sum in tribulatione: eripiam eum. et. Propeterea dicebat paulus de be. et. Aspicientes in auctore re fidei et columbarum: et lesum. Dicit ergo tribulatio: ad dnm lapidandi: intera tridetur deus homo crucifixus apper in gloria. Item ides Beda. Quidam electi: ad huc in hac uita uiderent mundato oculo cordis uiderent meruerunt glorias dei: uel hic stephanus: et paulus ad tertius celum raptus. fuerunt et alii: quod est spiritualissima dei gratia derunt gloriam dei: ad huc in carne mortali degentes: ut Jacob: quod dicit Gen. xxxi. Uldis dnm facie ad facie et salua facta est aia mea. Itē Moyse: quod dicit Numeri. xii. quod palam non per enginam uidebat deum. Item Job: qui. xi. cap. dicebat ad dominum. Audiuo auris audiui te: nunc autem oculis meis uider te. Itē Iaias: quod. vi. c. dicit. Uldis dnm fide uentes: sup. uide: et excelsum et eleuatum: et plena erat omnis terra maiestatem eius. et. Aliquit tamen uolunt quod ille uisionis in ueteri testamento habebat per angelum bonum in persona dnm. Et Tertius questio est. Quare beatus stephanus uide potuit lesum stantem a dextris uirtutis dei: quod sedentem. Responso. hoc potest significare quod paratus erat illi auxilium ferre. Cuius fiat pator et auxilium

uas ferit pauperem nullus uolet aduocare. p. pauperem aut ei patrociniū aut cōsiliū ferre. Propter qđ talis paup. merito dicere potest illud. p. al. Sisti mihi. qm̄ simul contristatur & non sinit. Et huius rationem assignat Iohannis p. uer. citat. n. q. u. paup. paup. dicit non hz qđ offerat in iudicio non solum audiri cōmittitur sed etiam cōtrouersitatē oppunitur: cito violatur auro iusticia: nullus reus pertinet scilicet culpā: quam redimere nummis existimat. Decille. Sunt ergo moderni homines salte p. maiori parte deteriores porcio qui accurrunt auxilium datur ei que ex angustia clamare audiunt. Ma iudicet et in misericordes hoies nō solum auxiliū denegant oppressis: uerū etiam morte canum si aliquid audiunt tribularum accurrunt ut ipsum magis mordeant et plagas plagas super inducant. hoc patet de usurariis: quos auditū morte debito rursus accurrunt dilapidatur et rapunt om̄i iustitiaz eius: siliū eius cōfundendo. Me q. b. uale merito dicere potest illud. p. al. Super uolentem uiliterum meorum addiderunt. ¶ Quarto die percussit sunt cruciades et innumerum Iudeorum Stephanum per uiam regiam salutaris imitationis. C. huius enim qui egyptia: ueritas eruita: emp. incesit per uiam regiam nō declinando a dextris nec a sinistris. per hanc itaq. uiam uoluit iuxta christus uenisse ferum suū & militem stephanum eius sequi: itaq. uideret et

dicere illud. Ioh. xxi. Veni sequere me. Ubi aduertendū qđ ipse Stephanus in campo certaminis confitens secutus est res. Et suū christus multipliciter p. mo quidem: qđ uerisq. falso accusatus. Secum do. qđ uerisq. extra potam passus. Tertio: qđ uerisq. inuidat. Quarto: qđ uerisq. inuide condēnatus. Quinto: qđ uerisq. charitatis & dilectio ad inimicos replet. Christus enim dicit. pater dimitte eis. Et Stephanus Dominus ne stamas illis hoc peccatum. Quod autem subdit. Qđ nesciunt quid faciunt: non est de textu: nec in libris corectis inuenitur scđ de L. yza. Rogabat ergo: ut lapidantium peccati nō esset insolubile: nec irremissibile: sed tandē remitteret eis. ut di. glo. Inter h. uis. autem remissionis causam als legat cum subdit: quia nesciūt quid faciunt. Ut est dicit glossa ordi. multi eorū occidēdo stephanū effundebant se leges implere qđ blasphemū eum credebant. Et hoc est quod xps p. dixerat. Ioh. xvi. Veniet hora ut ofus qui interficir uos: ardetretur se obsequium prestare deo. Et nota qđ eius Stephanus orauit pro inimico postea genua humiliter ad terram: non sicut cum orauit qđ se: qđ secutus p. se genua nō fecit. ut di. Inter. Item qđ illi magis egebat diet mia qđ ipse. et hoc est quod dicit in glo. ordi. et est Seda qđ loquitur di. pro te stans orauit pro inimico genua flexit quous maior iniquitas manus supplicatōi remediū postulabat. Nec quidem ipse Stephanus fruo

stra p. inimico orauit qđ Pauli conuersionem pro parte impetrauit: p. uer. restatur Aug. in l. sermo. huius dicitur di. De nigris noueris. Item ualuerit oratio sancti Martyris reuertit nobiscū ad illum adulescentē qđ om̄i uelimenta seruabat: et tanq. manibus omnium lapidabat: cui dicit illi Saulē saule qđ me psequis: Ob hoc quidem debui p. d. te: Et Stephanus meus orauit p. te. Nam si martyr Stephanus non sic orasset: ecclesia paulū nō habuisset sed id de terra ereret: est Paulus: qm̄ terra inclinatus exauditus est Stephanus. Decille. Et quo patet qđ p. d. est innotu p. uari precibus sanctioris. ¶ Moraliter exemplo Stephanus: instrumit diligere inimicos. Unde Aug. sermo. h. huius dicit sic. Cum lapidaretur Stephanus non solum non exprobrabat de persecutoribus re portare uindictā: sed eis p. uo a deo postulabat ueniam. Deminuat eis dixit dñm. Vbi uindictam et ego retribuā. Et iterum. Ne dixeris: uisceribus inimico meis: sed specta d. m. uer. v. tibi auxiliū sit. Pro uer. v. Expectare ergo non lubet nō deus: ut in die futuris retribuā tuis scđ sancta martyribus uindictam. Tu autem o xpiane quere uindictam de aduersario tuo: qđ tibi forsitan iniuriā fecit: istius: furis festina uindictam attende xps me dicitis egritudine tue. Attēde: redemptorē anime tue: qđ propter te pendit in ligno: nō dō est uindictam: et tuus uindictari: necio: qm̄ et salē magi

strum imitari: Ideo enim p. al. uoluit: ut tibi panē dē demonstretur exēplū. Audi eū p. cātē et dicatē. p. ignosce eis: i quia nesciūt qđ faciūt. Sed diceamus hi. Et si hoc potuit xps: non est ergo. Ego ei hō sum. Ille de er homo. Sz ardeō et tu de stephanus hō cōsiliū tuū. Nonne ipse hō erat: sicut et tu de massa p. cti creatus: sicut et tu de pio cior de emptus: et tu de dyaconus erat: Luangela stephanus: que legis uel audis et tu. Bui inuenit scriptum. Diligite inimicos uestros. Nam diligendo inimicum tuus facis deū amicum tuū. Sz cōtra omnia et talia dicit tu quis es qđ nō diligis: Nā dō dicit. Qđ dñm ut mortali inimico meo. De me: si dō ap. b. p. merito dicit inimicum meum. Sed sic orando facis estis am deo mali. Ille male agendo i tu male orando. Aduerte o peccator qđ iudex p. se ipm̄ reū non occidit: sed lubet et rector occidit. Tu ergo cum otas dñm: ut occidat inimicū tuum: te facis iudicē: et deus confitit tōto reū. Sed tibi respondet de. Nō ero p. tuus: nō ero p. tuus: totos: sed libera totos: quia nolo mortem peccatoris: sed ut conuertatur et uiuat. Si enim inimicos meos: moti uellem sicut et tu iam ex nunc te occideres: quia querendo uisiones de inimico tuo inimicum meum faceris. Item nonne me blasphemus sit: nonne me in suis malis operibus frequentiter irritasti: nonne me nonne de terra de letē uoluiti: Nonne me in preceptis meis uel in sermo contēpisti: et Quid ergo male oran

contractum matrimonium in-
gressi sunt religionem: heremi-
cam vitam ducentes. Tres er-
tra de coëritione conjugatio-
ca. Ptererea et ceterum. Itē
extra de ipsalib. c. c. omnia.
Idem si: et sic ipi ad questio-
nem. Potes enim dici ad au-
ctioritate magistri fenerariū
q̄ dicra diffinio intelligitur
de matrimonio consummato.
¶ Secūdo dubius est. Utrū xps
aliquam iniuriam intulerit ip̄o
se Johannis auferendo ab ea
tam benignū et gratiosum ip̄o
sum. Respondetur q̄ non. Tuz
quia omnia dederat ei pater i
manus. vnde et Marti. xviii
dicebat. Sic est mihi ois pos-
testas in celo et in terra. Tum
q̄ illa quęcumq̄ fuerit ponat
cū a liouio cōtrahere post cel-
batum Johannis. Qui enī re-
ligione p̄strictur mouit mūdo
et ciuilit. Nulla autē reli-
gio tam perfecta fuit sicut reli-
gio apostolorum a xpo instituta
et i qua ip̄es p̄fuit: quā
p̄fessus est Johānes qm̄ a xpo
vocat̄ est. ideo. c. c. ¶ Tertius
dubius est. Quis illa itam il-
lum q̄ b̄tis Johānes duxerit
ip̄siam de p̄. sicut i similia fue-
rit ip̄o corpore i mente. Qui
em̄ bere cōtrahit cōsentit in co-
pulam carnalē: qui quidē con-
sentus non fiat cū ip̄sio vir-
ginitate perpetuo cōseruāde
Ad hoc respondetur p̄babiliter
et pie q̄ sicut beata virgo vere
sponsa sui nec est virginitate
passa est dērrerit. Ita et Jo-
hānes nubedo cōmēdauit deo
suā virginatē in stat̄ ipsius
beatisimę virginis. In cuius rei
testimoniu xps eū cōmēdauit

ip̄si virgini. Ut em̄ b̄. Eccl. xij
Omne aial diligit sibi simile:
et volatilia ad similia sibi con-
ueniunt: et omnis caro ad sibi
similem coniungetur: et ois ho-
mo sibi simili associabitur. Cō-
muni ergo se uinofimo fuit
vtriusq̄ virginis in matrimo-
nio cōsentus. Adn quidem in
copula carnalē: sed i cōiugalē.
¶ Secundum candelabrū per
quod lucebat ante deū ipse Jo-
hannes fuit sincera charitas.
Quod aut candelabum figuras-
tum fuit. Eze. xxxv. Ubi dicitur
q̄ Beleeel artifex petiūssim-
us fecit candelabum ductile
de auro purissimo reponens
dum ante tabernaculū domini.
Ubi per candelabum aureum
significatur charitas qua sicut
aurum p̄cellit cetera metala
in a valore: ita et charitas ces-
teras virtutes in perfectione.
Unde i. Corin. xij. dicit Paulus
q̄ maior horū est charitas.
Bene autem dicitur ip̄sa chari-
tas candelabum ductile: quia
per ipsam per ductus est dei fil-
ius ad nos: et nos ad ipm̄ per
eādem perducemur. Unde ip̄s
de sancto victore de ip̄a chari-
tate loquens dicit sic. Nescio
si quid minus in laude tua dice-
re possim q̄ vt deum de celo
traher̄ eōet hominem de terra
ad celus et lucas. Magna cer-
te virtus tua vt per te ad hoc
vix hūmiliaretur deus: a vix
ad hoc exaltaretur homo. hec
ille. Itud itaq̄ candelabum lus-
cens charitatis portauit bea-
tus Johānes euangelista tā
cotam dē q̄ cotam hominū.
¶ Pmo quidē cotam deo et xp̄i
Jesu: quem totis corde diliges

bat et alios ad ipsum diligen-
dum inducēbat dicens. Dilige-
mus deum: qm̄ ipse prior ducit
nos. i. Joh. xij. Unde inter
ceteros euangelistas et aposto-
los qui scriperūt plura de cha-
ritate dei a p̄torum scripsit ad
vniuersam xp̄ianidelum. Cū ergo
ex abundantia cordis vs lo-
quatur restat q̄ plura ceteris in
charitate abundantē dicit. Quam
etiam charitatem ad magistrū
suum xp̄i signo exteriori mani-
festauit. Tum p̄mo ob amorē
ipsius omnia relinquendū: scilz
patrem et rheria: quozum arte
vixit vnebat. Tuz propter eū
morem libētē sufferre se affe-
rendo cum xpo eum interrogā-
tina cum fratre suo iacobe si
nam parati essent bibere calicem
mortis pro eo. Respondit
cum dicto fratre. Possimus.
Mart. x. Signum est autem
maxime dilectionis cū quis pa-
ratus est mori pro dilecto. Cū
terno xpm̄ vix ad pedem crucis
insequendo. Signum autem
magne dilectionis est cus quis
tenet comarum dilecto in ad-
uersis sicut i in prosperis: quia
vt habet p̄ouer. xvj. Omni re-
pote diligit qui amicit̄ est a fra-
ter in angustiis cōprobatur. vt
Seneca in quadam epistola.
Doc̄ inquit habet bonū diuersi-
tatis q̄ amicis probat. Ecce i
modo multiplici signo ostendit
Johānes suam charitatem ad
christum. propter quod etiam
recepto fuit et ip̄o christo in-
ter ceteros magis dilect̄. Dicit
enim d̄s p̄ouerbiōz. vij.
Ego diligentes me diligo. Itē
to. xij. Qui diligit me diligit
a patre meo: et ego diligam il-

lum: et manifestabo ei meipsum
Intra autē ad dilect̄ xp̄o Joā-
nem q̄ in sacro euangelio non
Joānes qui interpretatur in q̄
est gratia: sed discipulus quē
diligebat iesus vocatur: vt pa-
ter ex nullis verbis. vnde Joā-
nē. dicitur q̄ in cena erat recū
deus in sinu Jesu vsus et dicit
p̄lo quē diligebat Jesus. Itē
ioan. xij. dicitur q̄ in hora pas-
sionis cui vixisset iesus martē
et discipulum quē diligebat c.
Tertio Joā. xx. legitur q̄ venit
Martha magdalēna ad symo-
nem petrum et ad alium disci-
pulum quem diligebat iesus.
Iohannis autem. xxi. Dicit ille disci-
pulus quem diligebat iesus pe-
tro Dominus est. Item in eo-
dem ca. dicitur q̄ conuersus pe-
trus vidit illum discipulum quē
diligebat iesus sequentem rē.
Unde Seda in omel. dicit sic.
Diligebat iesus pete ceteris fa-
miliaris vniū quem specialis
dilectionis fecerat dignum. Et
ibi loq̄ de iohāne. Ecce quō xps
ioannem diligenter eū dilexit.
¶ Similiter ip̄e iohannes potat
candelabum iusque dilectio-
nis coram p̄sio horans quos
q̄ ad multam charitatem vi-
tute dicens. i. ioan. iij. Cuius
sunt diligantius inuice: quoniam
charitas ex deo est: i omnia q̄
diligite supple potiorum ex deo
natus est. Itē post pauca. Cū
fissimū dē dilexit nos: et nos
debemus alterum diligere.
¶ Doc̄ inquit mandatum habes
ma a deo vt qui diligit deum
diligat a fratrem suum. Item
in precedenti capitulo cuiusq̄

canonice mirabiliter loquitur contra eos qui gerunt odium contra proximorum suos: vt patet in sequenti rextum. Exemplo ergo huius deo dilecti apostoli debemus deum super omnia diligere: et proximorum quosq; sicut nosmetipsos: vt nobis precipit a christo **Matth. xxij.**

Certum candelabrum per quod lucebat ipse Johannes in conspectu dñi fuit doctrine profunditas. Est enim sacra doctrina tanq; lucerna lucens sup candelabrum. i. super fundamentum fidei: vt luceat omnib; qui in domo sunt. i. in ecclesia catholica. Nā iudeis hereticis / & paganiis abscondita est hec lucerna: quia extra hanc domū sunt. De hac etiam lucerna loquitur Psalmista dicens. Lucerna pedib; meis verbum tuū: lumen seminis meus. Sacra nāq; doctrina scriptura est lucerna in cernis per intellectus illuminati onem / & ardens per affectū inflammationem qui sūt quasi duo pedes aī. Bene ergo dicit Lucas pedes meis verbum tuū. Qualiter autē baptisū euangelista Johannes per suam doctrinam totam illuminat ecclesiam non est qui nesciat. Scripsit uerūq; **Matth. 23** & **Matth. 24** euāgelista: sed nihil ultra saltem non legitur sicut neq; reperitur. Scripsit et Lucas pater euāgelium suum actus apostolorum: sed hoc totum est. Johannes uero plus ceteris ecclesiam illuminauerunt in euāgelio: tum in epistolis: tum in Apocalypsi quam angelo reuelante dicitur: cuius profunditatem nemo potest eam penetrare

ui: seu vt uerius loquntur plene intellegit: quauis dicit hieronymus in epistola ad paulinum. Apocalypsis Johannis tot habet sacramenta quot uerba. **Parum dicit: pro merito uoluntatis laus omnis inferie: est. In uerbis singularibus multiplices latent intelligente. Dec ille. fuit ergo Johannes euāgelista in euāgelio: apostolus in epistolis: et propheta in apocalypsi: quia ut dicit Hilbertus picauiē. in patetate super apocalypsim. Apocalypsis grece reuelatio latine dicitur: quia in ea continentur que deus reuelauit Johanni: Johannes ecclesie / quanta scilicet ecclesia passa sit tēpore primitiuo: et unuc patiatur: atq; in nouissimis temporibus antipastura sit quādo tanta erit tribulatio: ut si fieri potest etiam moueantur electi. Et post pauca. **Inquit liber inter reliq; scripturas noui testamēti pater phene nomen ceteris que aliq; excellentior est propheta. Et cū hinc unum restamētum prestat uerū euāgelium legitur: ita et hec propheta propheta ueteris restamētum: quia de christo et ecclesia magna ex parte sua adimpleta sacramenta denunciat. **Dec ibi. Ecce quomodo Johannes fuit propheta in sua Apocalypsi: cuius et si ceteris post futuris hominibus sensus est itegro minime paruertit: eidem tñ Johanni patuit alias quomodo ppheta censendus est. De ratione enim ueri prophetę est q; intelligat obscura / & aliis prenunciat. **Ob eam rem Cayphas qui dixit de christo **Johā. xi. Expedit vt unus ho-**********

mo moriatur pro populo. plenus ppheta non fuit: quia sensum que pretendebat spū sanctus illuminator prophetarum ignorauit: prophetas itaq; prulit sed nō propterea ppheta fuit. Nam xps q; per uolūta mente dicit spū sanctus sic ordinauit vt ad aliq; sensum essent pgrus. Et quo q; iohēs uerus ppheta fuit in p̄dicto libro: ergo q; dicit de illuminatiōe facti die iudicialitē de gaudijs paradisi et supplicijs inferni omni temo ta dubitatione credenda sunt & expectanda etiā si nulli ab eo talia p̄dixisset. **In nulli rei testimonium. ipse dicit Apoc. i. Beatus qui legit et qui audit uerba prophete hui; et seruas ea que in ea scripta sunt.**

Quartum candelabrum per quod lucebat ipse Johān. in cōspectu domini: et in facie totius ecclesie sic euāgelizandi sublimitas. Elegit nempe xps quatuor euāgelistas uelut quatuor notarios publicos q; eius facta et dicta scripto cōmēdarent ad perpetuum fidelitū ueritate inter quos p̄fuit beatus Johannes: in cuius rei signum figuratur per aquilam que habet in uolatu sublimitatem. **Legitur enī Ezechie. i. q; ipse Ezechiel uidit quatuor animalia: duo quidem a dextris quorum unum habebat faciem hominis alterum faciem leonis. tertius erat a sinistris habebat faciem uolantis: quartū uero desuper erat habebat faciem aquile. Quod exponens Grego. omē. i. i. i. super Ezechielem dicit q; per primū animal intelligitur **Matth. 24** q; ab humana xp̄i generatione**

cepit suum euāgelium. per secundum intelligitur **Matth. 24** qui inchoauit suum euāgelium per clamorem chrysi in deserto. Per tertium intelligitur Lucas qui inchoauit suus euāgelium a sacrificio chrysi. Per quartum uero intelligitur Johannes qui a uulgus uerbi incepit in euāgelium dicens. **In principio erat uerbum: que per hoc q; in principio uerbum uidit est in seuetipsum transit. Si enim non transiisset uerbum in principio non uidisset hec **Grego. 24**. **Dec igitur Aquila gradus ram alis uoluit et clamauit q; vt dicit August. i. i. i. in omni set totus mundus eum non intellexisset. Ceteri nempe euāgeliste per animalia terrena figurantur: quia que Christus gessit in terra narrat. Sed iste a superioribus diuinit euāgelium suum inchoauit dicens. **In principio erat uerbum et uerbum erat. & c. Ideo merito p aquilas designatur. Quia sicut aquila reuerberat oculis intuetur solem in suo splendore: ita Johannes omnes celos / sanctos dicens conspexit chrysi in uolatu eternitatis: que per solem designatur. Unde August. super **Johān. 1** transcendit iohāne omnia cunctamina terrarū: omnes campos: omnes latitudines / & cetera: et omnes chotos atq; legiones angulorum: nisi enim transiret omnia ista que creata sunt non ueniret ad deū / quę omnia facta sunt. **Itē Origenes in omnia sup. illo uerbo. **In principio erat uerbum dicit. **Ob beate pauli raptus es vt in ipse asseris uis ad terris celus: sed************

non est raptus ultra omne celum
 Raptus es in paradysum: sed
 non est raptus ultra omnem pa-
 radysum. Iohannes vero omne
 celum auditum omnem para-
 dysum. i. omnem humanam ange-
 licamq; transgreditur naturam.
 In tertio loco vna electio et
 magister genitum auditu ver-
 ba ineffabilia que non licet ho-
 mini loqui. Iohannes autem in
 time veritatis inspecto ultra
 omne celum in paradysum para-
 dysozum in causa omnium audit
 vnum verbum per quod facta
 sunt omnia: et licet ei illud
 verbum dicere omnibusq; pre-
 dicare etrum hominib; predi-
 cari potest. Non ergo Iohannes
 sermo erat homo sed plusq; homo
 quando et te ipsum et omnia q;
 sunt superauit scilicet penetrat
 ad personarum trinitatem cum
 vniuersare essentie. hoc ille. Item
 Petrus damianus in sermone
 de beato Iohanne loquitur di-
 cens. Non immerito ille qui car-
 nis sibi impuritate illecebras
 celestium epularum desitio frui-
 tur et illic acie mentis attingit
 quo non propheta non patriar-
 cha: non deniq; quisq; ad ipsius
 mundi primordio cognoscitur
 in carne possus aspirasse. hoc
 ille. Ecce euangelizandi usq;
 sublimitas per quam iohannes
 lucet in conspectu domini.
 ¶ Quintum candelabum per
 quod ipse Iohannes lucebat co-
 ram domino fuit heresim con-
 futabilitas. Oporet inq; Pau-
 lus. i. Corinth. xi. hereses esse
 vt et qui probati sunt manifesti
 fiant in vobis. Super quo dicit
 glo. inter. q. apostolus no vult
 hereses esse: sed sicut et predicti

futuras. Unde ad propositum
 loquitur saluator dicit. xvij
 dices. Necesse est vt veniat scd
 dalis. Gerudum ve homini illi
 per que scandalu venit. Quod
 si queras cur necesse est heresi-
 les esse. Ad hoc duplex solet da-
 re responso. p. magis qd vt p hoc
 magis ac magis elucida fides
 veritas. Mas auditis argutis
 et impudens nomibus heretico-
 rum fideles exercitantur ad
 scrutandum plenus illa que
 sunt ad fides defensionem: ad
 que r. dum talia a deo per des-
 uotam orationem: v. scilicet de-
 gnetur semper conseruare a il-
 luminare ecclesiam suam fans-
 ctam. Secunda responsio est: q;
 per hereticorum persecuciones
 examinantur: et probantur si
 deles licet aurum in fornace.
 Et hoc est quod subdit Pau-
 lus vbi supra: vt qui probati snt
 manifesti fiant. Unde August.
 r. recitatur. xxij. q. ij. Ideo di-
 cit q; ideo diuina p. uidentia
 multos diuersi erroris heretici
 eos esse permittit vt cum inter-
 rogant nos ea que nec sumus: sic
 officinamus pigrum et diuis
 nas cupiam; scripturas. Sunt
 autem multa heresim genera
 de quibus habes vbi supra ca.
 Quidam heretici: quarum mul-
 tas p. uidentia Iohannes con-
 futauit eas in suo sancto euang-
 elio. quod incipit. In principio
 etc. Iohannes enim heresiarcpa
 magna dogmatizauit xpm ha-
 buisse principiu. Sed hunc erro-
 re p. uidentia Ioh. iam longe an con-
 futauerat qd dixerat. In princ-
 pio. i. in eternitate erat vbi. i.
 de filius. Ite iabellus dicebat
 in diuini nullam esse distincio-

nem psonaru. Sed hunc erro-
 rem confutauit Ioh. cu dicit.
 Et verbu erat apud deum. Item
 arrus dicebat filium in diuini
 mnotem patre. Sed cum con-
 futauit iohanes dices. Et deo
 erat verbu. Ite manichus de-
 reliar. ha manichus dicebat
 dius esse punctia p. uentus: scilz
 deus et diabolu. Item quidam
 rerum inuisibilib. Ite iabellus ve-
 ro r. vbi vultu et sensibilibum.
 Sed hunc errorem p. uidentia i-
 ohanes ipm confutauit cu dicit
 Quia per ipm scz vbi diuinam
 facta sunt. Item Valentinianus
 seductor pessim; assererat xpi
 sum non habuisse corpus ve-
 rum humanu passibile a mo-
 rta: sed articulice corpus de celo
 et per v. x. virginis quasi per
 fistula transiit. Sed hunc erro-
 rem longe ante confutauerat
 beatus iohannes cum dicit. Ver-
 bum caro factum est. Quid enim
 aliud est dicere. Verbum esse
 carnem factum: nisi veram car-
 nem humanam assumpsisse. Ec-
 ce quomodo iohannes hereses
 cum suis inuentibus confuta-
 rit quorum malles exirit. In
 quinta rei lgnu legitur. xxij. q.
 i. Omnis qui recedit q ipse i-
 ohanes et vt narrat eius discipu-
 lus vbi supra: adeo delecta-
 batur hereticos qd cum femel
 balneum intra set gratia se la-
 uand: et vidisset cheritum inde
 exire continuo discessit non
 lotus dicens. fugiam; hinc ne
 a balnee ipsa nos contigant. In
 quibus cheritus veritatis in
 quibus lauatur. pec. vij.
 ¶ Sextum candelabum i quo
 mediante lucebat diuus iohan-
 nes coram domino fuit comi-

ssionis dignitas. Cui enim plus
 committitur pl; honoratur. Ad
 glo plus committum est iohanni
 q; ceteris apostolis: quia cura
 marie Chisti iohannis. fir-
 mili ecce mater tua: ranq; dice-
 ret. Curam illi; habet loco mei
 r. eto et in obsequium. Sed for-
 san dices plus esse committum
 petro q; iohanni. Nam petro
 commissa est vniuersalia eccle-
 sia quibus dicitur ad eum. Pa-
 sce oues meas: p. asce agnos
 meos. Iohan. xxi. Curgo autez
 Maria pars fuit et membrum
 quito dignissimum ipsius eccle-
 sie christi ipone: igitur. hanc
 controuerfiam dissoluit petrus
 damianus in quodam sermone
 ita dicens. Commisit dominus
 petro clauis ecclesie. Delega-
 uit iohanni custodiam Marie.
 Maria mater Chisti ecclesie
 mater christi noium. Dixit do-
 minus petro: tibi dabo clauis
 regni celorum. Quonid a bea-
 ta maria celum non fuit in ca-
 use vero tota diuinitas p. se-
 nitudo permassa. Cetera hoc ergo
 aduerte: q; plus esse ma-
 trem Chisti q; matrem Chisti
 anouim; sicut plus est esse deb
 q; creaturam. Et quo patet q;
 plus est committum iohanni q;
 petro. Insuper notandus est co-
 mmissionis modus. Non enim di-
 cit Chistus marri tue de iohan.
 Ecce nepos tuus: nec discipulus
 Ecce auculus tua sed ecce filius
 tuus. Et ecce mater tua vt sic su-
 gereur ranq; mater et filius
 q; factum est. Nam et illa bo-
 ra accepit ea discipulus in sua
 filius matrem. Et quo sequitur
 q; iohannes est quodammodo
 frater Chisti. Unde idem petrus

gilia. Rñho. Istud cognoscere poterimus committēdo nos dño deo ⁊ ipz rogādo vt nō pmittat nos decipi. Si em hoc fecerimꝫ pfecto victio docebit nos de obibus: vt habet. i. Job. 4. Si autē er dei reuelatione subvertimur: forte i penā sinet nos dñs in postēro decipi ⁊ falli.

¶ Secō fecit dñs. Cur angelꝫ dñi portus appuit Ioseph in sōnis q̄ s̄m marie. Rñho. Istō factū est multiplici rōne. P̄io q̄dē vt se discat vtotes deseruēris suis. Nā ⁊ si virgo maria in gratiis eēt multo p̄stāta atq̄ dignior ioseph: tñ rōe seruātes? erat. vñ ⁊. i. p̄f. iij. S̄q̄ mulieres dñt eē subdure ris suis. In viris em magis vigeat cōiter rō q̄ in mulieribus: p̄pter atq̄ ad eos p̄ter regimē ⁊ admittit nō dominus. Sc̄do vt ipe ioseph scurior esset de vñ vōlente. Si et talis appino facta fuisset marie ⁊ hoc idem imātafē viro suo ipe forsan dubitasset de p̄tate r̄tis app̄tōis di. Illud poenitē h̄bū. S̄nia ne cura. Voluit itaq̄ dñs angelū appere ioseph in sōnis vt nō loquēret in eo dubitādū locū. vbi est alr factū Ioseph: ipe id obue debuisset credere vxori suē: q̄ talis ac tāta erat: vt decipi aut illud nō posset. Seco? aut de illo ius mulierū? inter q̄a multe di cūte visiones videre: aliq̄ bonas: aliq̄ vō malas. Sed p̄fecto p̄teritis sola fantasīa in eis laborat q̄ labilior ⁊ debilior est in eis q̄ in viris. Nā adeo q̄nq̄ illud in ip̄sis vt fantasīas p̄torebꝫ habet: sicut p̄t̄z p̄ illud. c. epl. xxvi. q. v. vñ d̄q̄ q̄dā celestate mulieres retro post thpa

nā conuerse demonum illusionibus ⁊ fantasīarū? sed uideat dñs ⁊ p̄ntent q̄ Diana dea paganoꝝ nocturnis hostis: vt cū herodiade: vt cū innumerā multitudine mulier: eq̄tate se per quādā bestias: ⁊ mltas in rarū spacia inrepsēte noctis h̄lētō gerāre eiusq̄ illusionibꝫ obedire velut dñs: et certis nō cibus ad eiꝫ feruitū euocari. Dec aut oīa falsa sūt: vt ibi subditur. Sed sarpanas q̄ transis gurat se in angelum lucis: cum mēre vnuclususq̄ m̄teris cesperit: ⁊ hanc per inhdelitatem, sibi subugauerit: illico transformat se in spēs diuersarum p̄sonarū atq̄ similitudines: ⁊ mltas: quō captiuat⁹ tenet in somnīs deludēs: modo leua modo tristitia: nō cognitas: mō iconitas p̄stas onēdo p̄ queq̄ deua dēduat: et cū solꝫ ip̄sa hoc patitur inhdelibus hō nō in aīo led in corpore euenire opinat. Dec ibi. Aduertat tñ diligēs lector q̄ dicit̄ hoc cretens nō negat q̄n demō possit aliquando sceleras ⁊ sup̄sticias localiter mouere et in vñ congressare p̄to eplendias infinitis abominatōnibus: ⁊ spurcissis sicut plenis tractatur in illo libello qui intitulatur Malle* m̄leficarꝫ que doctē et p̄sundē edidit q̄dam inquisitor ordinis fratrum predicatorꝫ. Tercio dico q̄ p̄dicta apparitio angelica p̄ntē describitur facta fuisse Ioseph q̄ intemerate xp̄i matri: ne de notetur nouitas ⁊ raritas agelece apparitionis ad ipsam h̄b̄nē: cū familiariter et clara uice frequēter appebant sc̄i dei angeli. L. n. i. Nāq̄ vt dic. 203f

Nicolaus de Lyra post Dominum Albertum super illo verbo: Turbata est Maria in sermone eius saluiter angeli. Beata maria solita erat videre angelos et ideo de apparitione angeli non fuit admirata turbata: quia de saluratione insolita: quia nihil mirabilius est vere humili q̄ sua exaltatio.

¶ Tertium secretus est. Quia angelus precipit Ioseph vt peregrer in Egyptum cū puero Iesu: et maria matre eius. Ad hoc p̄t̄ assignari triplicis ratio. Prima est litteralis que tangitur in euangelio hodiernō cum dicitur. Futurum ē em inquit angelus vt herodes q̄r̄at puerum ad perdendū eūz. Pater ergo q̄ fraudes et insidie hominū non latent deum: quē habetur. i. Reg. xvi. Deo inuenit cor. Et in psal. Dominus scit cogitationes hominū quomānyne sunt. Et preferat ille vane dicuntur qui sunt aduersus dominum: quia nullū potest ei aduerfari. Sed nunquid stare poterat puer i bethleem absq̄ periculo herodis: Tercio hoc poterat. Sed vt di. 203o. voluit ipse paruulus ostendere se esse verum hominem. Si enis fe occultas: vel virtute diuina se inuisibiles fecisset: aliqui dubitassent de veritate huius hominis. Propterea Augustinus super Iob dicit sic. poterat christus non occidison lecti si voluisset fugit nō timere ergo dispensatione. Oportebat ergo eum p̄t̄is predicare ⁊ miracula facere atq̄ fide publicare. Juxta illud 2f. Spi

ritus domini super me: euāgelizare pauperibus misit me. Si enim in tam tenere etate motuus fuisset quis credit⁹? fuit puerum tam paruulum: nō loquentem nō miracula operantem fuisse verum deum et homines. Non fugit ergo mot⁹ que qui moti pro nobis venerat vt di. glo. otidi. Nec insidias ex p̄nti quiverat aperire veritatis diaboli. Secunda ratio huius fugis est moralis. Fugit nempe saluator tyramidē herodis vt per hoc nos doceret fugere tempore et loco aduerfarios nonnes dando locū ire. Sic ei homines nos docuit Mat̄ thei. x. di. Si vos persecuti fuit in tyra. Diuinitas fugite i alē saluiter ad tempus de clamando vt alijs possitis p̄desse: vt di. glo. in ier. vnde poeta dū furor in cursu est currētē cede furorē. Nam vt dicitur p̄t̄oerb. xx. Honor est homini qui separrat se a contēntionibus: oēs autē stulti miscētur contemtilis. De hac autem laudabili fuga misit exemplū habemus i sacra scriptura. Fugit nempe Jacob frāt̄r suum. Iāu benefis xviii. Item fugit a facie labā. Iudith. xxi. Item Dauid fugit a facie Saul. i. Reg. x. Itē Absolon occiso fratre suo amō fugit a facie patris sui Dauid ii. Reg. xxi. Item helias fugit a facie regis. i. Reg. xix. Fugit ergo debemꝫ p̄pter duo. Primo autem vt percamꝫ hōstino autem vt percamꝫ hōstino: nūta forte magis peccat⁹ et fortuā infortuna rētur nobis p̄sentibus. Sc̄do verop̄t̄is p̄sentibus q̄bus

adhuc viles sumus. Propter
 primum fugit chusius a facie
 iudeorum frequenter. Unde
 Luc. iij. dicitur q̄ cum vidisset
 omnes exiit in synagoga re-
 pleto ira mirabili aduersus
 eum egreditur et abscondit se ad
 eis. Propter vero scdm fugit
 Paulus de Damasco cum que-
 reretur ad mortem: vt habet
 Actum. ix. Sed forte dices q̄
 se resistendum malis etiā vsq̄
 ad mortem: sicut paruit de san-
 ctis deimartyribus. Ad hoc di-
 citur q̄ is qui alium persequitur
 aut ipsum persequitur ex odio
 personali et pinato et tunc ille
 qui persequitur debet fugere:
 quia nullum bonum natum
 est sequi si permanferit: sed po-
 tius malum vt dictum est. Vel
 ipsum persequitur ex odio vir-
 tutis: vt pote quia fidelis i aut
 quia iustus: et tunc non debet
 fugere: sed vsq̄ ad mortem pro
 iusticia decertare. hoc tamen
 intelligendum est quando pro
 babuliter creditur ex presentia
 sua sequeretur in ultionem ad si-
 dem conuerteris: fecus autē vbi
 non sequeretur nisi fides desin-
 sit: fidelium occisio: et margi-
 ritarium conculcatio. articulo
 rum fidei vilipensio. Nam ita
 talibus casibus intelligitur pie-
 dictum chusii verbum. Si vos
 persecuti fuerint in vna ciuitate:
 transfugite in aliam. Tertia ratio
 predictae fuge chusii est mysti-
 calis: sive allegorialis. Fuga
 namq̄ chusii ex Iudaea i Egi-
 ptyum signat transitum gratie
 dei et cognitionis sui nominis
 ad gentes: sicut inquit ipse chus-
 ius Martij. xvi. dicens ad Ju-

deos. Auferet a vobis regnum
 dei et dabitur genti factici fra-
 ctus eius. Unde et Actus. xij.
 Dixerunt Paulus et Barras-
 bas iudeis. Quibus oportebit
 munus loci verbum dei: sicut
 nunc repulsus illud et iudi-
 ciosus vobis iudicatis vtre eter-
 ne: ecce conuertimur ad gentes
 Et hoc ē quod propheticē sol-
 ferat David sic mōens Tācē
 ferentur montes iudei et apos-
 teli in cor maris iudei in abyssus
 tenebatur populi gentilis et
 infidelis. fugit ergo infans ipse
 in Egiptum propter future re-
 ligionis significationem et pre-
 figuratiōnem. Nā postea chus-
 iana religio in tantum viguit
 ibi: vt ceteris nationibus cōsu-
 sionem induceret: sicut p̄phetas
 fatum fuerat pie. ij. Ad Egi-
 ptum conuertimur. Multi enim
 sancti eundem de portioribus q̄
 post apostolos habet ecclesia
 fuerunt de egipto: vt pote Ba-
 rthomius Paulus Dacharius
 Maria egyptiaca Pellagius:
 huiusmodi. De hac autē egi-
 ptio conuersione longe ante
 prophetarum fuerat. Esa. xlv.
 Percutiet dñs egiptum pla-
 ga et sanabit eam: et reuertetur
 egiptus ad dominū: et placabi-
 tures ei: sanabit eos. vā Chy-
 super Martij. R. ecoradatus est
 dñs quia mala fecit super egi-
 ptum: sed filium suum mittit
 plagas egipti sua sanare me-
 dicina. hec mutatio deperere
 excellit vt populū? qui ante fuit
 persecutor populi primogeni-
 ti postea fieret custos filiorum
 genti. hec illi. C. trea autē bo-
 num ingressum in egiptū val-

denotandū est q̄ vtradrū hi-
 sto. scbo. sic et deivoluntate fa-
 ctum est vt quēdam modū in no-
 te qua egressi sunt filij israel
 ex egipto non fuit omnis in q̄
 non moxeretur primogenium
 tā in hominibus s̄ in iumentis:
 vñ habetur Exo. xij. Ita chus-
 ius egiptum ingrediente non
 fuit templū in egipto in q̄ non
 carneret et cōstringeretur ali-
 quod idolum. Sic enī p̄phetas
 fatum fuerat. Et. xlv. Ecce in-
 gredietur dominus egiptus:
 et commoebatur simulachra
 eius.

¶ Quartum secretum est de
 numero sanctorum innocentes.
 Ad quod dicitur q̄ solū deo co-
 gnitus est talis numerus nec
 ex aliquo passu sacre scripturę
 restitū scri potest. Non quidē
 ex illo verbo Apoca. viij.
 quod adductur et legitur i of-
 ficio huius solemnitate: vbi dicitur
 Audiu numerus signato-
 rum centū quadraginta quat-
 tuor milia &c. Tūc primo ibi
 describitur vniuersus numerus
 secretorū: vt patet inuenit res-
 tum. Tūc scbo. quia ibi ponit-
 ur numerus finitus et deter-
 minatus pro indeterminato et
 incerto. Incerto quidem nobis
 certo autē. Ipsi deo. vñ de Jo.
 xlv. Nunquid est numerus mi-
 litum eius quāsi dicat q̄ nobis
 incognitus est talis numerus.
 Tux tertio: q̄ de qualibet tri-
 bu filiorum israel aliquid cōpre-
 henduntur ibi predicto nume-
 ro: quod patet ex illo scbo. Et
 omni tribu filiorum israel. Ad os
 do factus consistere potest q̄ non

de qualibet tribu filiorum isrl
 aliqui innocentes occisi sunt:
 maxime sim illos qui dicuntur
 remanentur decē tribus ca-
 pteuante inter montes caspio.
 Et præter ea tantus occisi sunt
 parui qui erant in bethle em-
 erit in confimbis: quam et tam
 tantū tribu tribus creditur tunc
 inhabitasse: videlicet tribus
 iuda. Tribus tamen leui q̄ non
 habebat determinatam posse
 filios iudeo cōmixta erat alijs
 tribubus. predictis itaq̄ magis
 merus numerus paruū incertus
 est. fuit tamen in se magnus:
 erit hoc aggrauatur herodis
 iniquitas: et apparet maxima
 istius crudelitas. Nempse que
 habuit instar lupi qui cum eis
 riq̄que it diligenter ouem: si
 ad ouilem ferit non soluz vnā
 sed et omnes ludes iugularet.
 Ita et ipse herodes querens
 christum verum agnum immo-
 landum pro mundi salute i vt
 eius haberet et deuota re possit
 pro motes crudele alios
 innocentes occidit. Unde Chy-
 so. herodes inquit fecit chus-
 iera pessima que si fuerit vul-
 nera naturalis duplicata ira-
 deolus crudelitas emet quāsi
 ceca furor non aspicit iam se
 vulnerantem i sed quod cūq̄
 ante oculos eius occurreret si-
 ne quomodo sine numeris mi-
 litum eius quāsi dicit q̄ nobis
 incognitus est talis numerus
 nam. Sic et illi illius a magis
 iram suā sup parulos diffin-
 debar. Vñ et mira se furorē co-
 girabat. Et ecce magi inuenē
 puerū illū cui regnaturū dice-
 bāt: et aurū accepterāt a patre

salum est enim regnum dei. Quibus ergo ipsa mater ecclesia letetur et gaudeat de eterna felicitate animarum ipsorum sanctoium innocentium sicut de ceteris beatis: aramen non ple ne gaudet: sed quodammodo plorat et lamentatur: nec vult si quis quaq; consolatur: quia non sunt supple ipsi innocentes in celo in corpore sicut in anima. nec ibi illo modo erunt ante iudicium diem. De her ergo pia mater cadauera ipsorum innocentium que aut in cineres redacta sunt: aut sine debito honore et reuerentia adhuc in terris degunt et reposita sunt. Unde Augustinus, sermo. iij. de innocentibus exponens illud 2° Petri cap. v. *Uate sint illis singule strole albe.* Dicit q; per stolas albas debent intelligere mercedem baptismi: penitum maritum: et gaudium patrie celestis. habent ergo sancti ante resurrectionem singulas stolas: quia in sola anima adhuc eteris beatitudinibus perfruuntur. postea autem accepturi sunt binas quando receptis corporibus immutabiles erunt in aeterna et in corpore incorruptibiles: iuxta illud Esai. i. *In terra sua duplicita possidebunt.* Et dicitur eis illis ut requeferent tempus adhuc modicum donec impleatur numerus confessorum: et fratrum suorum. istud autem dicere debuit inspiratio que mentibus eorum desiderantibus diem in dictum immittere virtus patientie: ut scilicet patienter ferant omnia expectantes numerum

illorum qui similiter interficiendi sunt pro Christo: et cum eis postmodum regnaturi. Talem itaq; modo loquitur deus omnipotens sanctis vultu quilibet paterni familiaris qui habens multos filios singulis d; agro reuerentibus et rogantibus vicibus eius tribuas. Respondet. O filij refectio quidem vestra parata est sed exspectate fratres vestros vt cum in vniuerso sit fueritis: omnes in comunis ne comedatis et epulem gaudeteas. Dicitur ergo illis vindictam postulantibus post datam solam primam vt queciant atq; sustineant donec completa numerus confessorum illorum. Videtis ergo fratres quoniam martirum vindicta propter nos differet. Dum enim nos retardamus horum sanguis multus est. Sed hoc contrisist nostra belidia qui non religiose vt viuimus que non pie sicut cogruo operamur. Nam si bonorum operum ad dominum nostra iusticia precederet iam confessorum numerus qui expectatur esset completus. hec Augustinus vt supra. Quoadmodum ergo sancti innocentes naturam si affectu desiderant reuiviscis corporibus que per solam secundam designatur. Ita et pia mater ecclesia quodammodo plorat et lamentatur: quia eorum desiderio non statim satisfacti debet propter quod ipsa merito dicere potest illud Ruth. i. *Non vocem meoim: id est pulchritudine vocat me maran: id est amarum quia amaritudine replet me omnipotens.* possit

mus etiam dicere q; Rachel in proposito designat ecclesiam de iustis qui erant tempore occupationis sanctorum innocentium: hec igitur Rachel plorabat filios suos innocentes: non quia martyrio cotinabantur: et militie christi acerbantur: sed q; regnum celeste non ingrediebantur quod significatur cum dicitur: quia non sunt supple in celo: sed potius in limbo vbi patiebantur penam damnationis. Ceteram diuine visionis. Propter quod quilibet eorum sigillatim dicere poterat illud Thoma. *Quale gaudium mihi erit q; in tenebris sedeo et lumen celum non video.* Item Jo. xvi. *Infernus domus mea est et in tenebris struat lectulum meum.* Ecclesia ergo illum statum recolens tacet cantu leticie in hac die. Non enim dicitur. *Te desum in matutinis: nec gloria in missis: nec alleluia in horis aut missis: aliquid tunc conformata statui eorum que tunc habuerunt finem scriptum est Romanis. *ed flere cum sentibus.* Vel dicat ille ploratus Rachelis in sinu: at ploratus et lamentationem quam fecit ecclesia militans super obitu sanctorum virtuum. Si ergo quereretur ab ea. *Quia mater quare stetit vestram sanctoium filiorum vestrorum.* profecto responderi posset: quod non sunt supple ultra virtuti in presenti mundo: cum tamen viderentur esse adhuc multi vtiliter. Et hoc est quod scribitur Esa. lviij. *Inustus perit et non est qui recogitet in corde suo et vti misericordie colligitur: quia**

est qui intelligat. Unde Grego. in suo pastorali dicit q; malitia remanentium in mundo meretur: vt ipi qui prodesse poterat festine subtrahantur. Patet ergo quid intelligatur per Rachel em plorantem filios suos: et cur eos desit. Dignetur ergo piissimus dominus respicere lachrymas ipse sine ecclesie otantis pro nobis miseris peccatoribus et concedere vt eius precibus illic mereamur tandem peruenire vbi punitur nocentes sine fine laudant dominum de celis. Amen.

¶ Sermo de Circumcisione domini.

Adi Librum scripturum intus et foras signatus sigilla septem. Apocalyp. v.

¶ Tertius liber quez vidit beatus Johannes euangelista dicitur liber circumcissionis carnis Iesu christi de quo dicit de notis Ber. sermo. iij. huius diei. Non mirum inquit illi pro nobis dignatus est dei filius circumcidi: quod pro nobis dignatus est mori. Totus liquidem mihi daturus est: totus in meos vnius exentis. pro quo aduertendum q; piissimus deus nunquam reliquit hominem post lapsum adhuc salubri remedio contra originale peccatum. Nemp in lege nature ordinavit obligationem peccatum: et bestiarum in expiationem huius peccati.

Et hoc remedium incepti ab Abel et duravit vsq; ad Abrahā: de quo remeato legitur Gene. iii. q; respexit dominus ad Abēl et ad munera ei⁹. Deinde in lege scripta ordinatur circumcisio: que incepti in Abrahā cui dicit dominus in Gene. xv. Circumciderit in vobis omne masculinum. Unde vtribi dem legitur ipse Abrahā et se ipsum circumcidi: et omni familiam suam quo ad sexum masculinum. Sed dices istud remedium magis pertinere ad legem nature q̄ ad legem scriptas. Tum quia primo data est circumcisio Abrahā: vt dictum est. Abrahā autem pertinetur ad legem nature. Tum q̄ saluator Johā. vii. loquens in deo dicit. Moyſes dedit vobis circumcisioem non quia ex Moyſe est sed ex patribus: id est patriarchis cuiusmodi fuit abrahā. Respōdit s̄ si circisio fuerit data primum in lege nature. Tamen consuetudo dicitur facta remanens et extra legis et remedium contra originalē in eadem lege. Tum quia ad eam disponitur. Dispositio autem s̄ philoſophum in predicamento pertinet ad illa que ad quam permer habitus ad que disponit. Tum etiam: quia traditio eius reuocata et reiterata est in lege scripta: ma xime Leuitici xij. Vbi dicitur circumcisio tur deo iura infantulum. pater ergo quo modo circumcisio pertinet ad legem veterem: et quomodo no. Tandem p̄sumus deus in lege gratiē dedidit efficacissimum et leuissimum remedium contra originale peccatum: videlicet baptisimum. v. Johā. ij. si quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non. etc. Item Martij. xviij. et hinc docent oēs genes baptisatēs: eos J. nomine patris et filij et spūſantū. cū. Nec enim tū profuit oblatio in lege nature et contra originale aut circumcisio in lege scripta: q̄ si baptisimus in lege gratiē. Tum: quia vtilitas ex parte operatiōis non autem illa. Tū quia remittit nedum originale verteriam acruale in adulto siue morale siue veniale fuerit: vt patet de consecratio. distin. iij. regenerante. vbi dicitur q̄ regenerante spiritu sancto non solum originale: sed et ias ro luntariū sit remissio peccatorum. Item habetur distinctio eadem siue penitentiā. Ecce triplex remedium siue medicus ad cōtra vlnus originalis peccati: quo venos liberaretur sum mis ille celestis medicus Iesus christus: hoc triplex remedium in seipso assumptit. Item p̄ se ipsum obtulit deo patribo lissimipacem in ara crucis. Item a Johanne baptista vobis in iordānis flumine et similiter hodierna die carmen suoz circumcidi voluit. Hic est ergo liber circumcisioem carnalis: ieh christi quem describit Johā. in themate dicens. q̄ signatus est lignis septem: per que posuit intelligi septem secreta diaboli que possunt moueri circa euangelium huius diei.

¶ Primum igitur secretum est: quare euangelium huius solē

uitatis est tam breue: nullum enim aliud euangelium totius anni est tam breue sicut presens. Respōdit hoc factum est triplici de causa. Prima est litteralis. Nam in Luca vbi scriptum traditur hoc euangelio: que ipsam precedunt ad christi natiuitatem pertinent: que vtriusque sequuntur ad euangelio christi presentationem in templo spectant: et ita hoc modica capitula quam complectitur hodiernum euangelium subterdo mysterio deseruit. Nihilominus vt dicit venerabilis Beda in Omelia huius diei: quia euangelista pauca verbis comprehendat sanctam venerandisq; presentis diei et festi memoriam: non tamen pauca celestis mysterij virtute grauidam reliquit. hec ille. Sed q̄ grauidam et pregnans sit presentis diei gelū lecto. In deductione huius sermonis manifestum fectum dominus dederit. Secūda ratio breuitatis est: euāgelij huius diei est moralis. Per hoc enim morale instruitur quod literatōre dominum debeam. Ut enim dicit hieronij. et recitatur de consecratione distinctione quinta non mediocriter. Non verbum multitudine fidei potest deus vt homo. Hic enim non verbis sciam sed corde est: oīdus: quia propter me hoc est: quomodo psalmorum decantato cum cordis virtute: sinceritate: virtutalis huius: delectare q̄ totius palsteri modum cū cordis tristitia argueret. hec vbi. Item Augustinus in quadam epistola sa-

tis ad propositum loquitur dicens. fratres dicuntur in egypto pro cretas quidem orationes habere: sed eas tamen breuissimas ne inrentio que osani plurimum necessaria est: per productiores: moras quā necessitatē q̄ debebat recitari. Nam vt idem dicit super Mattheum. Oratio pauca verbis sed multiplices comprehendit.

¶ Tertia ratio est allegorica: his res mystica. Nam per hoc significatur q̄ ille quem olim celi capere non poterant adeo abbreviatius est vt intra vtrum virgineum contineretur et diuinitas ignemā dimensioibus humani corporis: quod dammodo esset comprehensio. Sic enim prophetauerat Esai. Dicens. Consummationem et abbreviationem dominus deo exercitius faciet in medio omnia terre.

¶ Alta vtem littera et que committitur allegari. dicit sic. Verbum abbreviatum faciet dominus super terram. Istud verbum est illud de quo Johānis primo. Verbum caro factum est. hoc autem verbum factus esse valde breue in sua incarnatione et natiuitate: adhuc tamen per amplius abbreviatum est in sua circumcisioe: quando quædam pars carnis sue amputata est per circumcisioem: cuius tunc crucis sui et eius corpus: scerentate: virtutalis huius: delectare q̄ totius palsteri modum cū cordis tristitia argueret. hec vbi. Item Augustinus in quadam epistola sa-

remse trigessimio. Ad doce-
bitur vir ultra primum suum
dicens. Agnosce dominum om-
nes enim non noscent a minio
vix ad maximum. De tertio
Psalmi. Adimplebis me leticia
cui vultu tuo. Et beater ut ha-
berit Apocal. septimo. Tunc
absterget deus omnem lachry-
mam ab oculis sanctorum: nec
erunt aut sitient amplius:
nec cadet super illos sol nec
villus estus. Tunc enim dicitur
culibet vero penitenti illud he-
remie. xxxi. Quiescat vox tua
a ploratu: et oculi tui a lachry-
mis: quia est merces operi tuo
di. dominus.

*quare da
hæ absoe*

¶ Tercio secretus est. Quare
fuit data circumcisio Abrahæ et
non eius? Responso istud sacri
est triplici ratione. Præa est lit-
ralis. Voluit enim pater noster
quod sicut milites et famuli sui de-
fugiebantur ab alijs signo in-
visibili: videlicet per fidem aut
gratiam: ita etiam signo visibi-
li: cuiusmodi erat circumcisio si-
cut modo christiani distinguunt
ab alijs populis per caractere-
rem baptismalem: et Ecclesia-
stica a ceteris christianis per cha-
racterem sacri cordinis. Itæ co-
firmati a non confirmatis. Un-
de sicut videmus quod milites ali-
cuius principis deferunt super
se signum per quod distinguitur
ab alijs alijs. Itæ in pro-
posito. Propterea beatus Thoma-
mas. di. l. quartii sententiarum
dic. q. circuncisio est signum di-
stinguens populum dei ab alijs
Secunda ratio est spiritualis et
moralis. Nam per hoc signifi-
catur quod illi qui sunt bene do-

mus debent esse circumcisi in
cordibus suis per ablationem
omnis culpe et iniquitatis. Deu-
terono. trigesimo. Circuncidet
dominus cor tuum: et cor femina-
tut: ut diligas dominum deum
tuum et tor cordis tuo etc. Itæ
solum autem circumcisi ratione
se debent intueri in anima: et
tunc etiam quodammodo ere-
tuncis: secundum quod duplex est
circuncisio: scilicet cordis et cor-
poris: prout iust beatus Gre-
gorius ad iudeos Actuum se-
ptimo di. Turcetur et circun-
ciscit cordibus et auribus: vos
semper spiritui sancto relictis-
tis. Si ergo incircuncisi cordi-
bus et auribus sunt qui spiritali
sancti in omnia resistunt: est ergo
cordium et aurium circuncisio.
Et si est eorum et auris: est
et omnium ex: eritque interio-
ris hominis nostri sentium.
Unde Beda in Omel. huius
diei. Qui inquit videt milite-
rem ad concipiscendum eam:
et qui habuerit oculos sublimes
huius incircuncisio est visus.
Incircuncisi auribus sunt illi qui
suavocè veritatis dicitur. Qui
ere deo est verba beati audire: pro-
pterea vos non auditis: quia ep-
deo non estis. Joannis octavo.
Incircuncisi lingua et manibus
sunt: quorum os locutum est va-
nitatem: et de verba eorum de-
pæta iniquitatis. Quo loquun-
tur pacem cum proximo suo: ma-
la autem in cordibus eorum: et
de verba eorum repleta est mu-
neribus. Incircuncisi sunt gustu
quorum propheta redarguit di-
cens. Ue qui potentes estis ad
bibendum vinum: et viri fortes

ad misericordiam eberitatem. Esa-
quinto. Incircuncisio osculæ et
tactu sunt qui vnguentio et va-
rijs sunt delibuit odoribus: qui
sequuntur amplexus meretrici-
as: aspergentis cubile suis myr-
rha et aloë et cynamomo. Pro-
stremo incircuncisio gressibus: sicut
de quibus psalmista cômemo-
rat dicens. Contritio et mise-
ricordia in vis eorum: et vias pa-
cis non cognoverunt. Econtra-
rio autem illi: qui omni custodia
servantur cor suum: qui auerunt
oculos suos ne videant vanita-
tem: qui sepulant aures suas spi-
ritus ne audiant linguam neque
quæstant et vident quod stultus est
dominus qui custodit invias si-
as: et non delinquant in lingua
sua: qui levant manus suas ad
mandata dei: qui ad omnia via
mala prohibet pedes suos. Isti
os sensus suos extra spiritus
erectis: esse dunt habere cir-
cuncisos. hec Beda.

¶ Tertia ratio quare scilicet
data sit circumcisio Abrahæ et
semitis eius est mysticalis seu fi-
gurativa. Ipse enim in figura p-
cessit christum: qui similiter cir-
cuncisus est: de causa dicitur
tenendus est in sequent. Secreto.
¶ Quartum secretus est circa
illud verbum evangelij presen-
tis: ut circuncidere et puer Cir-
ca quod queritur. Quare christi-
stus sacramentum circuncisio-
nis se suscipere voluit: qui nul-
lum peccati reatus habuit. Ad
hoc respondere possumus: quod hoc
factum est propter tres ratio-
nes. Præa igitur ratio est litte-
ralis: quia ponit Doctor sanctus
iii. par. q. xxxvij. arti. i. dicens

christum ideo voluisse circuncis-
ari ut ostenderet veritatem hu-
mane nature in seipso contra
Manicheum: qui dicebat eum
habere corpus fantasticum: et
contra apollinarium: qui dicebat
corpus christi esse divinitatis cõ-
substantialiale: et contra Valensium
quod dicebat christum artu-
lisse corpus de celo. Sed per hoc
quod corpus eius sagabatur in cir-
cuncisio: et carnis scindebatur
atque sanguis fundebatur: verum
et non fantastici corpus se ha-
bere probatur: quoniam in corpo-
re fantastico seu celestis: aut etiam
divinitatis consistantia: hec
fieri non possent. Secunda ratio
est moralis: et hec tritus est
multiplex. Præa est ut iudeis
suis omnes occasionem scandalij
auferret: eos de sua increduli-
tate inter causas illos redderet.
Si enim aliter egressus maiorem
occasionem accepisset contra
eum: et digressus eum non a deo
missum qui legem dei non ob-
servaret. Sed ut dicit Chryso-
stomus super Mattheum. Ap-
pissime dominus demonstravit
quod a principio ipse circuncisio-
nis vis ad diem pasche extremum
non erat transgressus divinitatis
legum. Secunda ratio moralis
est: ut per talem modum ipse
Christus exemplis totius obe-
dientie et humilitatis nobis pa-
beret. Unde Cyrillus et re-
citatur distinctione nonage
simæ. dominus nosse
dicat quod omnia a christo ideo fa-
cta sunt: huiusmodi atque patienter:
ut nos humilitatis atque paci-
entie haberemus exemplum. Itæ
Beda in Omel. hodierna di.

Et ut deus pater nobis necessarium obediendi virtutem precepto commendaret exemplo factum sub lege filium suum misit in mundum: non quia ipse legitur quis debet et qui vniuersi miser nosserunt: sed quia legator et iudex nosser: sed vt eos qui sub lege possit legis onera portare nequerant sua passione tuarere: ac de seruilis conditione que sub lege erat ereptionem ad optionem filiorum que per gratiam est sua largitate reduceret. Deinde idem subdit dicens. Suscepit ergo Christus circumcissionem lege decretam in carne: qui absque omni prosterne labe pollutiois apparuit in carne: et qui in similitudine carnis peccati aduenit: remedium quo caro peccati mundari consueuerat non respuit: sicut etiam vnam baptisimas que noue gratie populus a peccatorum fove de lauari voluit ipse non necessitatus: sed exempli causa subiit: hec vbi supra. Item deuotus Bernardus in primo sermone huius diei. Habes licet hic magnam fidem et documētum: habes et manifestum humilitatis exemplum. Et post pauca. Qui peccatum non fecit: non deignatus est se peccatorem reputari. Nos autem et esse volumus: et volumus estimari. Hec ille. Tertia ratio moralis est: vt ipse christus in tenera etate circumcissionem suscipiens mollicem nostram confutaret: quippe qui prociuet et robustus effecti pro grauissimis et pene inimitis peccatis nostris nihil du-

rum nihil amari perferre volumus penitentiam agendo: et tamen ipse infans ocio dieum tam renellens et debilis circumcissionem tam duram et acerbum propter quod etiam nonnulli parum inuenerunt: pari et schismate voluit nos quidem putesse pro peccatis nostris. Hec et de filiis hodie sanguines fume et nos tantilli homines a miseri peccatores pro ter peccatis nostris nec vnam quidem lachrymam plorare volumus. Ipse hodie partem carnis sue pro nobis dedit: nos exteriora bona que etiam ipsius sunt pauperibus: et eius amores dare volumus. Tertia ratio principalis: quare scilicet christus circumcidi voluit est mysticalis: vt videlicet per hoc ostenderet se iam velle inchoare nostram redemptionem. Fecit enim sicut bonus et industrius mercator quod inuenta mercantia magni valoris eam certo precio comparat: dat statim pretium arram: dei de statuto tempore soluendo summam principalem. Ita et dei filius volens libi coparare animam: in fratre hodie dedit arram effūdendo scilicet modicum de sanguine: tandem autem soluit totam summam super bancum crucis: quando ibi totum sanguinem suum obtulit deo patri. Ita et nos debemus dare ob illum amorem et reuerentiam hac die que est caput totius anni: arram sue strenas pauperibus: non autem diuitibus sicut plerique faciunt. Contra quod loquitur Augustinus in sermo, quod

facit in kalendis Ianuarii. Nolite inquit misceri genibus similitudine inuotum atque facroz. Dant illi frēnes: date vos et molynas. Ad duocantur illi canonibus legitur: annis: ad duocantur. Curritur illi ad theauruz vos ad ecclesiam. Inhibetur illi: vos letuarie. Si hodie non potestis letuarie: saltem cōsuetate paderē. Et post pauca. Sed dicit (inquit) mihi. Quis strenas do accipio? ego. Quid ergo quando das pauperi nihil accipies? Oblatus es illius pmissio: vbi dicitur. Qui dat pauperibus nunquam egebit. Hec ille.

Quantū secretū est quē ipsa circūcisio dabatur cum cultro lapideo. R. sponso Ad hoc est triplex ratio. Prima quidem est litteralis: quia scilicet multi sancti patres ita vti sunt. Hoc patet de Iosue de quo legitur eiusdem. v. q. dñs ei apparuit dī: facti tibi cultros lapideos et circūcisio de scō filios israel. Item Leo. iiii. legit q. septimo vroz Moyse iulit acurrimas petra et circūcisio preputii filii sui. Adhuc tamen diligens lector: q. cultrellis lapideus non erat de necessitate sacramenti circūcisiois. Neque tali cultello vtiatur iudei moderni in suis circūcisioibus: sed cultello ferreo acutissimo. Secunda ratio est moralis. Lapis enim in sacra scriptura duriciam cordis sepe designat: vt ibi Job. xli. Cos eius indurabitur quia si lapis. Cultellus ergo lapideus cum quo dabatur circūcisio significabat duriciā cordis iude

orum et eorum obedentiā ad iherus dominum et sanctos et prophetas: prout imperopetabat illis beatus Stephanus. Act. vii. di. Dura ceruice et incircūcili cordis et auribus: vos semper scripturā sancto resistitis: sicut et Iosue vultu ita eroy. Quē prophetarum non sunt perfecti patres vestri. Tertia ratio est mysticalis: Petra enim mystice christum designat: prout testatur apō. i. Cor. x. di. Petra erat christus: id est christus figurabatur per petram. vnde de hac petra loquitur ps. di. Percussit petras in heremo: id est christi corpus in monte caluarie: et adque sicut eos saltere populos fideles adaquatur: ique eos aqua illa quod fluxit de latere suo dum pedes ree in cruce quando longius lancea laus eius aperuit. sic bat ergo circūcisio cum cultello lapideo in signum purgationis faciente per christum: de quo Iohan. i. Ecce agnus best: ecce qui tollit peccata mundi. Sextum secretum est iuxta illud verbum euangelii presentis: vbi dicitur q. vocatum est nomen eius Iesus. Circa quod queritur quare Iosueus noster hodie dicitur est Iesus: Ad hoc potest dari et assignari triplex ratio.

Prima est litteralis. Nam sicut hodie in baptismo nomen imponitur parvulis: ita etiam olim cum dabatur circūcisio sepe designat: vt ibi Job. xli. Cos eius indurabitur quia si lapis. Cultellus ergo lapideus cum quo dabatur circūcisio significabat duriciā cordis iude

hoc est quod ait Beda in omnia hodierna. Xps (inquit) eodē die sue circūcisionis nomen vti iustus vocaretur accepti ad imitacionem vite obsequio nō nisi quam ex eo credimus sumptū q̄ abrahāam patriarcha q̄ primus circūcisionis sacramentum in testamōtū sue magnie fidei in rebus ad eum promissionis accepit eodem die sue suozūq̄ circūcisionis etiā nomen amplificatione! simul cum coniuge sua benedicti p̄meruit: vt qui eatenus abrahā pater excelsus dicitur est: deinde abrahā pater multarum gentium vocaretur: quia p̄trem inquit multarum gentium cōstituitur. Adde ergo aliorum circūcisionum conuenienter christū in sua circūcisione dicitur est iesus: tamen de nouo vt subdit: euāgelio. Et scōa ratio cur hodie christus vocatus est iesus ē moralis: vt per hoc significetur q̄ sicut baptisam accipiunt nouoz nomen: ita etiam inchoare debent nouam vitam: et hoc quo ad adultos. Et de hoc loquit apostolus Ephe. iij. di. Deposcentes veterem hominē induite nouū hominē qui sicut deū creatus est. Et postmodō plebriq̄ christiani seclūsa infidelitate que grauissimum peccatū est: vt dixerunt conditionis quē iudei et pagani. Multi enī infideles abdoherent cōmittere re multas scelera que apud xp̄ianos vitata sunt. Cuiusmodi sunt adulteria: peruria: mendacia: furta et similia. Frustra ergo rales gloriantur q̄ christiani vocentur: ex hoc credentes se non debere dānari: idē

centes ad domitium illud s̄. Effunde iram tuam in gentes que te non nouerūt et in regna que nomen tuū nō inuocauerunt: quasi dicitur. Tu dñe nos debes effundere iram tuā in chustianos qui te nouerunt et nomen tuum inuocauerunt. At uerum quē rales s̄mptū fieri qui solum nomen et simul chustianitatis debent: illud. xxi. q. v. Cauter. Mendacius inquit ibi Ambro. iest fē christianum dicere et opera christi non facere. Nam vt dicitur ibi glōia. Mendacius s̄r duobus modis: scilicet verbis et factis. Et quo ergo falsi et fidi christiani sunt mendaces ergo dā nabuntur. paret consequens per illud verbūz s̄sal. perdes omnes qui loquuntur mendacium. Non habeamus ergo istum nomen chustianitatis: sed rem cum nomine.

¶ Tertia ratio cur videlicet ia. aator noster hodie vocamus est Iesus est mystical. Iesus enim debeatē saluator interperatur latine. Merito ergo hodie dei filius vocatus ē Iesus: quia saluum fecit populum suum id est credentes in eus a peccatis eorum: potuit de eo p̄dicari angelus ad arthē. i. hoc autem p̄figuratum fuit: sicut Genes. xli. ubi dicitur q̄ Pharaō vocat Joseph saluum terram mundi Joseph autē multipliciter p̄figurauit christū: et significat in hoc q̄ sicut ille per suam p̄pudētiā saluauit terram egypti et domum p̄pudētiā contra ingrāuantem s̄a mem̄ia et chustianū s̄mptū in se fuerunt ierum saluati iudicū

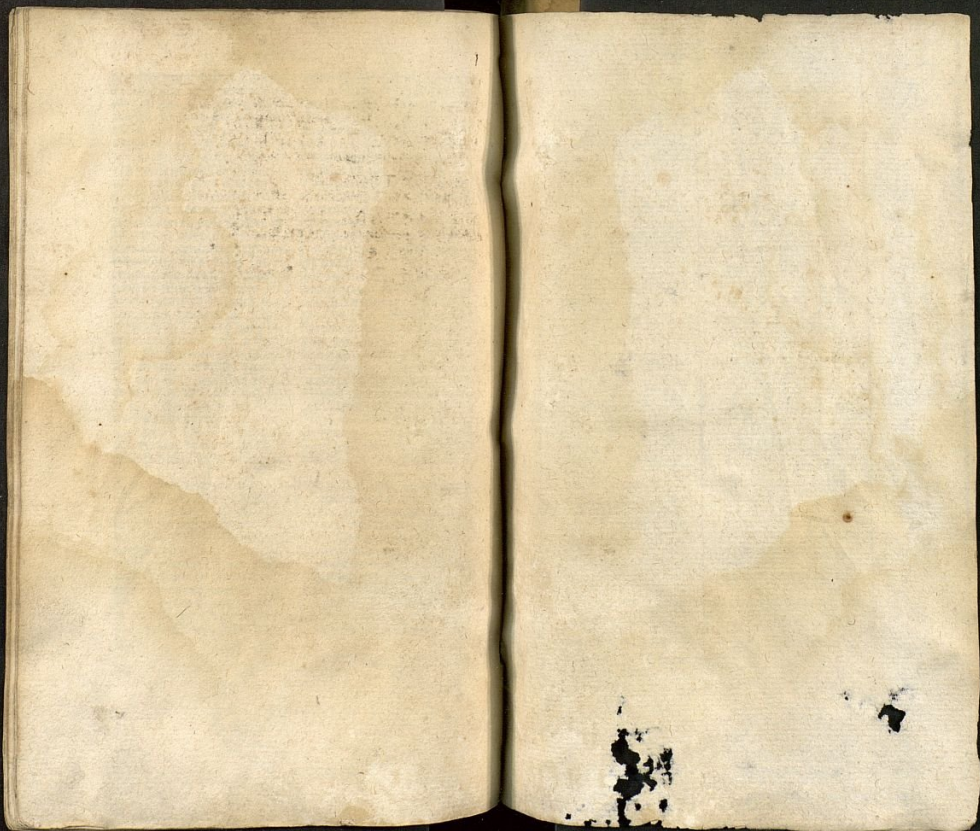
et panem ad pabulum omnium dedit. panem inq̄ illum de q̄ Johan. vi. Ego sum panis viuus qui de celo descendit: ille q̄ nōs ducaverit ex hoc pane viuet in eternū. Merito ergo vocatum est nomen iesus iesus: q̄ opere impletur quod nōmē sonabat. Ita vt de eo dicit possit illō p̄a. Secundum nomen tuum deus sic et laus tua. Sed vt dicit de nouo Bernar. in quodam sermone. p̄tius nō filium de re putat ierum qui quis ille ē homo qui ip̄sias nec attrahitur p̄mptu s̄mptibus: nec p̄ceptis p̄temperat: nec consilijs acies quietat. hec ille. De hoc nouo iehesus multi diuersi acceperunt multa pulchra et deuota scriptura: et idē super sedeo ab inferiori narratione.

¶ Septimum secretum est de impositione p̄pudētiā nomen Iesus: de quo subditur in fine euāgelij q̄ sic vocatum fuerat ab angelo p̄uifq̄ ip̄e christus in vitro conciperetur. Circa q̄b queritur vitum impositio nominū aliquid specialem effectum operetur circa eos quibus ipsa nomina imponuntur. p̄ solutione huius questionis aduertendum est q̄ nomina possunt tripliciter imponi: p̄out tangit doctus fan. iij. parte. q. xxxij. art. ij.

¶ Primo quidem ab effectu: sicut hoc nomen lapsus: q̄ et huiusmodi: quall ledens p̄dem: deo ab illo effectu sic appellatus est.

¶ Scōdo imponitur ab aliqua p̄pudētiā rerum quibus ipsa

nomina imponuntur: sicut sunt nomina singularium hominum que imponuntur quandoque a p̄pudētiā et circūscīptā rem potest: sicut solent quandoque imponi nomina aliquozū sanctozum illis qui nascuntur: eos iustifēs: sicut q̄ ille qui nascitur dicitur beati Johānis vocetur Johannes: et qui in die beati Petri Petrus. Quandoque autem imponitur a p̄pudētiā que situr eorum qui nascuntur sicut Genes. xxy. q̄ qui primo ingressus est de uero matris rubea: et totus in more pelis hyppidus dicitur est Esau: quod interpretatur rubeus. Quandoque a p̄pudētiā cognationis sicut qui filio imponitur nomen patris vel alicuius de cognatione sua: sicut legitur Luc. i. q̄ cognatus p̄pudētiā beati Johan. bap. volent q̄ ipse vocaretur nomine patris sui: videlicet zacharias in die beati Johānis: eo maxime q̄ nullus esset in cognatione sua qui talli nomen vocaret. Quādoque etiam imponitur ab eūtu: sicut Joseph vocatur primo gentium suum: Danāstem di. Oblitiscit me fecit deus omniū laborū meozū. Genes. xl. Ille autem turpiter errant qui ex impositione notis indicant de qualitate et dispositioe hominis vt qui dicitur. Talis uocal petrus: ergo debet esse durus et p̄pudētiā sensus. Talis s̄: iohānes: ergo amabilis. Talis galternus: galterus: ergo fortis: et p̄mō. Sicut et iudicare s̄mptu p̄uifus: e: marie cu h̄mōi noia nihil de se conferant h̄s

Qua. 3. 1.

